

Paradigmskifte på gång?

Pia Hellertz

© 2012

Pia Hellertz har tidigare bland annat skrivit:

"Provocerande pedagogik" – Högskolan i Örebro, Skriftserie 1979 B:1

"Är det nästakärlek, eller ...? En utvärdering av en Möt Dig Själv-kurs hos Bengt Stern" med värderingsförsök av Bo Edvardsson, Högskolan i Örebro, Projekt: Analys av handläggning inom socialtjänsten, rapport 37, 1985

"Kvinnors kunskapssyn och lärandeprocesser?"
Doktorsavhandling vid Örebro universitetet år 1999.

"Personlig Utveckling genom Mental Träning"
tillsammans med Lars-Eric Uneståhl, år 2002, Veje International AB.

"'Världslärare' eller 'Falsk profet' – En kärleksfull granskning av Martinus kosmologi", år 2002, Världsbild förlag.

"Färdighetsbaserat lärande enligt Alvernomodellen", år 2004, Veje International AB.

Publicerad av
Skandinaviska Ledarhögskolan i Örebro
www.slh.nu

Tryckt av B4PRESS, Göteborg, 2012.
<http://www.b4press.com/>

© Pia Hellertz, 2012.
www.piahellertz.com

Jag vill tillägna
min vän

Lars-Eric Uneståhl

denna lilla bok.

Han har genom sina kurser i
Mental träning orsakat
privata paradigmskiften
för tusentals människor
både i Sverige och i
andra länder.

Innehållsförteckning

Paradigmskifte på gång	1
Förord	1
1 – Inledning	5
Paradigm	6
Människosyn, kunskapssyn och samhällssyn	10
2 – Vetenskapsteori – Perspektiv, teorier och modeller	12
Om vetenskapsteori	15
Flatland - Plattland	18
3 – Det organiska paradigmet	21
Skapelseberättelser	22
Evolution eller Intelligent design	22
Hur blev människan människa?	23
Moder Jord	28
4 – Det naturvetenskapliga eller mekanistiska paradigmet	31
Den moderna vetenskapen	32
Kampen mot irrläror	35
Människan – en biologisk maskin	36
5 – Det holistiska paradigmskiftet	40
Det holistiska paradigmet är materialistiskt 47	
6 – Ett nytt organiskt paradigm?	51
Martinus kosmologi	56
Berättar med symboler	56
Reinkarnationen	60
Karmalagen	63
Teorier utvecklas	66
7 – Mot en ny vetenskap och en ny framtid	70
Vetenskapliga metoder	73
Nära döden och utanför kroppen	78
Reinkarnationsforskning	82
Tankeläsning, fjärrskådning, medier och Instrumentell Transkommunikation	86
Bön, vatten, sädesformationer och UFO	90
Bönens kraft	90
Vatten påverkas av känslor	91

Sädesformationer	91
Oidentifierade fenomen	97
Livsmedel och läkemedel	101
Mental träning ur ett paradigmperspektiv	105
Skandinaviska Ledarhögskolan	109
Mental träning utvecklar The Eye of Spirit	110
Motstånd mot paradigmskiften	112
Bevisen hopar sig – anomalierna blir fler och fler	114
Framtiden	116
Energien	117
Ekonomien	121
Ekologien	126
Referenslista	131
Bilaga	
Den kommande världsstaten enligt Martinus	
– 12 punkter	140
Figurer	
Innehållslista med sidnumrering	142

Tom sida som jag inte lyckades ta bort

*”Någonting håller på att ske
med det sätt vi tänker om det sätt vi tänker”*

Ernest Boyer

Paradigmskifte på gång?

Förord

En vän började sin föreläsning en gång med orden *”95 procent av vad jag nu kommer att berätta för er är stulet – men blandningen är min egen”*¹. Det är väl ungefär vad jag kan säga om denna lilla bok också, även om jag kommer att referera till mina källor i den mån jag minns dem. Sir Isaac Newton lär ha sagt: *”Om jag sett lite längre än andra, beror det endast på att jag står på jättars axlar”*. Jag har haft förmånen att under många år stå på många jättars axlar. Några av dem har skakat om min syn på tillvaron riktigt ordentligt, vilket jag är dem oändligt tacksam för. Den finländske författaren och poeten Eeva Kilpi skrev:

*Säg till om jag stör, sa han när han steg in
Så går jag med detsamma.
Du inte bara stör svarade jag.
Du rubbar hela min existens.
Välkommen!*

Andra jättar har bekräftat, gett stöd och uppmuntrat till fortsatt tänkande eller bara *”gett ord till min musik”*².

Ett par personer har mer än andra rubbat min existens. Den ene är min mångåriga vän psykologen, fil.dr. *Lars-Eric Uneståhl*, som jag vill tillägna denna bok och som jag också fått förmånen att samarbeta med under många år. Han var min psykologilärare på dåvarande Högskolan i

¹ Det var författaren och familjeterapeuten Anders Engquist som sa detta.

² Även denna metafor har jag Anders Engquist att tacka för.

Örebro i början på 70-talet. Jag gick hypnosutbildning för honom år 1976. Då började min ateistiska, skeptiska och materialistiska grundsyn att krackelera. De första sprickorna uppstod när han med sina experiment visade att kroppen och själen eller medvetandet eller jaget inte var oskiljbara; att jaget kunde lämna kroppen och ge sig ut på egna äventyr. Några av kursdeltagarna experimenterade framgångsrikt med detta, vilket var både skrämmande och fascinerande.

Under de kommande tre åren gick jag en psykoterapiutbildning som i huvudsak gav oss möjlighet att lära psykoterapimetoder som arbetade med förändrade medvetandetillstånd, där Lars-Eric var huvudansvarig, men av någon outgrundlig anledning – jag minns inte längre hur det gick till - fick jag hjälpa honom med planering och administration omkring kursen - samtidigt som jag själv var kursdeltagare. Då rämnade resten av min gamla grundsyn och jag insåg att Marx och Mao omöjligt kunde ha Sanningen, den sanning som jag levt med i många år och så engagerat varit aktiv för. Jag hade stått på gator och torg och propagerat för ett socialistiskt samhälle och sålt SKP:s³ tidning *Gnistan*. Jag hade hånat de kristna som kom och påstod att Jesus älskade ”även en sån” som jag.

Nu följde en plågsam tid. Jag trodde jag skulle bli tokig. Jag brukar i efterhand beskriva den som ”paradigmens kamp om min själ”. ”*Vem i hela världen kan man lita på*”, sjöng Mikael Wiehe. Det var så jag kände inför allt och alla. Jag gick i psykoterapi några år för att få ordning på och ord till mitt inre kaos. Om kropp och själ kunde skiljas åt, vad fanns det mer jag inte förstod? Jag som visste sanningen tack vare Marx och grabbarna.

Kort vill jag nämna att jag fortsatte mitt samarbete med Lars-Eric. När han startade den första distansutbildningen på dåvarande Högskolan i Örebro⁴ med kursen ”*Personlig Utveckling genom Mental Träning*”, PUMT, 20 poäng, år 1987, så fick han så oerhört många fler kursdeltagare att han själv inte hann examinera alla så han bad mig att hjälpa honom med examinationerna av kursdeltagarnas skrivna produkter. Jag hade då fått anställning som högskoleadjunkt på Socionomprogrammet på Högskolan eftersom jag blivit antagen till forskarutbildning vid

³ SKP står för Sveriges Kommunistiska Parti.

⁴ Högskolan i Örebro blev år 1999 Örebro universitet.

Göteborgs universitet och dessutom hade jag genomgått hans hypnos- och psykoterapiutbildning, Och jag har fortsatt med att bedöma kursdeltagarnas PM-arbeten, dock med avbrott för några år när jag forskade och skrev min doktors-avhandling.⁵ Jag fortsätter att läsa och bedöma kursdeltagarnas examinationsuppgifter, i skrivande stund totalt cirka 17 år. Och Lars-Eric fortsätter ständigt att inspirera, stimulera till nya tankar och uppmuntra till utveckling.

Jag fortsatte också att undervisa på universitetet och gick i pension år 2008, men fortsätter att seminariebehandla och handleda de studerandes uppsatser och andra texter.

År 1978 kom jag i kontakt med den danske författaren, mystikern och intuitionsbegåvningen *Martinus*. Med hjälp av sitt kosmiska medvetande hade han formulerat en världsbild, en kosmologi, som enligt honom är *Tredje Testamentet*, d.v.s. fortsättningen på *Gamla och Nya Testamentet*. Han blev den andre som rubbade min existens på djupet. Han blev ”jättarnas jätte”. Det var genom en översiktsartikel i dåvarande *Primalbladet*⁶. Jag minns fortfarande mina reaktioner när jag läste artikeln. Det var en helt fantastisk känsla. Som om alla puzzelbitar med oklarheter och frågor som svävade omkring mitt huvud bara drogs samman till ett sammanhängande, perfekt lagt puzzel, där jag fick se hela bilden tydlig och klar. Jag kan ana hur det kan kännas att bli frälst. Martinus hjälpte mig att förstå att allt hänger ihop och hur det hänger ihop, samt att det sannolikt faktiskt finns en Skapare och att det existerar en andlig, en psykisk värld utanför mina vanliga sinnens förmåga att se och höra. Hans världsbild var så kristallklart logisk, så totalt tolerant och kärleksfull, att jag inte hade en chans att förneka den. Men det tog flera år för mitt gamla ateistiska att vänja sig vid begreppen Gud⁷ och bön. Jag kommer att be-

---

⁵ Min doktorsavhandling heter ”*Kvinnors kunskapssyn och lärandestrategier? En studie av tjugosju kvinnliga socionomstuderande*”. Jag hade då under många år intresserat mig för undervisning och lärande och skrivit en hel del rapporter i ämnet. Jag var den första *kvinnan* som disputerade vid Örebro universitet, något som mina barnbarn kan skryta med ☺.

⁶ Det gavs ut av Svenska Primalföreningen under några år. Primalterapi utvecklades av den amerikanske psykoterapeuten Arthur Janov och blev världskänd genom boken *Primalskriket* år 1974. Artikeln hade författats av Birgit Lilja.

⁷ Börje Peratt (2011) använder begreppet *Alltet*. Jag kanske hade haft lättare för det.

rätta mer om hans världsbild längre fram i boken eftersom hans tankar påverkat min paradigmsyn.

Eftersom jag inte hade någon lust att bli ”frälst” igen – jag hade ju varit ”frälst” på Marx och Mao – så började jag intensivt studera alla andra livsåskådningar och världsbilder jag kom över. Jag läste och diskuterade mer än vad jag någonsin hade gjort tidigare. Jag studerade antroposofi, teosofi, buddhism, kristna skolor, astrologi, humanistisk psykologi, olika New Age-rörelser, skeptikers argument och mycket mera. Ingenstans hittade jag så glasklara, så totalt kärleksfulla och logiska svar som hos Martinus.

Efter 10-15 års kritiska studier, parallellt med mina Martinusstudier, vilket bland annat ledde till ett antal granskande artiklar i den numera nerlagda tidskriften *Ny Kultur* och sedermera en bok⁸, bestämde jag mig för att acceptera Martinus världsbild som min paradigmatiska grundval. Tills något ändå bättre dyker upp, vad det nu skulle vara. Martinus världsbild är som en stor maskin där alla kugghjul hänger ihop och måste fungera tillsammans för att hela maskinen ska fungera. Om ett enda kugghjul går sönder stannar maskinen. Om en enda liten puzzelbit i Martinus väldiga kosmologi inte visar sig vara sann så faller hela bygget. Mitt tänkande och varande genomsyras av hans världsbild. Tack vare alla de erfarenheter jag gjort tidigare, känner jag samtidigt en stor förståelse och tolerans för alla andra livsåskådningar. Till och med skeptiker-rörelsen. Jag har ju varit där själv.

I följande sju kapitel kommer jag att referera till ett stort antal författare och tänkare som inspirerat mitt tänkande och min identitet, både professionellt och privat. Jag känner en oändlig tacksamhet över att ha fått leva i en tid och ha fått haft så privilegierade möjligheter att jag kunnat läsa allt jag velat läsa, förutsatt att det var skrivet på svenska eller engelska. Jag förundras fortfarande över det magiska i att kunna få ta del av människors tankar, vare sig de levde för ett par tusen år sedan eller de som idag lever på andra sidan planeten Jorden. Boken är enligt min uppfattning det mest magiska ting som uppfunnits.

---

⁸ ”’Världslärare’ eller ’Falsk profet’ – En kärleksfull granskning av Martinus kosmologi” (2002) Några av kapitlen finns på min hemsida, www.piahellertz.com.

”Den som försummar att dricka ur erfarenhetens källa kommer att dö av törst i okunnighetens öken.”

Ling Po

1

Inledning

I den här boken kommer jag att argumentera för att en genomgripande förändring är på gång när det gäller vårt sätt att tänka om och se på världen. Förändringen påverkas av att ett nytt paradigm är under framväxt, det jag kommer att kalla för ett *”holistiskt paradigm”*.⁹

Eftersom min uppfattning är att vi idag står mitt i ett *paradigmskifte* så innebär det att vi står med en fot i minst två paradigm, det *naturvetenskapliga* och det *holistiska*. Dessutom påverkas vi fortfarande av det föregående *organiska paradigmet* samt kan börja skönja antydningarna till ett *nytt organiskt paradigm*. Om vi inte förstår detta så kan den verklighet vi befinner oss i idag upplevas förvirrande, kaotisk och obegriplig. Men om vi istället börjar förstå vad som händer kan vi också orientera oss i skeendet och ta ställning för och emot olika teorier, arbetsätt och förhållningssätt i vardagen. Mitt syfte är att försöka bringa lite ordning i det aktuella kaos som råder när det gäller föreställningar, synsätt, teorier och perspektiv. Om jag lyckas aldrig så lite, så har jag uppnått syftet.

*”Din yttre resa kan innehålla en miljon steg,
men din inre resa har bara ett: det steg du tar just nu.”*

Eckhart Tolle

---

⁹ Holism kommer från grekiskans *holos* och betyder att verkligheten inte kan reduceras till egenskaper hos de mindre enheter som bygger upp helheten (Ehdin, Susanna & Ehdin, Martin, *HQ – Den mänskliga helhetssynen*, 2002)

”Även en tusenmilafärd börjar med ett första steg.”

Lao Zi

Paradigm

Först vill jag förståelsens skull beskriva vad begreppet ”*paradigm*” står för och hur jag använder det. Det handlar om vårt grundläggande sätt att se på och förstå världen. Elisabet Hermodsson använder det kanske tydligare begreppet ”synvända”,¹⁰ att vända synen, att se på det gamla med nya ögon.

Paradigmteorin utvecklades av fysikern och vetenskapsteoretikern Thomas Kuhn och redovisades i boken ”*The Structure of Scientific Revolutions*” år 1962. Den kom att heta ”*De vetenskapliga revolutionernas struktur*” på svenska och gavs då ut först år 1992. Författaren skriver i sitt förord att teorin utvecklades genom en rad tillfälligheter och möten med olika idéer och iakttagelser. Teorin väckte enorm debatt. Den har inspirerat och fortsätter att inspirera många men den kritiseras också.

Kuhn menar att kunskapens utveckling är *revolutionär*, alltså inte ett resultat av en samlad och successivt ökande kunskap vilket några av hans kritiker menar. Kuhn menar att nya vetenskapliga rön omkullkastar gamla vetenskapliga självklarheter, vilka inte längre visar sig hålla. Han menar också att det nya paradigmet inte föds färdigt utan att det inledningsvis är omoget. Som exempel kan jag redan nu nämna att det s.k. naturvetenskapliga paradigmet tog cirka 400 år på sig att slå igenom helt inom vetenskapen, vilket jag kommer att återkomma till.

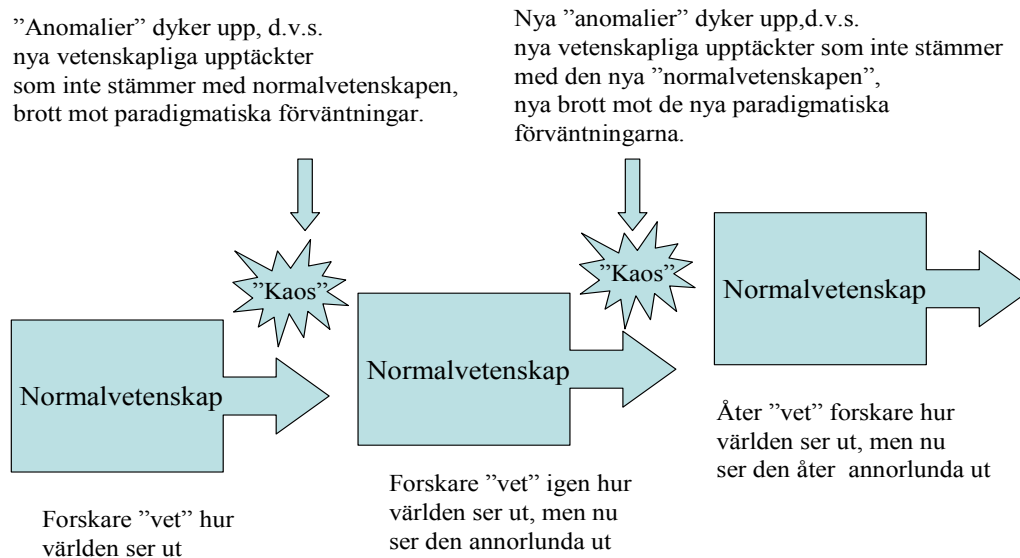
”De gamla tror allt,
De medelålders misstror allt,
De unga veta allt...”

Oscar Wilde

---

¹⁰ Se bland annat ”*Synvända idag*” (2008).

Figur 1 - Paradigmteorin

Ett paradigm anger kriterier för hur man ska se på världen och på fenomen. Det anger hur forskning ska och får gå till, vilka forskningsfrågor som är forskningsbara, ja, även vilka resultat man kan förväntas få. Dessa kriterier upplevs så småningom av alla som självklarheter, som sanningar, och de utsätts inte längre för kritisk granskning. Forskningsrön som inte stämmer med det rådande paradigmet förnekas, får inte publiceras, hånas och förlöjligas.

Grundtanken i paradigmteorin är således att det då och då under tidens gång sker stora förändringar, revolutioner, i vårt sätt att tänka och se på världen. Det som vi under en period betraktar som *normalvetenskap* utsätts för kritisk granskning av forskare och tänkare vilka gör upptäckter som inte stämmer med våra gamla och självklara kunskaper. Inledningsvis hittar forskarvärlden förklaringar inom det rådande paradigmet och försvarar på olika sätt "med näbbar och klor" det gamla paradigmet självklara grundvalar. Men när dessa s.k. *anomalier* blir alltför många, de forskare som bekräftar dessa anomalier blir fler och fler och därför besvärande för försvararna av det rådande paradigmet och försva-

ren inte längre håller, då rasar våra gamla kunskaper och världsbilder samman och nya växer successivt fram.

*”Alla sanningar går igenom tre stadier
Först blir de förlöjligade
Sedan blir de våldsamt motarbetade
Slutligen blir de accepterade som alldeles självklara.”*

Schopenhauer (1788-1860)

Thomas Kuhn tar många exempel från bland annat fysiken och astronomin, vilket hans kritiker har påpekat. Även om hans teori stämmer på naturvetenskapen så kanske den inte stämmer på andra discipliner, menar de. Kuhn använder bland annat Kopernikus teori om att jorden inte är universums medelpunkt som exempel. Denna teori väckte enormt rabalder på sin tid, framförallt hos kristenheten. Så småningom blev allt fler övertygade om att Kopernikus faktiskt hade rätt och motståndarna fick ge med sig. Ett annat exempel är fysikens utveckling från Newtons mekaniska teorier till Einsteins relativitetsteori och så småningom till kvantfysiken.

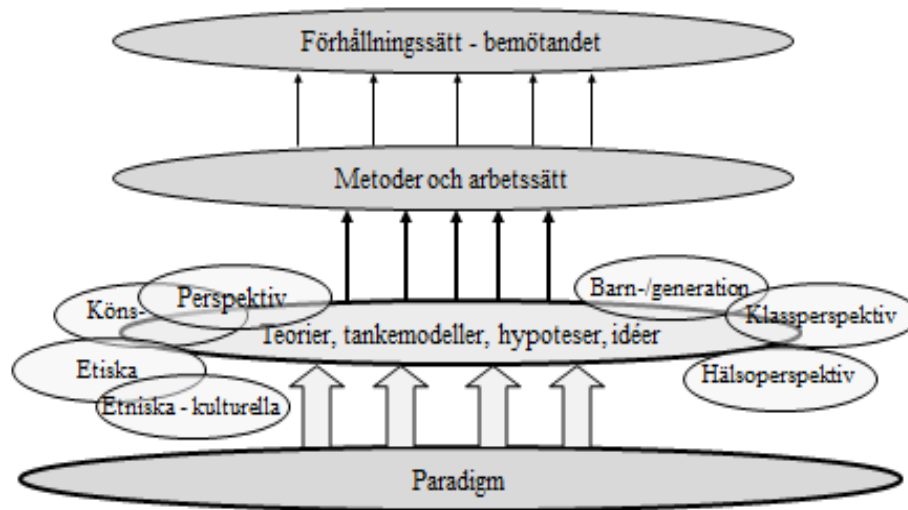
Idag har man börjat använda Kuhns teori lite mer utvidgat än han ursprungligen avsåg och bland annat inom New Age-rörelsen använder man begreppet för den stora omvälvning av medvetandet som man menar sker idag inom människan och i synen på planeten jorden och på andlighet, utan att kanske alltid riktigt veta vad man talar om. I min undervisning i socialt arbete beskrev jag paradigmatteorins betydelse genom denna bild.

”... vi skapar världen genom våra tankar...”

Buddha

Figur 2 – Paradigmet styr teorier och modeller

Den visar att allt vårt tänkande och handlande i grunden vilar på det paradigm vi ansluter oss till, vare sig vi är medvetna om det eller inte. Paradigmet styr vår *människosyn*, vår *kunskapssyn*, vår *samhällssyn*, vår *etiksyn*, vår *kosmologi* och *ontologi*¹¹. Det styr därför vilka ”val” av teorier och perspektiv vi gör, vilka hypoteser vi ställer upp, vad vi upplever som sant och falskt, rätt och fel, bra eller dåligt. Paradigmet styr vilket parti vi sympatiserar med och röstar på, vilken gudstro vi har, hur vi ställer oss i diskussioner och hur vi förhåller oss till våra medmänniskor. Kort sagt – vår paradigmatillhörighet formar hela vår tillvaro, vår vardag.

Teorier och perspektiv styr i sin tur vilka metoder och arbetssätt vi väljer att använda oss av, vilka vi upplever vara bra och dåliga. Våldigt ofta är dessa ”val” helt omedvetna. Vi vet inte varför vi gör, tänker och säger som vi gör. Det bara är och blir. Att bli *paradigm- och perspektiv-medveten* är ett intressant och viktigt projekt.

¹¹ Direkt översatt betyder ”ontologi” läran om varandet, om existensen.

*"Förmågan att idag tänka annorlunda än igår
skiljer den vise från den envise"*

John Steinbeck

Människosyn, kunskapssyn och samhällssyn

Med hjälp av ett antal frågor kan vi reflektera över var vi står. Det följande är frågor som jag använt mig av i min undervisning för att hjälpa mina studerande att reflektera över sin grundsyn. De har vuxit fram i samtalen med studenter under några år. Den kloke läsaren ser direkt att de inte är lätta eller ens möjliga att svara enkelt och entydigt på. Forskningen har ännu inte kommit fram till några klara svar på frågorna, även om olika forskare anser sig ha svar. De svar vi ger är paradigm- och perspektivbundna.

Hur och vad tror du att människan är? (Människosyn/Antropologi)

- När blir människan människa?
- Är människan i grunden ond eller god?
- Är människan altruistisk eller egoistisk?
- Är människan styrd av något eller någon?
- Eller har människan en fri vilja?
- Är människan destruktiv till sin natur?
- Är människan en förnuftig varelse eller en irrationell?
- Är människan i grunden oskyldig eller syndig?
- Är människan ett djur bland andra eller ett helt unikt väsen?
- Är människan styrd av arvet eller av miljön?

Hur tror du att människor lär sig? (Kunskapssyn/Epistemologi)

- Vad är kunskap?
- Får man kunskap? Är kunskap något utanför människan?
- Utvecklas kunskap i samspel med omgivningen?
- Hur påverkas människor?
- Hur utvecklas människor?
- Hur förändras människor?

- Vilka effekter kan tvång ha på människors lärande och utveckling?
- Vad driver människan att handla?

Hur tror du att samhällen utvecklas? (Samhällssyn)

- Vad bestämmer utveckling och förändring av samhället?
- Hur bör det ”goda” samhället se ut?
- Hur fungerar dagens samhälle?
- Vem har makten?
- Hur ser motsättningarna ut i samhället?
- Vilka samhälleliga konflikter kommer du på?
- Är fred möjligt?

Hur tror du att etiska och moraliska frågor styr? (Etiksyn)

- Vad kännetecknar ett gott liv?
- Vad styr goda handlingar?
- Vad är en god yrkesutövning?
- Hur behandlar vi andra människor?
- Vad innebär det att vara moralisk? Omoralisk?
- Vem styr, vem ska styras?

*”Jag hör och jag glömmer.
Jag ser och jag kommer ihåg.
Jag gör och jag förstår.”*

Konfucius

”Endast den som ser långt hittar rätt.”

Dag Hammarsköld

2

Vetenskapsteori - Perspektiv, teorier och modeller

För att förstå, förklara och förutsäga världens fenomen utvecklar vi och använder oss av olika *hypoteser, teorier, perspektiv, förklarings- och förståelsemodeller*. Dessa teorier och modeller fungerar som ett slags ”glasögon” med vilka vi ser mönster, samband och fenomen i verkligheten på olika sätt. Olika teorier hjälper oss att se och förstå samma fenomen på helt olika sätt. Beroende på vilka teorier och modeller vi använder så kommer vårt seende att styras av de begrepp och teorier vi väljer.

Syftet med exempelvis utbildning och forskning är bland annat att söka kunskap om världen och att studera och utveckla teorier och modeller, ”glasögon”, få ord för vårt tänkande och vår möjlighet att beskriva det undersökta. Det är viktigt att studerande får möjlighet att bli medvetna om dessa ”glasögon” för att de ska få de verktyg och arbetsinstrument de behöver för sitt professionella liv. Och det räcker inte med *en* teori. Då är risken stor att den studerande blir ”teoriinsjunken” och tror att det är sanningen man fått kunskap om. Men *ingen teori* är Sanningen.

Jag har haft studenter som säger *”Jag tror på psykodynamisk teori”*. Då säger jag att teorier inte är en trosfråga, på samma sätt som religionen. Teorier är enbart *arbets- och tankeinstrument*, verktyg för vårt tänkande, för våra försök att förstå och förklara. På samma sätt som vi använder hammare och skruvmejsel för olika ändamål, så använder vi olika teorier för olika ändamål. Och... *”teorier är goda tjänare men dåliga herrar”* (Guntrip, 1971).

”För den som bara har en hammare ser alla problem ut som spikar.”

Abraham Maslow

Det finns många mycket goda, praktiska och användbara teorier. Men det finns också urusla teorier. Ett exempel på det senare är teorin om den ”överlägsna ariska rasen”. Det gäller således att hitta kriterier att bedöma och sortera tankeverktyg och teorier med. Personligen tycker jag att en av de viktigaste uppgifter vi har som lärare och utbildare är att hjälpa de studerande att utveckla, analysera, kritiskt granska, bedöma och välja dessa kriterier. Däremot ska vi naturligtvis inte indoktrinera dem i våra egna sanningar. De studerande måste träna sig i att tänka kritiskt och självständigt. Exempel på frågor vi använde i socialt arbete för att träna tänkandet var:

- Hur definierar teorin sociala problem?
- Stimulerar teorin till anpassning till eller till förändring av samhället?
- Har teorin en handlingsaspekt?
- Är teorin utformad enligt manliga eller kvinnliga kriterier?
- Synliggör teorin att män och kvinnor lever i olika världar?
- Är teorins grundbegrepp värderingsfria och neutrala eller genomsyras den av värderingar?
- Är teorin fragmenterande eller stimulerar den ett holistiskt synsätt?
- Genomsyras teorin i huvudsak av engagemang för människor eller av kontroll och styrning?
- Genomsyras teorin i huvudsak av kärlek, respekt och omsorg eller av distansering och objektifiering?
- Hur uttrycker teorin synen på maktförhållanden, mellan könen, mellan klasser m.m.?

Förhoppningsvis kan du som läsare ha glädje av liknande frågor som är anpassade för din livs- och verksamhetssituation samt dessutom för att kritiskt granska *mina* utsagor i den här boken.

I pedagogik och socialt arbete¹² kallar vi de olika teorier och förståelsemodeller vi använder oss av för exempelvis psykodynamisk teori, objektrelationsteori, anknytningsteori, behavioristisk eller inlärnings-teori, systemteori, kristeori, ekologisk teori, interaktionistisk teori o.s.v. Dessa teorier ligger på olika beskrivningsnivåer. Vissa teorier ligger på *mikronivå*, d.v.s. på individnivån och beskriver och försöker förstå och förklara intra-¹³ och interpsykologiska¹⁴ fenomen, processer och skeenden hos enskilda individer; andra teorier ligger på *meso-* eller *mellan-nivån*, d.v.s. de försöker beskriva och förstå familjer, grupper, gäng, institutioner och organisationer; åter andra ligger på *makronivå*, d.v.s. de försöker beskriva, förstå och förklara större sammanhang som bostadsområden, kommuner, samhällen och globala företeelser.

*”Då och då snubblar människorna över en sanning,
men de flesta reser sig upp och
skyndar vidare som om ingenting hade hänt.”*

Winston Churchill

---

¹² Min professionella hemvist är det akademiska ämnet *socialt arbete*, men har undervisat i psykologi och forskat i pedagogik. Jag kommer därför i artikeln att i huvudsak ta exempel från dessa discipliner.

¹³ Det som sker *inom* en människa.

¹⁴ Det som sker *mellan* människor.

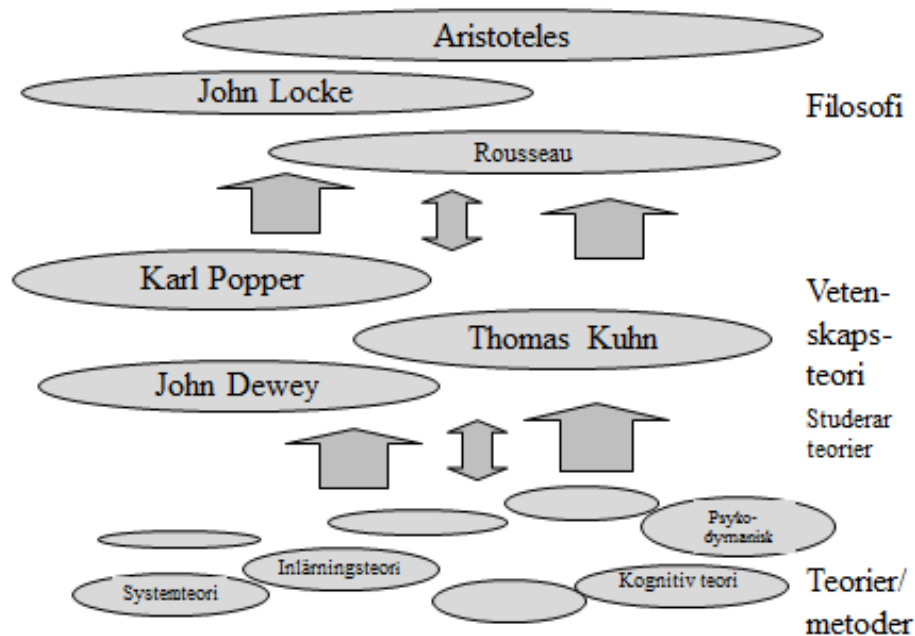
”Om du inte kan förklara det enkelt, så förstår du det inte tillräckligt bra”.

Albert Einstein

Om vetenskapsteori

På samma sätt som fenomen i verkligheten utgör studieobjekt för forskares utveckling av hypoteser, teorier och modeller, så utgör teorier och tankemodeller studieobjekt för *vetenskapsteoretiker*. Vi skulle kunna säga att teoretiker håller sig på ”gräs- och busknivå” över verkligheten och betraktar verkligheten relativt nära, beroende på vilken nivå det handlar om, mikro, meso eller makro.

Figur 3 – Vetenskapliga nivåer

Vetenskapsteoretiker studerar teorier och försöker förstå och förklara varför och hur olika teorier utvecklats och förändras. Vi kan säga att vetenskapsteoretikerna studerar utifrån ett ”trädtops- eller fågelperspektiv”. Filosofer i sin tur har höjt blickpunkten ytterligare ett steg. Vi kan

säga att de ”sitter på månen” och studerar de stora sammanhangen och skeendena. Thomas Kuhn var vetenskapsteoretiker.

Det går inte att debattera eller diskutera om det ena paradigmet sanningar är mer sanna och rätta jämfört med det andra. Synsätten är inte jämförbara. Man brukar säga att de är ”*inkommensurabla*”. Det är lika omöjligt som för en ateist att i en diskussion försöka bevisa att en kristen har fel gudssyn eller tvärtom. När en moderat och en vänsterpartist diskuterar samhället beror svårigheterna på att de har olika grundsyn på människa (människosyn, antropologi), på hur man lär och vad kunskap är (kunskapssyn, epistemologi) och på samhället (samhällssyn, världsbild, kosmologi). Och – det hela handlar i grunden om *att tro*. Vare sig man är ateist eller kristen så vilar övertygelsen på tro, eftersom vi inte kan *veta*. Alla paradigmer vilar i grunden på de trossystem, som för tillfället bärs upp av ett antal vetenskapliga undersökningar som accepterats och kanoniserats som Sanna (med stort S) av den vetenskapliga världen.

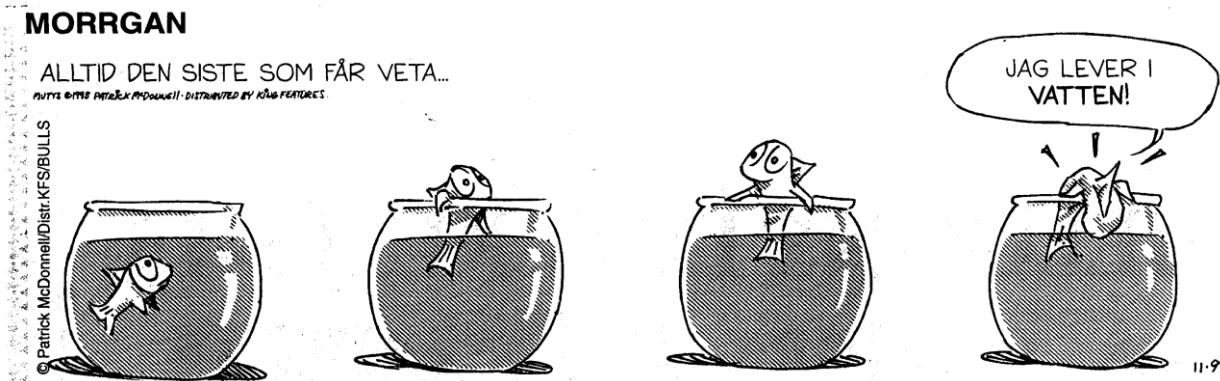
Pedagogik, psykologi, socialt arbete med flera akademiska discipliner vilar fortfarande i huvudsak på det paradigm som nu varit under utveckling under några hundra år, och som brukar kallas det *naturvetenskapliga* eller det *mekanistiska* paradigmet. Det betyder att de teorier och arbetsmetoder som har varit och fortfarande i huvudsak är förhärskande inom dessa ämnen, i huvudsak genomsyras av det tänkande och de synsätt som utformats under detta paradigm. Det betyder också att lärare och utbildare bemöter människor utifrån den människosyn och kunskapssyn som formats under detta paradigm. Det i sin tur betyder att undervisning och examinationsmetoder i huvudsak styrs av detta paradigm. Det stora problemet är, som nämnts, att vi ofta inte är medvetna om detta. Vi vet inte att vi ”lever i vatten” (se figuren nedan!) Vi tror att våra trossystem är de enda sanna och rätta, vi är *perspektiv- och paradigminsjunkna*.

"Den vänder sig ej om som leds av en stjärna."

Leonardo da Vinci

Figur 4 - Att bli perspektiv- och paradigmedveten

Det är först när vi får möjlighet att titta ovanför ytan och uppleva andra perspektiv och paradig som vi upptäcker att *vårt* sätt att leva och tänka inte är de enda existerande. Att de inte är de enda som verkar logiska och vettiga. När vi börjar betrakta vår värld och oss själva i ljuset av ett nytt sätt att tänka, börjar vi bli *perspektiv- och paradigmedvetna*. Då börjar vi också kunna betrakta nya sanningar, nya teorier och tanke-modeller som möjliga bidrag till ett nytt och spännande sätt att se på världen och oss själva. Jag vill berätta om en pedagogisk och numera ofta använd berättelse för att beskriva detta med andra ord. Det är berättelsen om *Flatland*, Plattland, som skrevs av Edwin A Abbott år 1884, men som senare kommit ut i nya upplagor.

"Det är en god vana att då och då ifrågasätta saker och ting som man i årtal har tagit för givna."

Tyskt ordspråk

*”Det storslagna ligger inte i att aldrig falla,
utan i att resa sig varje gång det händer.”*

Konfucius

Flatland - Plattland

Edwin A Abbott levde mellan åren 1838 och 1926. Han var en brittisk humanist och enligt författaren av efterordet, Peter Glas, en färgstark skolledare, visionär pedagog och präst i anglikanska kyrkan. Bland annat var han pådrivande när det gällde fler utbildningsvägar för flickor. *”Han var inte rädd för att tala i klartext om könsrättvisorna i det viktorianska samhället”*, skriver Glas. Abbott författade ett 50-tal böcker av vilka Flatland blev den mest kända. Den skrev han *”som en parentes i sitt författarskap, i hast och för sitt höga nöjes skull”* (s. 124). De tidiga upplagorna skrev han under pseudonym, ”A Square” (”En fyrkant” eller ”En Tråkmåns”) men publicerade den senare under sitt namn. Den beskrivs nu som en ”modern klassiker i en alldeles egen genre”. Abbott berättar följande i min sammanfattning:

Det var en gång en innevånare, en Kvadrat, i Plattland som en dag fick besök från en innevånare från Rumsland, en Sfär. Det blev en mycket omskakande upplevelse som fick ödesdigra konsekvenser. I Plattland lever *linjer* (kvinnor), *trianglar* med två lika sidor (lägre arbetare och soldater), *liksidiga trianglar* (medelklassen), *kvadrater* och *femhörningar* (ämbetsmän och godsherrar), från *sexhörningar* och uppåt *”tills de får hederstiteln polygoner eller månghörningar”* (adeln) och *cirklar*, som är den absolut högsta klassen i Plattland. Det är präster. Om det barn som föds är mer geometriskt fullkomligt är det stor lycka för föräldrarna. Författaren beskriver mycket detaljerat livet i Plattland, en beskrivning som samtidigt blir en roande och tänkvärd samhällskritik av vårt eget samhälle. Beskrivningen av synen på kvinnor är särskilt träffande. Kvinnorna är livsfarliga. Det gäller att inte släppa dem för nära för då kan de spetsa och därmed döda med sin vassa bak (de är ju en linje). Men kvinnorna är obegåvade och vill bara prata om känslor när männen talar om planer och framgång.

En dag tränger sig, som nämnts, en Sfär från Rumsland in hos berättaren, Kvadraten. Berättaren blir fruktansvärt rädd och skakad och försöker attackera Sfären, men misslyckas. Genom att berätta om fenomen som Kvadraten känner till men som en utomstående inte kan känna till, så övertygas Kvadraten till slut om att det finns dimensioner som innevanarna i Plattland inte har en aning om, även om det gått rykten om att det finns de som har upplevt något. Dessa blir dock omedelbart fängslade och även dödade. Det gäller att hålla en stabil världsbild annars blir det kaos i Plattland.

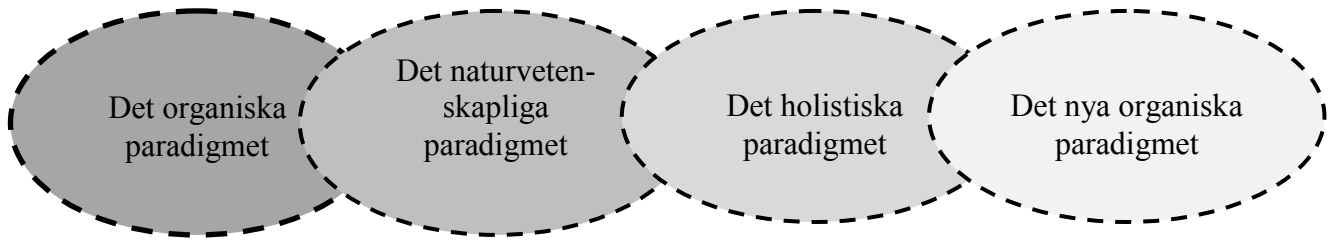
Sfären tar kvadraten även till Linjeland och till Punktland. Kvadraten blir bedrövad av att dessa stackars väsen lever i en så begränsad och omedveten tillvaro. Kungen i Punktland upplever ingenting utanför sig själv och är därför över huvud taget inte påverkbar. Kvadraten försöker påverka en linje i Linjeland med liknande argument som Sfären använt på Kvadraten, men förgäves. Han bestämmer sig dock för att ägna sitt liv åt att berätta för sina egna i Plattland om andra dimensioner, om Rumsland. När han kommer tillbaka efter sina utflykter får han dock höra Rådet i Plattland besluta om ändå hårdare lagar mot de avvikande. De styrande i Plattland vägrar lyssna till alla spekulationer om att det skulle kunna finnas andra dimensioner.

Kvadraten frågar Sfären om det kan finnas ytterligare dimensioner ovanför Rumsland, ett fyrdimensionellt land, men då reagerar sfären mycket starkt. *”Nej det finns inget sådant land. Tanken är befängd,”* svarar Sfären. Kvadraten frågar då om Sfären hört talas om att någon trängt sig in i Rumsland, *”så som ers nåd trängde in i mitt, utan att öppna dörrar eller fönster, och att den har uppenbarat sig och försvunnit som den behagat?”* Sfären menar då att *”Det påstås ha hänt, men åsikterna är delade vad gäller fakta.”*¹⁵

I de följande avsnitten kommer jag att diskutera fyra överblickbara paradigmer, det *organiska*, det *naturvetenskapliga*, det *holistiska* och det *nya organiska* paradigmet och vad som kännetecknar dessa. Jag kommer att använda mig av följande symboliska modell för att försöka beskriva och förklara.

---

¹⁵ Edwin A Abbott (1884, 2004) *Flatland*, Lund: Bakhåll.

Figur 5 - Paradigmskiften under överblickbar tid

De streckade gränserna visar att det inte är vattentäta skott mellan paradigmen.

Grubbel

*”Det är så erbarmligt lite
en människa kan förstå.
Man skulle ej grubbla och tänka
men tänker och grubblar ändå.
Och dagarna fogas till veckor,
veckorna fogas till år.
Man skulle ej snärjas av grubbel
så hastigt som livet går.”*

Nils Ferlin

”När förändringens vind blåser
bygger en del vindskydd
medan andra bygger väderkvarnar.”

Mao Zedong

3

Det organiska paradigmet

”*Det organiska paradigmet*” är det första paradigmet vi har direkt överblick över. Docent Stig Lindholm¹⁶ kallade det ibland för ett ”troparadigmet” eftersom de synsätt som var förhärskande byggde på *tro* och inte på *vetenskap*. Han menade att det före troparadigmet förekom andra paradigmet, vilket jag kort vill diskutera här.

Så långt tillbaka som vi känner till har världsbilden vilat på en organisk samhällssyn. Kännetecknande för tiden före vår tideräkning var att den var *polyteistisk*, d.v.s. världen var skapad av och styrdes av flera gudar och planeten Jorden, Gaia, var en levande organism. Bara för att ta ett par exempel vill jag nämna den nordiska gudasagan, där allt styrdes av Balder, Freja, Oden, Tor, m.fl. gudar och de hade olika funktioner i tillvaron. Detsamma gällde de romerska gudarna, där vi bland andra hittar Diana, Justitia, Mars, Mercurius och Neptunus. Vi har också den grekiska gudasagan med gudar som Hera, Hades, Poseidon och Zeus. Idag beskriver vi dessa berättelser som just *sagor* och *myter*. Forskarna talar om *sågner* och *mytologier*, vilket vilar på tanken att det inte finns någon verklighet bakom berättelserna.

Under tiden före Kristus och fram till cirka 1600-talet fanns det ett otal religioner och rörelser som vilade på en mystisk tradition med olika gudssyner. Det var bland andra gnosticismen, alkemin, hermetismen, det

---

¹⁶ Lindholm, Stig (1979) *Vetenskap, verklighet och paradigmet – Om dialektik, hermeneutik, positivism m. m. inom samhällsforskning*, Stockholm: Awe/Gebers.

Lindholm, Stig (1985) *Kunskap - Från fragment till helhetssyn*, Allmänna förlaget (ny utgåva 1990).

var sufism, druider och häxor för att nämna några. I och med Kristi framträdande utvecklades kristendomen. Innan jag går in närmare på det organiska paradigmet och dess kännetecken vill jag presentera och diskutera några skapelseberättelser.

Skapelseberättelser

Det förekommer ett antal skapelseberättelser om människans uppkomst och samhällets utveckling. Det är allt från de hedniska skapelseberättelserna till Bibelns berättelse om att Gud skapade världen för 6 000 år sedan på sex dagar och vilade sig på den sjunde samt de olika religionernas skapelseberättelser, islams, buddhismens, hinduismens med flera. De som menar att Gud skapade världen har också olika teorier. *Teisterna* menar att Gud skapade och fortsätter skapa, vilket innebär en utvecklingssyn. *Deisterna* menar att Gud skapade världen men ställde sig sen utanför och påverkar inte längre. Skälen kan vara två. Gud vill inte eller Gud kan inte fortsätta påverka sin skapelse. Det finns fler skapelse teorier men det bär för långt utanför detta arbete att gå in på det. (Dessutom har det senare tillkommit naturvetenskapliga berättelser om Big Bang och evolutionsläran.)

Evolution eller Intelligent design

Diskussionen mellan *kreationister*, d.v.s. de som är övertygade om att Gud skapade världen, och *evolutionsteoretiker*, d.v.s. de som menar att Darwins evolutionsteori kan förklara skapelsen, är stundtals ganska in-flammerad. Känd är den historiska rättegången år 1925, ”The State of Tennessee vs. Scopes”, den s.k. Scopes Monkey Trial där biologiläraren John Scopes ställdes inför rätta för att brutit mot en lag som gjorde det olagligt att undervisa om evolutionen. Rättegången blev USA.s första riktigt stora mediehändelse. Det var verkligen en drabbning mellan religion och vetenskap. John Scopes befanns skyldig men domen ogiltigförklarades på grund av ett rättegångsfel. Rättegången har senare filmatiserats, ”*Vad vinden sår*” från 1960 med Spencer Tracy som åklagaren. I en senare version från 1988 gjorde Kirk Douglas samma roll.

Under 2000-talet har denna vetenskapliga konflikt åter blivit högljudd och spänningsladdad, bland annat hos den konservativa ameri-

kanska kristenheten, men även inom dessa grupper i Sverige. Kreationismen har fått ett ”vetenskapligt” begrepp, *Intelligent design*, ID, och vissa av dess anhängare anser att ID ska ha samma status i skolundervisningen som evolutionsteorin.

Ole Therkelsen har i sin utomordentligt spännande och pedagogiska bok *”Martinus, Darwin og intelligent design”* (2009) gjort uttömmande jämförelser mellan skapelseteorierna och kommer fram till att egentligen har både Bibeln och Darwin rätt, men båda är egentligen materialistiska teorier som har en magisk grundsyn och som bortser från att allt är liv och medvetande och att livet är evigt. Båda bortser från de stora komplexa frågorna i skapelsen. Therkelsens grundval är Martinus världsbild, som bygger på att en gudomlig Skapare skapar oss alla utan undantag till ”sin avbild”. Och skapelsen fortsätter. Men en förutsättning för att kunna ta till sig Martinus tankar är naturligtvis att man kan acceptera tankarna om *reinkarnationen*, d.v.s. att vi föds om och om och om igen, att livet är evigt samt att existensen styrs av andliga naturlagar som är lika ofrånkomliga som de fysiska naturlagarna, exempelvis *karmalagen* eller lagen om sådd och skörd. Jag kommer senare att ta upp dessa frågor djupare.

Hur blev människan människa?

En intressant men mycket kontroversiell skapelseteori står Zecharia Sitchin (1920-2010) för. Hans teorier skulle kunna fylla i en hel del kunskapsluckor i de tre ovan nämnda teorierna om de är realistiskt möjliga. Zecharia Sitchin var född i Ryssland men flyttade till Israel som barn. Hans modersmål var hebreiska, men han var hemmastadd med flera semitiska språk. Bland annat var han en av cirka 200 forskare i världen som kunde läsa de gamla sumeriska och babyloniska lertavlor som hittats i tusen- och åter tusental, framförallt i Mellanöstern. Han grävde inte själv. Han kallade sig själv för en ”alternativ arkeolog”. Han åkte runt på muséer runt om i världen och letade efter tavelfragment, texter och artefakter från denna tidiga sumeriska epok (10 000 - 6 000 år f Kr) och lägger sina teoretiska puzzel. Den första boken kom i mitten av 70-talet, *”Den tolfte planeten”*, och sen dess har hans skrivit en mängd böcker som fördjupar temat. I *”Skapelsen i nytt ljus - Bibeln och Darwin - kan båda ha rätt?”* från år 1991 presenterar Sitchin sin teori som inkluderar

både skapare och evolution. Men skaparen är i hans fall varelser från en annan planet, Annunaki, och inte en gudomlig skapare. Han menar att de gudar som de gamla gudasagorna talar om mycket väl kan vara dessa varelser. Eftersom de var långt mer utvecklade än jordens varelser, så kom de att betraktas och behandlas som gudar. En förutsättning för att kunna ta till sig och vara öppen för dessa tankar är dock att man är öppen för möjligheten att intelligenta varelser från andra planeter har besökt planeten jorden i forntiden.

Sitchin menar att det finns en ”tolfte” planet (solen och månen inräknade) i vårt eget solsystem, Nibiru, Planet X, och att de varelser som bor där, Annunaki, ligger cirka 500 000 år före oss i utvecklingen. De kom enligt Sitchin till jorden för cirka 450 000 år sedan och med hjälp av genmanipulation utvecklade de människorna genom att korsbefrukta ägg från de primitiva ”apmänniskor”, Homo Erectus, som då levde på jorden med sädesceller från dem själva. Detta skulle kunna förklara det oförklarliga gapet i evolutionen som forskare ställer sig frågande inför.

Nibiru återvänder enligt beräkningar cirka vart 3 600.e år. Vissa menar till och med att redan nu kan se denna planet. Just nu väntar många på Nibirus återkomst och tror att det kan kopplas till den epok både Martinus och andra, framförallt olika kristna författare kallar för ”Domedagen” samt till Mayakalenderns ”domedagsprofetior” om år 2012. Detta förhåller sig dock Sitchin kritisk till i sin senaste bok från år 2008 ”*The End of Days*”.

En skillnad mellan Zecharia Sitchin och hans medarbetare och de traditionella arkeologerna, etnologerna, biologerna, teologerna m.fl. är att Sitchin läser både Gamla Testamentet och de gamla lertavlorna och skrifterna som *faktiska och sanna historiska skildringar*, som bara behöver förstås och tolkas utifrån sin kontext, medan de traditionella författarna genomgående kallar dem för *fantasier, myter, sägner och legender*.

Arkeologiprofessorn Samuel Noah Kramer¹⁷ kunde också läsa kilskrift och sumeriska lertavlor och var en mycket framstående forskare och kännare av sumererna. Sitchin refererar till honom. Som de allra

---

¹⁷ Kramer, Samuel Noah (1958) *Så levde sumererna*, Stockholm: Victor Petterssons Bokind. AB.

flesta andra traditionella forskare kallar också Kramer dessa gamla berättelser för fantasier, myter och legender.

Neil Freer (u.å.) beskriver i sin mycket intressanta artikel, ”*An Expanded Context For Genetic Exploration and Explanation*”¹⁸, hur faktiska historiebrevningar med tiden kommer att betraktas som myter och legender. Han har angett ett antal starka argument för varför Sitchins teorier måste vara sanna. Men jag hoppar över dem här eftersom det bär för långt utanför bokens tema och hänvisar till artikeln.

En annan kontroversiell författare som har liknande tankar som Sitchin är Erich von Däniken som i ett antal böcker fört fram liknande teorier och som för den skull har blivit hånad och starkt kritiserad av etablissemangen. von Däniken har rest runt i hela världen för att försöka få svar på frågan: ”*Har våra förfäder haft besök från världsrymden?*” Han menar sig ha fått ett positivt svar på frågan.¹⁹ I en bok som redovisar frågor som publiken ställt till von Däniken och där han får förklara och försvara sina idéer²⁰ beskriver han bland annat sin gudssyn:

”För den innebär alltså att vår planet vid någon fjärran tidpunkt hade besök av utomjordiska varelser, varvid dessa främmande kosmonauter gav våra förfäder intelligensens gåva genom målinriktade, konstgjorda mutationer. Men därvid uppstår ju genast frågan – vem var det då som gjort dessa utomjordiska besökare intelligenta? Har kanske de också haft besök av vänner från världsalltet på sin egen hemplanet och fått sin intelligens på samma sätt som vi? ... Men någonstans måste ju stafetten sluta – eller rättare sagt: någonstans måste vi ha allt varandes början. Det är denna punkt noll för varandet som jag med största respekt vill tala om som skapelsen – alla religioner talar här om Gud, men menar allesammans samma fenomen: urkraften, det hemlighetsfulla, begynnelsen. Där, exakt där, finner vi platsen för det som vi i brist på ett bättre begrepp kallar Gud.”

---

¹⁸ Freer, Neil (u.å.) ”An Expanded Context For Genetic Exploration and Explanation”, <http://www.neilfreer.com/SRPAGE21.html>

¹⁹ Se litteraturlistan.

²⁰ von Däniken, Erich (1978) *I korsförhör – frågor och diskussioner världen runt – Har det funnits gudar på jorden? - Erich von Däniken står till svars för sina idéer*, Berghs Förlag AB.

Ytterligare en spännande författare är flygdirektören och civilingenjören Henry Kjellson, som menar att det funnits en mycket gammal kultur som stått på en mycket högre utvecklingsnivå än vad vi anat. I ”*Forntidens teknik*” från år 1956 presenterar han bland annat mycket avancerade tekniska redskap från forntiden, från en tid när de utifrån våra perspektiv inte borde finnas. Även han har haft Bibeln och gamla källskrifter som underlag för sina studier. I en uppföljare, ”*Teknik i forntiden*”, tillsammans med Carl-Anton Mattson fortsätter Kjellson berätta om sin forskning. Bland annat diskuterar de åldern på Cheopspyramiden och presenterar olika forskares tidsangivelser, där förslag upp till 20 000 år anges.

Det som utlöste mitt intresse för dessa teorier var några rader i en av Martinus’ små böcker, *Påsk*:

"Här bör påpekas, att det för många årtusenden sedan existerat ett samfund av väsen med en viss grad av invigning, alltså en viss form av ’*den helige Andes*’ uppenbarelse. Men detta samfund räknade alltför få individer, var alltför svagt för att i längden kunna mäta sig med det omgivande och dominerande barbariet, som ju vid den tidpunkten i själva verket var jordens fundamentala och kulminerande tankeklimat. Detta samfund stannade därför i utveckling men lämnade efter sig ofrånkomliga monumentala bevis för sin existens i form av pyramider, sfinxer, tempel, konstföremål o.s.v., som naturligtvis så småningom av tidens tand förvandlades till ruiner men som trots detta sitt tillstånd ännu i denna dag för den vanliga jordiska människan är av imponerande mäktighet och för den utvecklade ockulta individen strålar med *den helige Andes* omisskännliga klarhet." (sid. 12f)

I Martinus ”*Erindringar*” säger han att pyramiderna i Giza byggdes för cirka 80 000 år sedan. De traditionella arkeologerna menar att de är cirka 6 000 år gamla, även om årtalet har reviderats och tidigarelagts av olika forskare en hel del under senare år. Martinus har också nämnt att pyramider är det första väsen bygger när de besöker en ny planet. I samma bok skriver han:

”Pyramiden är byggd i förhistorisk tid av ett broderskap eller ett samfund av invigda personer, som kom hit från andra och mer högt utvecklade klot för att bistå vid skapelsen av en mänsklig kultur här på jorden. De byggde pyramider med psykisk kraft, genom en slags materialisering eller projektion av ’stoffets’ atomer”.

Detta innebär att även han verkar mena att jorden faktiskt besökts av högt stående varelser från andra planeter, något han således inte är ensam om att mena. Hur kan han veta? Jag kommer senare att berätta om hans intuitionsbegåvning och kosmiska medvetande, som gav honom möjlighet att intuitivt få kunskap om allt han undrade över. Men jag vill betona att Martinus själv påminde om att *inte tro*. Om någonting är för fantastiskt så bör man låta det vara.

Jag har nyligen sett filmen *Thrive*. Begreppet betyder att utvecklas, att blomstra, att växa och frodas. Filmen visar vad som pågår i världen, den avslöjar vilka som har makten, om manipulering av världsekonomin, om elitens globala maktbehov, om överföring av resurser från fattiga till redan rika. Men filmen visar också hopp och lösningar på problemen. Sanna Ehdin beskriver filmen som ”*samtidens mest angelägna och positiva budskap!*”²¹ Foster Gamble, en arvtagare i Procter & Gamble-familjen som har valt att kliva av familjeprojektet och använda pengarna på ”ett bättre sätt”, har gjort filmen som är mycket pedagogiskt utformad. Han intervjuar experter inom många olika områden, som berättar om och avslöjar lögner och manipulationer. Här finns intervjupersoner som också antyder att det förekommit besök från andra civilisationer som hjälpt jordmänniskorna i sin utveckling i tidiga skeenden av utvecklingen, exempelvis med kunskap om teknisk utveckling, om odling, om astronomi och matematik och mycket mera.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att det finns åtskilliga indicier för att det före Mosesepoken sannolikt existerat högre civilisationer, inte enbart naturfolkens primitiva utvecklingsnivåer. I dessa tidiga civilisationer samt i naturfolkens liv har *polyteismen* varit den gudssyn som rått. Man hade som nämnts gudar för olika syften och funktioner. Dessa

---

²¹ <http://blogg.passagen.se/sannaehdin/entry/thrive>. Filmen *Thrive* finns med svensk text på <http://www.youtube.com/watch?v=guRLciQqd6E>.

skulle blidkas och ofta offras till. Det anses att det var Abraham, som - beskrivs som stamfadern till de tre stora religionerna, judendomen, islam och kristendomen, som övervann hedendomens²² månggudereri och drev tanken på den enda Guden. Den viktigaste tanken i Gamla Testamentet var just *monoteismen*, tron på bara en enda Gud.

Moder Jord

Det organiska paradigmet rådde under antiken och renässansen, fram till 1500-1600-talen. Planeten Jorden är enligt detta paradigm en *levande organism*. Allt är ett, allt lever, allt är en helhet, allt hör samman, allt är gudomligt. Under renässansen – 1100-1500-talet - ansåg man fortfarande att alla ting var uppfyllda av liv och att det inte fanns någon pålitlig metod för att skilja mellan levande och livlösa ting. I det organiska synsättet spelade kvinnliga principer och metaforer en avgörande roll. Man identifierade naturen och i synnerhet planeten jorden med en livgivande moder, Moder Jord, ett vänligt och välvilligt kvinnoväsen som tillgodosåg mänsklighetens behov, något som beskrivs inspirerande av Carolyn Merchant i boken "*Naturens död – Kvinnan, ekologin och den vetenskapliga revolutionen*" (1994). Samtidigt fanns också en bild som beskriver naturen som vild och okontrollerbar, som kunde ställa till med våld, stormar, torka och kaos. Det är bland annat denna bild som senare ligger till grund för längtan efter att ta kontrollen och makten över naturen, en tanke som bäddar för det naturvetenskapliga eller mekanistiska paradigmet som jag återkommer till.

Tron på Gudarna och Gud och deras ord betraktas som den enda Sanningen. Schamanerna, prästerna, profeterna, biskoparna och påven är De Vise, Gudarnas och Guds röster. Naturligtvis går det inte att kritisera Gudarna eller Gud. Kritik är därför obefintlig. De som betraktas som De Vise redovisar Sanningen. Pedagogiskt handlar det nu om *förmedling* och *memorering* av den Sanna Kunskapen. Innan människor kunde läsa och skriva och skriftspråket blev allmänt, fanns det en muntlig tradition.

---

²² *Hedendom* eller *paganism* (från latin *paganus*, "lantlig") är en term som ur ett västerländskt perspektiv har kommit att innefatta ett brett omfång av andliga eller rituella utövanden eller övertygelser inom folketro och polyteistiska religioner (Wikipedia).

Alla berättelser förmedlades från far till son, från lärare till elev, från mästare till gesäll, i generation efter generation.

Detta är traditioner som fortfarande existerar på vissa platser på jorden, exempelvis i Somalia och i vissa islamska grupper, samt hos vissa naturfolk som exempelvis aboriginerna. Berättelserna förmedlas på olika sätt, mest genom muntliga berättelser, men också genom sånger och danser hos vissa folk.

Figur 7 - Det organiska paradigmet

Kännetecknen

- Tron på Gud som den enda Sanningen
- Prästerna och profeterna är Guds röster
- Kritik obefintlig - De vise redovisar Sanningen
- Memorering av den Sanna Kunskapen
- Planeten Jordan - en levande organism
- Kvinnliga metaforer
- Allt är ett, allt lever, allt är gudomligt

Många av de tankar som genomsyrar det organiska paradigmet känner vi idag även igen i indianernas och andra naturfolks budskap till den västerländska världen. De lever fortfarande delvis med denna organiska världsbild. Man talar om jordens blodomlopp (vattnet), om ådror (floder och älvar), om jordens svett (daggen). Skog och buskar är Moder Jords hår. Man talar om vinden som jordens andedräkt. Eller som indianhövdingen Smoalla beskriver det:

”Ni ber mig att plöja upp jorden! Ska jag ta en kniv och sarga min moders bröst? Då kommer hon inte att låta mig vila vid hennes barm när jag dör. Ni ber mig att gräva efter sten! Då kommer jag inte att kunna återvända in i hennes kropp för att födas på nytt när jag dör. Ni ber mig att skära gräs och göra hö och sälja det, och bli rik som de vita! Men hur skulle jag våga skära av min moders hår?” (ref. av Merchant, 1994)

Jorden alstrar växter som underhåller djuren och djuren tjänar människorna på olika sätt. Människornas skyldighet var att skydda och bevara denna ordning. Platons och Aristoteles världsbilder vilar på detta tänkande, ett synsätt som åter blev modernt under renässansen på 1100-1200-talen (se Gustavsson, 1988)²³. Många idéer inom New Age²⁴ är inspirerade av denna organiska natursyn.

Inom utbildning förmedlades kunskapen av experter, de *läste före* ur det enda manuskriptet, de *föreläste*, eftersom eleverna inte hade egna böcker. Utrymme för kritiska diskussioner förekom inte eftersom experterna förmedlade den sanna kunskapen. Eleverna förväntades anteckna och memorera. Under senmedeltiden, d.v.s. under 1300-1500-talen, rådde en överdrivet dogmatisk vetenskapsmodell. Enligt denna refererade man hela tiden till vad stora auktoriteter som Aristoteles, Platon och Bibeln sade i stället för att själv observera, analysera och utvärdera. Först på 1450-talet utvecklade Johannes Gutenberg boktryckarkonsten vilken möjliggjorde mer individuella studier och en förutsättning för självständig och kritisk granskning av kunskaper. Det dröjde dock länge innan boken var allmänt utbredd.

Alla dessa synsätt var naturligtvis ett hinder för den nödvändiga och ofrånkomliga utveckling som skulle komma, den vetenskapliga och industriella utvecklingen. De kvinnliga metaforerna hindrade gruvdriften och jakten på metaller. Att gräva efter guld och andra metaller var att göra våldtäkt på Moder Jord. För att frigöra gruvdriften blev man tvungen att hitta motargument och nya metaforer. Bilden av den livgivande modern måste förändras, menar Carolyn Merchant i *"Naturens död"*. Moder Jord blev med olika tänkares hjälp alltmer frikostig och generös med sina dolda rikedomar. Successivt förändras bilden av jorden från att vara en frikostig mor till att bli ett passivt föremål för mänsklig våldtäkt, skriver Carolyn Merchant.

---

²³ Gustavsson, Bernt (1988) *Världsbilder – Synen på människa, samhälle, natur*, Stockholm: Wahlström & Widstrand.

²⁴ New Age-begreppet myntades år 1932 av Alice Bailey, en av teosofins grundare. Begreppet syftar på Den nya tiden eller Vattumannens tidsålder och är ett paraplybegrepp för olika nyandliga tankegångar.

*”En människa borde aldrig skämmas
över att erkänna att hon haft fel.
Det är ju bara att med andra ord säga
att man är klokare idag än igår.”*

Jonathan Swift
författare till Gullivers resor

4

Det naturvetenskapliga eller mekanistiska paradigmet

Under 1500- och 1600-talen utvecklas ett dramatiskt maktspel mellan å ena sidan kyrkan med påven i spetsen och alkemi och magi (”den hermetiska traditionen”) å andra sidan. Men den ”nya vetenskapen” gjorde nu sitt intåg. Enligt Erland Lagerroth (1994) var det ett triangeldrama vars utgång till en början verkade oviss. Han menar att det var en kamp som verkade ha avgjorts på grund av religiösa och politiska konjunkturen och inte av idémässig överlägsenhet hos de nya vetenskapliga tankarna.

Alkemin hade under renässansen framträtt som en ”frälsningslära” och i och med det kommit att konkurrera med kyrkan. Det talades om ”ett hemligt broderskap av upplysta mystiker”, vilket kyrkan uppfattade som en konspiration och ett hot. Hit hörde exempelvis Giordano Bruno som var präst men var intresserad av förkristen magi och blev därför föremål för inkquisitionens dom och brändes på ”kättribål” år 1600.²⁵ Många alkemistiska och astrologiska texter översattes från latin till engelska och blev därmed mera lättillgängliga. Det fanns en massa mystiska sekter som bekämpade den engelska kronan. Det mekanistiska tänkandet och filosofin började kyrkan alltmer uppfatta som ett ”motgift” mot dessa tankar. Förändringen från ”animism”, d.v.s. föreställningen att

---

²⁵ Brunos idévärld är mycket intressant. Dels höll han med Kopernikus om den heliocentriska världsbilden, d.v.s. att jorden snurrade runt solen, dels menade han att universum var oändligt och innehöll många världar med intelligenta varelser. De verkar som om han fått kosmiska glimtar (se min genomgång av Martinus kosmologi längre fram).

naturen är besjälad, som den organiska världsbilden vilade på, till ”mekanism” innebar inte bara en ny vetenskapssyn utan också en ny människosyn.

Den ideologiska kontroversen stod således mellan tre olika synsätt, dels ”mysticismen”, dels den katolska kyrkans och dels den naturvetenskapliga vetenskapssyn som började få fäste.

Nu började forskare och vetenskapsmän ifrågasätta de gamla sanningarna. Man började väga och mäta materien. Man började ifrågasätta den kosmologi som varit förhärskande, exempelvis den *geocentriska*, d.v.s. att jorden skulle vara universums medelpunkt omkring vilken allting rörde sig. Kopernikus, Kepler och Galilei placerade jorden i en bana runt solen istället och lade grunden före en *heliocentrisk* världsbild. Detta upprörde kyrkofäderna och påven. Motståndet från dem som hävdade att jorden var alltings medelpunkt var mycket hårt. Galilei var tvungen att inför påven avsvära sig sina rön för att få leva i frihet. Boken med titeln ”*Dialog om de två världssystemen*”, som han gav ut år 1632, skapade kaos och år 1633 ställdes han inför en domstol där han blev tvungen att avsvära sig allt rörande den så kallade "felaktiga läran". Det sägs att han efter domen mumlat "och ändå rör hon sig", men det är troligtvis inte sant. Han satt under sina sista levnadsår i husarrest (se bland andra Sobel, 1999).

Den moderna vetenskapen

Under dessa år grundlades enligt den västerländska historieskrivningen ”den nya vetenskapen”, ”det moderna projektet”, med Francis Bacon och Descartes som enligt denna historiesyn blev skapare av den vetenskapliga metod som fortfarande är förhärskande inom den vetenskapliga världen, den vetenskapliga metod som våra studerande får träna sig i, i kurs efter kurs, i uppsats efter uppsats. Enligt Jim Al-Khalili, professor i teoretisk fysik vid University of Surrey i England, som skrivit boken ”*Nytänkarna – Den arabiska vetenskapens gyllene tid*” (2012) använde arabiska forskare hundratals år före Bacon och Descartes dock samma vetenskapliga metoder, men denna berättelse ingår inte i den västerländska historieskrivningen.

Enligt vår västerländska historiesyn var Bacon den förste att formulera den induktiva metodens principer: *att göra experiment, dra generella slutsatser, pröva dem i nya experiment.*

År 1619 skrev Descartes ner fyra regler för en ny metod att söka sanningen:

- 1) Godta aldrig något som sant om jag inte klart inser att de är det.
- 2) Uppdela vart och ett av de problem som ska undersökas i så många delar som möjligt.
- 3) Börja med de enklaste och lättfattligaste tingen för att så småningom gradvis gå till de mest sammansatta.
- 4) Gör så fullständiga uppräkningsor och så allmänna översikter att jag kan vara säker på att inte ha utelämnat något.

För Descartes gällde det att i vetenskapen använda matematikens principer. Han sa ungefär:

”Väg allt som går att väga, mät allt som går att mäta och gör allt som inte går att mäta mätbart!”

Det gällde att vara säker, att tänka rätt och att tänka klart. Han lade därmed grunden till den moderna rationalismen.

Detta förfaringssätt brukar beskrivas som ”atomism” eller ”fragmentering”. *Analys* betyder att sönderdela. Detta *reduktionistiska* synsätt ledde till uppfattningen att universum är en stor maskin som består av grundläggande enheter: materia och rörelse. För själen och Gud görs undantag, de placeras inom *metafysikens*²⁶ område och är inte forskningsbart. Materien liksom den mänskliga kroppen och djuren saknar allt syfte, liv och andlighet. Detta lade grunden för den *dualistiska* hållning som Descartes tydligast formulerar och som innebar och fortfarande innebär att vi gör åtskillnad mellan kropp och själ, mellan materia och ande, mellan subjekt och objekt, mellan språk och verklighet och mellan naturvetenskap och samhällsvetenskap.

---

²⁶ Metafysik handlar om sådant som vi inte kan uppfatta med våra sinnen, som finns bortom det fysiska.

Johannes Kepler (1571-1630) skrev i ett brev till en vän:

”Mitt syfte är att visa att det himmelska maskineriet inte bör jämföras med en gudomlig organism utan med ett urverk”.

Han menade att det var viktigt att ställa sig vid sidan av naturen och förtingliga den. Färg, ljud, smak och lukt var bara mentala projektioner, som skulle uteslutas ur vetenskapen. Tingen blev meningslösa i sig själva. Nu var distinktionen fakta/värde genomförd.

Ken Wilber är en amerikansk mystiker, filosof och psykolog som sedan sjuttioalet har gett ut närmare tjugo böcker om vetenskap, religion och hur världen hänger ihop. Han menar att vi nu studerar världen med *The Eye of Earth, det jordiska ögat*.²⁷ Det innebär att vårt synfokus är materien, det vi kan se, ta på, mäta och väga. Man går från kvalitet till kvantitet. *”Världen tystnar och dör, vetandet mekaniseras och matematiseras”*, som Erland Lagerroth formulerar sig i sin enormt spännande bok *”Världen och vetandet sjunger på nytt”* (1994, se även hans vidare produktion där han fortsätter reflektera över temat²⁸).

*”Att våga är att tappa fotfästet en stund,
att inte våga är att förlora sig själv.”*

Søren Aabye Kierkegaard

---

²⁷ Wilber, Ken (1983) *Eye to Eye. The Quest for the New Paradigm*, New York: Garden City.

²⁸ Erland Lagerroth är en av de jättar vars axlar jag står på. Han är i skrivande stund (september 2012) 87 år och skriver på sin 20:e bok. Se litteraturlistan!

*”Om du inte kan förklara det enkelt,
så förstår du det inte tillräckligt bra.”*

Albert Einstein

Kampen mot irrläror

Den kristna världen med påven i spetsen bekämpade inledningsvis som nämnts den nya vetenskapssyn som växte fram. Inkquisitionen var ett av kyrkans medel att försöka hejda de nya tankarna. Den användes för att förhöra och döma ”kättare”, d.v.s. människor som avvek från den kristna läran och spred irrläror eller bröt mot kyrkans regler. Ofta användes avrättning som straff. De omfattande häxprocesserna under 1200-1600-talen handlade delvis om detta. Böcker var förbjudna.

Endast ett slags ”förhandling” mellan kyrkan och vetenskapen om synen på själen och Gud, öppnade så småningom vägen för den nya vetenskapen. Kyrkan fick behålla själen och Gud medan forskarna fick ägna sig åt materien. Kyrkan gav till slut sitt helhjärtade stöd till vetenskapen, eftersom den insåg att den som tidigare nämnts blev en kraftfull motvikt till de ”mystikers” och ”kättares” irrläror som den upplevde som ett större hot.

Detta betydde inte att de stora vetenskapsmännen på 1600-talet var ateister och Gudsförnekare. Tvärtom. För att ta ett mycket spännande exempel. Grundaren av den klassiska fysiken, Isaac Newton (1642-1727) brukar beskrivas som ”den siste magikern” och ”Europas främste alkemist”. Han ägnade en stor del av sin tid i smyg åt att försöka bevisa Guds existens. Vissa författare menar att han använde avsevärt mer tid åt detta än åt det han senare blev berömd för. Han såg sig själv som en länk i magins ”’gyllene kedja’, en av de unika figurer, som Gud utvalde i varje tid för att motta den gamla hermetiska visdomen”, enligt Erland Lagerroth (1994).

”Den vänder sig ej om som leds av en stjärna.”

Leonardo da Vinci

”Det är inte allt som kan räknas som räknas,
och inte allt som räknas som kan räknas.”

Albert Einstein

Människan – en biologisk maskin

Den materialistiska och mekanistiska vetenskapssynen, som blev en konsekvens av paradigmskiftet, ledde under de närmaste 400 åren fram till en människosyn som vilar på tanken att ”människan är en biologisk maskin”, en människosyn som i sin helhet hade slagit igenom på 1800-talet och vilken lade grunden för bl.a. *behaviorismen*, den psykologiska riktning som Watson, Skinner och Pavlov var kända representanter för och som bygger på tanken att människan är förtingligad och helt igenom att betrakta som ett objekt. Hon är totalt orsaksbestämd. De mänskliga egenskaperna kan kontrolleras, observeras och förändras beroende på om hon får en positiv eller negativ förstärkning utifrån. Människan föds som ett ”tomt blad”, en ”tabula rasa”, helt utan medfödda inre egenskaper. Alla mänskliga egenskaper och handlingar är således ett resultat av omgivningens påverkan. Personligheten utvecklas genom fostran och undervisning.

Även samhällsvetenskaperna vilade på *positivismen* som ideologi. Positivisterna menade att all kunskap måste vila på säkra fakta och på observerbara fenomen. Forskaren ska vara objektiv och neutral. Fysiken blev normen även för vetenskapen om människan och om samhället.

Det ”naturvetenskapliga” eller ”mekanistiska” paradigmet kännetecknas således av *fragmentering* av tillvaron. Man väljer ut små, väl avgränsade bitar av verkligheten, och studerar dem i laboratorier; man *analyserar* dessa fragment eller atomer av materia och drar generella slutsatser om fenomenet i sin helhet - slutsatser som lägger grunden för nya Sanningar om tillvaron. Genom detta sätt att välja ut fragment och studera dem avskiljda från sitt sammanhang ger vetenskapen bilden av en *stillastående* och *mekanisk* världsbild, ett urverk. Keplers vision om urverket var uppnådd. För att få tingen att röra sig måste man skapa rörelsen, ge verkligheten en puff, skruva upp urverket.

Ett bland många exempel på konsekvenser är läkarvetenskapen. Har man problem med ögonen får man gå till en ögonläkare. Har man problem med magen får man gå till en specialist på den. Om fötterna krånglar går man till en annan specialist. Få har kunskaper för att se helhet och samband, vilket exempelvis får konsekvenser för medicinering, något som vi under senare år sett tragiska effekter av.

Materien var och är forskningsobjektet. Allt som går att se och röra vid mäts och vägs och dokumenteras, genom tiderna ofta under enorma umbäranden och prövningar. I boken "*Galileis dotter*" beskriver Dava Sobel hur Galilei först med egna ögon och senare med sina egenhändigt konstruerade, primitiva teleskop under smällkalla nätter stod på taket till sitt hus och studerade stjärnhimlen för att få fram bevis för att jorden inte var en stillastående planet i universums centrum. Författaren beskriver också Galileis djupa sorg över kyrkans motstånd mot hans upptäckter. Kyrkan vägrade titta i hans teleskop.

Det påminner mig om en berättelse från idag. Läkaren och forskaren Larry Dossey, som forskat omkring börens effekter,²⁹ föreläste på årets konferens *Toward a Science of Consciousness* vid Arizona University i Tucson i april 2012,³⁰ och berättade då om en känd forskare vid ett av Kaliforniens universitet som fick ett mycket gediget material som han ombads att uttala sig om. Det handlade om Nonlocal Expressions of Consciousness, men han avfärdade det hela direkt på grund av ämnet. Han ville överhuvudtaget inte se på det, inte ta i det - utan returnerade det till avsändaren med en liten gul notislapp med texten: "*This is the sort of things I would not believe even if they were true.*" ("Det här är den typen av ämnen som jag inte skulle tro på, även om de var sanna.") Fortfarande vågar forskare inte titta i teleskopen.

Under de cirka 400 år som gått sedan grunden för det naturvetenskapliga paradigmet lades har själen och psyket, Gud och andligheten, successivt försvunnit från vetenskapen. "*Gud är död*", utropade

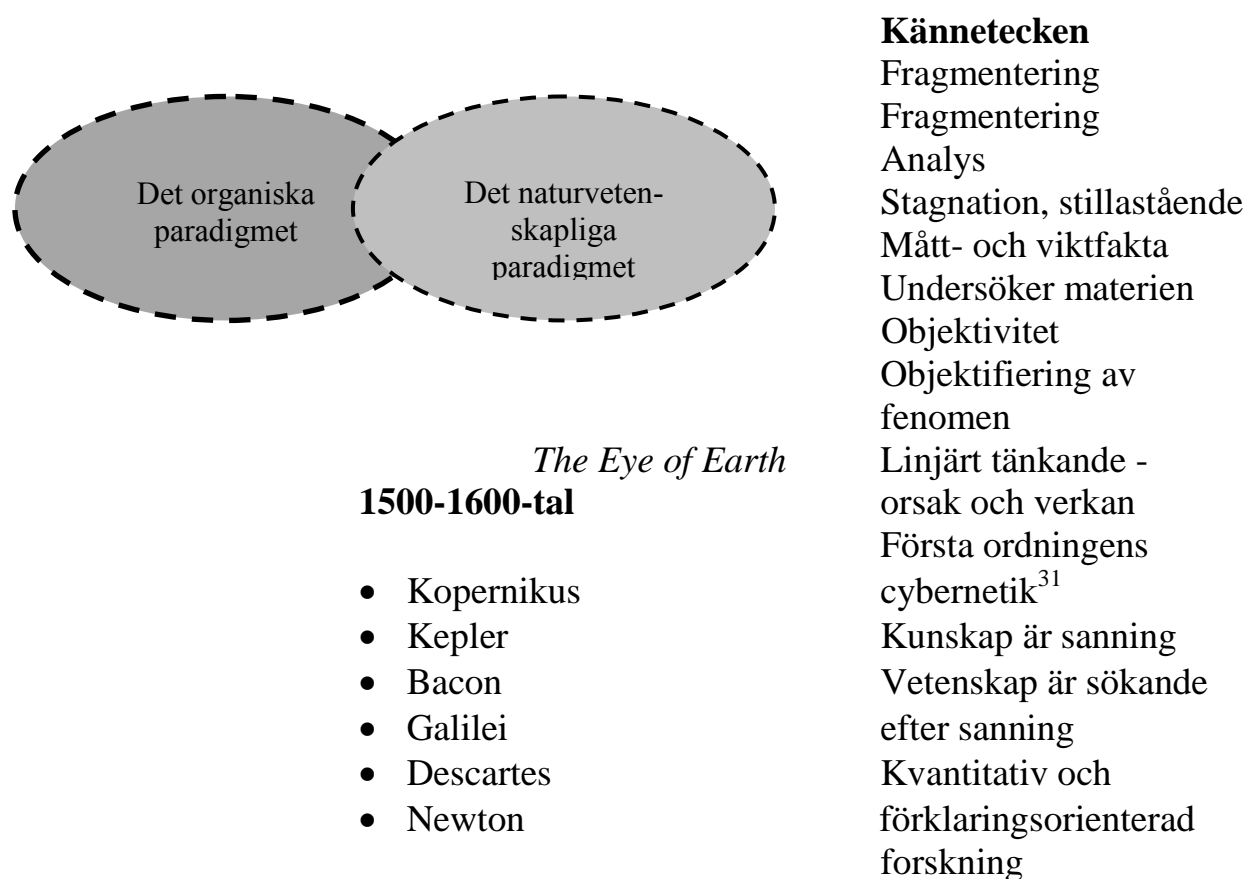
---

²⁹ Larry Dossey (1994) *Läkande ord om börens kraft och medicinsk tillämpning*, Energica förlag. Mer om Dosseys forskning, se sid. 66.

³⁰ För en redovisning av innehållet i konferensen se <http://www.newcosmicparadigm.org/OutlookTSCADC2012SV.aspx>

Nietzsche. Materien, inklusive människa och djur, objektifierades, förtingligades och studerades med *objektiva* metoder. Det *linjära tänkandet* med dess syn på orsak och verkan ledde till att de metoder som användes för att söka sanningen med nödvändighet blev enkla och fyrkantiga. Förklaringsmodeller blev endimensionella. Allt skeende hade en orsak. Det gällde att finna den. Vetenskap är att söka *sanningen* om tillvaron. Allt gick nu att *förklara* med väl utvecklade matematiska och kvantitativa vetenskapliga metoder.

Figur 7 - Det naturvetenskapliga paradigmet

Ett stort problem med det naturvetenskapliga paradigmet vetenskapliga metoder är att de är utvecklade för att studera *materia*. När dessa metoder används för att studera *liv*, *medvetande* och *självmvetande* blir

³¹ Första ordningens cybernetik innebär att observatören står utanför det observerade.

det problem, något som EF Schumacher³² skildrar övertygande, vilket jag återkommer till nedan, och det är där vi står idag. Nya vetenskapliga teorier och metoder måste utvecklas för att vi ska få en djupare förståelse om människan och allt.

*"Det är bara en sak jag är säker på
och det är att det finns mycket lite
som man kan vara säker på."*

Somerset Maugham

---

³² Schumacher, E. F. (Fritz) (1986) *Vägledning för vilseförda - A guide for the Perplexed*, Rabén & Sjögren.

”Okunnighet är den verkliga orsaken till allt det som världen kallar ’det onda’. Där okunnigheten avlägsnas upphör det s.k. ’onda’ att existera.”

Martinus i Livets Bog I, st. 19.

5

Det holistiska paradigmet

Många tecken visar att vi idag sannolikt står mitt i ett nytt paradigmskifte, av minst lika stor betydelse som det som skedde under 1500- och 1600-talen.

Vid 1900-talets inträde började det hända nya spännande saker i forskningen och tänkandet. Sigmund Freud stod med båda fötterna i det naturvetenskapliga tänkandet, faktiskt så till den grad att han hamnade på kollisionskurs med sin lärjunge C G Jung, när denne frågade Freud om hans syn på övernaturliga fenomen³³. Ändå lade Freud grunden till en ny människosyn. Hans teorier byggde broar mellan människors medvetna och undermedvetna, mellan barndom och vuxenlivet och mellan dröm och vakenhet. Kanske var det mest kontroversiella att han påstod att vi inte är rationella varelser utan i högsta grad irrationella och att vi styrs av omedvetna drifter och impulser.

Samtida med Freud forskade Frederic Myers, som var en klassiskt lärd från Cambridge, om det omedvetnas roll som källa till intuition och skapande förmåga. Han såg det omedvetna mer som *”en guldgruva än som en skräphög”* skriver Willis Harman (1987). Vad hade hänt med 1900-talets tänkande och människosyn om Myers hade vunnit denna konflikt när det gällde medvetandeforskningen? Harman menar dock att

---

³³ Börje Peratt (2012) berättar i boken *”12 sinnen”* om denna händelse, då det samtidigt skedde en övernaturlig händelse som Freud valde att bortse från. Jung berättar att *”Vi diskuterade aldrig händelsen efteråt”* (sid. 17).

Freuds medvetandesyn stämde bättre med 1800-talets idéer om människans svagheter och begränsningar. ”’Skräphögen’ var den bild av medvetandets andra sida som vann slaget om den vetenskapliga och allmänna opinionen – åtminstone för tillfället”, skriver han. Freud kom dock att öppna upp för skolbildningar som så småningom ledde fram till bland annat objektrelationsteorins och anknytningsteorins syn på människan.

Enligt dessa teorier är *relationen* mellan mor eller annan första omsorgsperson och spädbarnet grunden för barnets utveckling (se exempelvis Tudor-Sandahl, 1983, 1989). Det är *relationer till andra* som är den betydelsefulla motorn i utvecklingen och inte inre destruktiva drifter som Freud hävdade. Människan föds med ett färdigutvecklat och resursrikt jag till skillnad från psykoanalysens mekanistiska idé om destruktiva drifter och ett ”jag”, som växer fram under gynnsamma omständigheter och som kan bli ”svagt” under ogynnsamma uppväxtvillkor, och behaviorismens idé om den ”tomma påsen”, den ”jaglösa” människan. Synen på ”jaget” är en kärnfråga när det gäller paradigmsyn, vilket jag vill återkomma till i nästa kapitel.

Systemteorin, som utvecklades av biologen Ludwig von Bertalanffy omkring 1920, har lagt grunden för många spännande och användbara teorier och metoder inom bland annat pedagogik, socialt arbete, psykoterapi och behandlingsarbete. Systemteorin i sig har utvecklats från en mer mekanisk modell till att bli alltmer systemisk³⁴. Den betonar *helheter, samband, mönster, processer och relationer* när man ville försöka förklara och förstå människor, utveckling och skeenden. Allting påverkar allting annat. Det finns inga enkla och lättfunna orsaker till fenomen och skeenden. Det linjära synsättet är endast möjligt om man väljer ut en godtycklig startpunkt och en lika godtycklig slutpunkt i ett pågående skeende.

Inom fysiken utvecklades *kvantfysiken* på 1920-talet av många fysiker. Teorin menar bland annat att det utforskade inte är en objektiv sanning utan det påverkas av forskaren, d.v.s. *andra ordningens cybernetik* (se nedan). Relationen mellan forskningsobjektet och forskaren påverkar

---

³⁴ För den historiska utvecklingen av systemteorin, se exempelvis Schjødt & Egeland (1994) *Från systemteori till familjeterapi*.

resultatet av forskningen (se exempelvis Capra, 1975, 1989, Zohar, 1983 och Zukav, 1981)

Fritjof Capra, som är filosofie doktor i teoretisk fysik och atomfysiker, och förestår ett internationellt institut som arbetar med nya ekologiska visioner, är mest känd för sin bok *"Fysikens Tao"* (1975). Där beskriver han kvantteorin och dess många likheter med de österländska idéerna. Capra redogör för upptäckten att kvantfysikernas resultat hängde samman med försökssituationens utformning och detta omfattade också forskaren och hans sätt att förhålla sig till världen. Den framlidne sociologiprofessorn Joachim Israel var min lärare på en forskarkurs. Till min stora överraskning skriver han förordet till den svenska upplagan av Capras bok, vilket jag vill citera lite ur:

"Vi måste avstå från tanken, att det finns ett subjekt härinne och ett objekt - nämligen världen - därute. Vi måste uppge tanken, att vi vet att världen finns därute, samtidigt som vi inte vet hur den skall beskrivas. Denna uppenbara logiska motsägelse försvinner, om det dualistiska synsättet byts ut mot ett holistiskt: världen och vi utgör en enhet."

Nyandligheten, som innebar en annan gudssyn och världsbild än den kristna, började successivt växa fram i slutet av 1800-talet med teosofin och Madame Blavatskys teorier samt med Rudolf Steiner och antroposofin i början av 1900-talet. Den danske filosofen Martinus får sitt kosmiska medvetande år 1921 och publicerar sin första bok, *Livets Bog* del I, om en ny världsbild och kosmologi år 1932. Detta är en tid av nytänkande på många fronter. Det holistiska paradigmet börjar göra sitt intåg i vårt tänkande.

*"En droppe, droppad i livets älv
har ej någon kraft att flyta själv.
Det ställs ett krav på varenda droppe.
Hjälp till att hålla de andra oppe!"*

Tage Danielsson

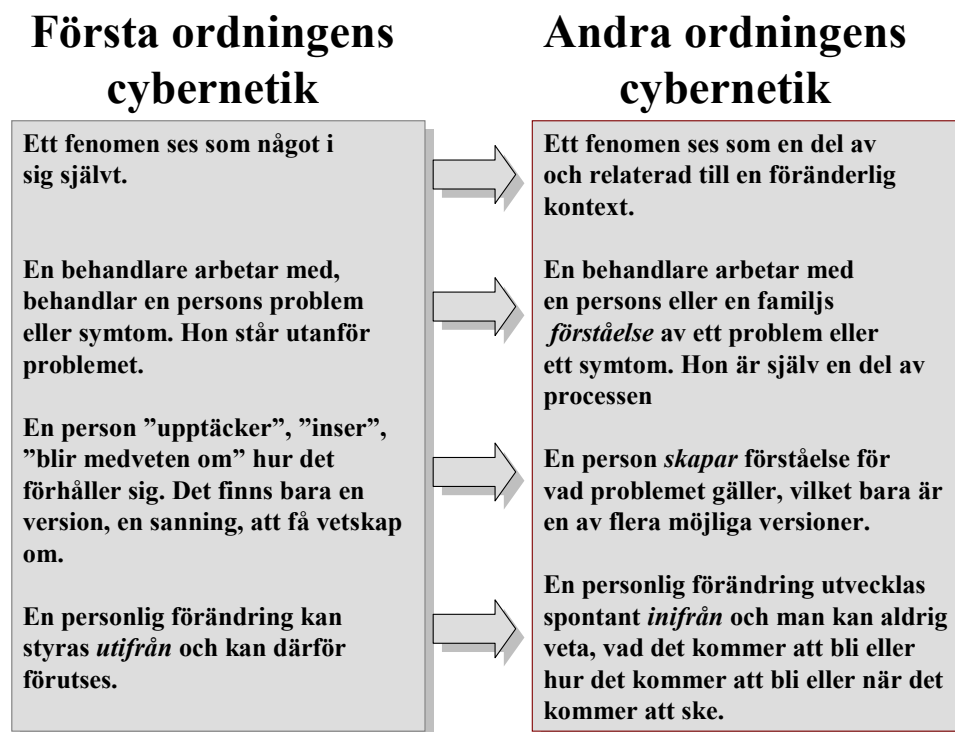
Det holistiska paradigmet kännetecknas av att *allt är enhet*, allt är en *helhet*, allt hänger samman, allt påverkar allting annat bara genom sin existens och rörelse. Allting är *alltid* rörelse i rörelse. Allting är underställt processer. Ingenting kan existera isolerat från något annat. Istället för att sönderdela, fragmentera och analysera gör man *synteser* och studerar *relationer, helheter, rörelser* och *processer*. Man studerar inte längre fragment av verkligheten i laboratorier. Man skapar begrepp för att förstå liv, medvetande och självmedvetande i naturliga kontexter. Forskare går ut i verkligheten och studerar verkligheten i sitt sammanhang.

Forskarna inser också, bland annat utifrån kvantfysikens revolutionerande rön, att de inte kan vara objektiva utanförstående. De är en del av forskningsmetoden, en del av processen samt blir även genom sin påverkan en del av resultaten, vilket är *andra ordningens cybernetik*. Resultatet av en undersökning beror på forskarens perspektiv, intentioner, erfarenheter, metodval, relationer till forskningssubjektet och en massa andra faktorer. Även om man undviker att tala om "subjektivitet" och "relativism" så blir man alltmer skeptisk till möjligheten att vara objektiv. Man talar istället ofta om "*intersubjektivitet*", vilket innebär att man nått en slags sanning när många delar ungefär samma syn och får ungefär samma resultat. Det räknas då som vetenskapligt grundad kunskap.

*"Om du håller ansiktet mot solen
så ser du inte skuggan!"*

Helen Keller

Figur 8. Jämförelse mellan första och andra ordningens cybernetik

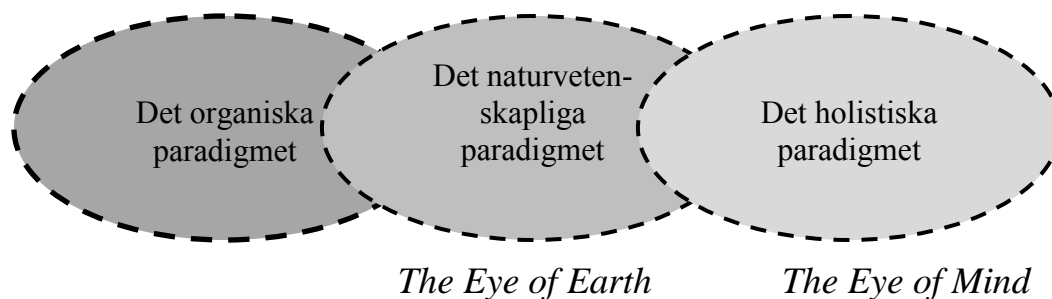
Figuren visar att det handlar om en radikalt förändrad människo- och kunskapssyn.

Man har också börjat förstå att det linjära orsak-verkan-tänkandet blir alltför enkelspårigt och fyrkantigt. Det går inte att enkelt finna orsaker till fenomen och skeenden. Verkligheten är mer komplicerad än så. Man talar om ett *cirkulärt tänkande*, där allt påverkar och påverkas av allting annat. I andra ordningens cybernetik och enligt det cirkulära tänkandet inser man också att läraren, utbildaren, psykoterapeuten och socialarbetaren är en del av undervisnings-, lärande- och/eller behandlingsprocesserna och påverkar och själva påverkas av skeenden och processer. I behandling och utbildning används istället dessa processer medvetet för förändring och utveckling. Ett exempel är inom familjebehandling, där behandlaren genom sin närvaro, sitt sätt att tala och ställa frågor, sitt förhållningssätt och sitt agerande skapar förändrande, växande och utvecklande processer (se exempelvis Andersen, 1994³⁵, och Tomm, 1989³⁶).

³⁵ Andersen, Tom (1994) *Reflekterande processer - Samtal och samtal om samtal*, Stockholm: Mareld (samma som 1991 med omarbetningar och tillägg)

Behandlarens utmaning är att utveckla sig själv, öka sin självkänedom och motivation samt sin förmåga att agera professionellt. Nu börjar *The Eye of Mind* utvecklas (Wilber, 1983).

Figur 9 - Det holistiska paradigmet

1900-1920-
talet

Freuds psykoanalys
Systemteori
Objektrelationsteori
Kvantfysik
Strängteori

Kännetecken

Helheter/holism
Syntes
Rörelser
Processer
Relationer
Subjektivitet/
intersubjektivitet
Cirkulärt tänkande
Kunskap är konstruk-
tioner
Vetenskap är att studera
sociala konstruktioner
och deras uppkomst
Kvalitativ forskning
Förståelse, tolkning -
hermeneutik

Vetenskapen handlar inte längre enbart om att söka Den Sanna Kunskapen utan också om hur *konstruktioner* av bilder av verkligheten skapas. Den konstruerar också själv bilder av verkligheten. Man säger att

³⁶ Tomm, Karl (1989) *Systemisk intervjumetodik - En utveckling av det terapeutiska samtalet*, Stockholm: Mareld

kunskap är *sociala konstruktioner* av verkligheten och att den växer fram i nära relation till och påverkas av vilket språk, vilka ord och begrepp man använder när man ska beskriva verkligheten. Språket styr seendet och konstruktioner av verkligheten och de vetenskapliga resultat som växer fram. Forskning handlar således mer om att undersöka hur sociala konstruktioner skapas och etableras.

Jag minns när jag på min forskarutbildning på 80-talet kom i kontakt med en forskare som ville studera ”hur socialt arbete skapar klienter”. För mig blev det en mycket konstig och obekväm tanke inledningsvis. Hur då skapa klienter? Klienter är ju de som besöker mig när jag arbetar inom socialtjänsten. Det tog faktiskt ett bra tag innan jag förstått och insåg att jag faktiskt, när jag tar emot och bemöter en person som besöker mig på socialkontoret, påverkar den personen utifrån mina föreställningar om vilka som är klienter i socialt arbete. Att jag genom mitt sätt att ställa frågor, mitt sätt att svara, mitt sätt att dokumentera och så vidare faktiskt ”skapar” personen som sitter mitt emot mig. Om någon annan socialekreterare hade tagit emot klienten så hade klienten blivit en annan klient. Det konstruktivistiska tänkandet innebär att vi skapar de människor och de situationer vi möter genom vårt sätt att tänka, tala och vara och i förlängningen kan vi skapa vårt liv och vår framtid.

Fritjof Capra berättar i sin bok *”Uncommon Wisdom”* (1989) om erfarenheter han fått i mötet med en rad av världens stora tänkare och forskare som beskriver liknande paradigmskiften inom andra vetenskapliga discipliner än fysiken, exempelvis psykologin, medicinen och ekologin. Bland annat träffade han Werner Heisenberg, Krishnamurti, Gregory Bateson, Stanislav Grof, Ronald Laing, Carl Simonton och E.F. Schumacher, som alla berättade om hur de paradigmatiska förändringarna påverkade respektive ämnesområde.

I *”Det Holografiska paradigmet”* beskriver även Ken Wilber (1988), som beskrivs som en av vår tids främsta tänkare, en rad olika filosofer och vetenskapsmän och deras olika forskningsresultat som pekar mot ett nytt paradigm och en ny världsbild. De visar att den holografiska världsbilden har anmärkningsvärda likheter med mystiska traditioner i både öst och väst. Wilber har studerat biologi och kemi och samtidigt ägnat sig åt filosofi, religion och egna andliga övningar.

Inom pedagogiken händer liknande förändringar i synsätt. Där beskriver man paradigmskiftet som en förändring ”*from Teaching to Learning*”, ”från undervisning till lärande” (se bland andra Barr & Tagg, 1995, Jerndal, 1997, Rönnbäck, 1997, Hellertz, 2004³⁷). Inom *undervisningsparadimet* är förmedling av andras färdigtuggade kunskaper en förhärskande pedagogisk metod, d.v.s. föreläsningen. När det gäller *lärandeparadimet* är grundsynen att det är de studerande själva som styr sitt eget lärande utifrån utarbetade målbeskrivningar med lärare och handledare som vägledare i lärandeprocessen.³⁸

”Två vägar gick åt olika håll i skogen, och jag...
jag tog den som var mindre använd,
Och det gjorde hela skillnaden.”

Robert Frost

Det holistiska paradigmet är materialistiskt

Flera författare, bland annat Max Käck (1993), menar logiskt nog att det nya paradigmet som vi nu står inför, det jag här kallat det ”holistiska paradigmet”, *inte* är Utvecklings Ende. Han menar, bland annat med stöd av Martinus, att det holistiska paradigmet fortfarande är *materialistiskt*, d.v.s. i viss mån fortfarande ett mekanistiskt paradigmet, vilket innebär att det vilar på idén att det inte finns någon skapare, ingen Gud. Han betonar att synen på *jaget* är en kärnfråga som med nödvändighet så småningom kommer att tvinga oss att skifta synsätt - igen. Det eviga, levande, upplevande jaget som inkarnerar om och om igen i en evig utvecklingsprocess ryms ännu inte inom ramen för det holistiska paradigmet.

Jan Dalkvist och Joakim Westerlund (2003) gör som exempel i en artikel, ”*Parapsykologin och dess kritiker – ris och ros*”, en mycket

---

³⁷ Hellertz, Pia (2004) *Färdighetsbaserat lärande enligt Alvernomodellen*, Örebro: Veje International AB. Här har jag fördjupat tankarna omkring lärandeparadigmets arbetsformer.

³⁸ Jag har skrivit om detta i en artikel, ”*De pedagogiska paradigmens kamp om socionomutbildningen i Örebro*” (2007), http://www.piahellertz.com/De_pedagogiska_paradigmens_kamp_om_socialarbetarutbildningen.pdf.

pedagogisk översikt över den parapsykologiska forskningen. De skriver

”Parapsykologer brukar ofta hävda att existensen av parapsykologiska fenomen skulle tala emot en materialistisk världsbild och i stället tala för en världsbild där mentala fenomen inte är underordnade materiella skeenden. Frånsett vissa fenomen som ut-ur-kroppen-upplevelser, reinkarnation och annat liknande är detta påstående dock felaktigt. Det är - logiskt sett - fullt möjligt att telepati, precognition och klärvoajans skulle kunna verka på ett materiellt plan, eventuellt helt utanför medvetandet.” (Dalkvist & Westerlund, 2003, sid. 11).³⁹

Det finns inom det holistiska paradigmet ännu inga klart uttalade och formulerade idéer om en skapare, eller ett högre medvetande som skapar. Teorierna om ”dissipativa strukturer” och ”självorganiserande system” som Nobelpristagaren Ilya Prigogine (se Jantsch, 1980⁴⁰, och Lagerroth, 1994⁴¹) utvecklade, vilar i grunden på en materialistisk grundsyn. De räknar inte med någon skapande Gud. Skapandet klarar sig självt. Om materien kan skapa och forma sig själv, behövs ingen Gud (se Lagerroth, 1986, 1994 och 2003, som gör en mycket pedagogiskt beskrivning och analys av dessa teorier). Lagerroth refererar till biologerna Maturana och Varela som menar att *”liv är en självskapande och självproducerande process. En levande organism producerar själv de delar som den är gjord av och håller dem i fungerande skick genom ständig förnyelse”*. Lagerroths slutsats är: *”Vad ska man med en Gud till om Universum skapar sig själv?”*⁴²

Danah Zohars (1983) teorier om *”Kvantjaget”* är också en naturvetenskaplig, materialistisk teori. Paul Davies (1987) för intressanta dis-

---

³⁹ <http://www.vof.se/folkvett/20033parapsykologin-och-dess-kritiker---ris-och-ros>

⁴⁰ Jantsch, Erich (1980) *The Self-Organizing Universe*, Oxford.

⁴¹ Lagerroth, Erland (1994) *Världen och vetandet sjunger på nytt – från en mekanisk värld till ett kreativt universum*, Göteborg: Bokförlaget Korpen.

⁴² I en kommentar till min text berättar Erland Lagerroth om sitt möte med den högt respekterade Swami Krishnanada på The Divine Life Society i Rishikesh i Indien då han sagt: *”Nu när Prigogine visat att världen organiserar sig själv behövs det väl inte längre någon Gud?”* Utan att betänka sig ett ögonblick svarade Swami Krishnanada: *”Också en värld som skapar sig själv måste en gång ha blivit skapad.”* Detta höll Erland Lagerroth med om (meddelande i ett e-mail 12 juni 2010).

kussioner om dessa frågor i boken ”*Gud och den nya fysiken*”. Har Gud skapat universum eller skapar universum sig självt? Liknande tankar gäller många av de nya teorier som utvecklats under 1900-talet, även om man inom nyandligheten verkar tolka flera av dessa teorier som andliga.

Vi håller nu enligt Ken Wilber successivt på att utveckla förmågan att se med *The Eye of Mind*, *sinnets öga*. Det möjliggör för oss att studera psykiska dimensioner, som exempelvis liv och medvetande. För att kunna studera själen och Gud behöver vi enligt Wilber utveckla *The Eye of Spirit*, *själens öga*, vilket vi också kommer att göra under utvecklingens gång, menar han. Med *The Eye of Spirit* kan vi betrakta och forska på alla nivåer, även icke-fysiska, s.k. paranormala, psykiska och andliga nivåer. Det intressanta är att vi börjar skönja även denna utveckling. Men vi ska inte gå händelserna i förväg.

Pedagogikprofessorn Howard Gardner, som utvecklat teorin om multipla intelligenser⁴³ har i sin senaste bok, ”*Intelligenserna i nya perspektiv*” utvecklat ytterligare intelligenser, en naturintelligens och en existentiell intelligens. Han valde att inte kalla den sistnämnda för en andlig intelligens på grund av svårigheten att formulera kvantifierbara vetenskapliga kriterier.

I slutet av 1980-talet utvecklade forskarna John Mayer och Peter Salovey en teori om *emotionell intelligens*, något som Daniel Goleman⁴⁴ så pedagogiskt beskrivit i den banbrytande boken ”*Känslans intelligens*” (EQ). Danah Zohar som myntade begreppet *andlig intelligens* har tillsammans med Ian Marshall skrivit om ”*Själens intelligens*” (SQ)⁴⁵, vilken de menar är den ”ultimata intelligensen”. De har utvecklat ett antal kvaliteter eller principer för att beskriva vad andlig intelligens är, exempelvis självkänedom, spontanitet, holistisk syn, medkänsla, ödmjukhet, positivt tänkande med mera.

---

⁴³ Inledningsvis beskrev han sju intelligenser: lingvistisk, musikalisk, visuell/spatial, kroppslig/kinestetisk, social, logisk/matematisk samt förmåga till självkänedom. Senare tillförde han ytterligare två: naturintelligens och existentiell intelligens.

⁴⁴ Goleman, Daniel (1997) *Känslans intelligens – om att utveckla vår emotionella kapacitet för ett tryggare och mänskligare samhälle*, Stockholm: Wahlström & Widstrand.

⁴⁵ Zohar, Dana & Marshall, Ian (2000) *Själens intelligens*, Stockholm: Bonnierförlagen.

Cindy Wigglesworth⁴⁶ beskrivs som expert på området andlighet och andlig intelligens och har utvecklat ett bedömningsinstrument för både personligt bruk och för företag. Hon menar att andlig och emotionell intelligens innebär mer motiverade och produktiva anställda, vilket leder till minskad stress och bättre prestationsförmåga. Även hjärnforskaren Tony Buzan som för ett par decennier sedan lärde oss använda huvudet bättre med hjälp av Mind Maps samt snabbläsnings- och minnestekniker⁴⁷ har i en bok från 2001, *”The Power of Spiritual intelligence”*, utvecklat tankar om den andliga intelligensen.

Makarna Susanna⁴⁸ och Martin Ehdin har också utvecklat tankarna och gör en syntes mellan IQ, EQ och SQ i boken *”HQ – Den mänskliga helhetssynen”* (2002). Flera grupper börjar redan idag tala om en ”andlig vetenskap”, exempelvis antroposoferna och den danske filosofen Martinus, vilket jag återkommer till.

*”Att vägen är krokig betyder inte att den tar slut,
om du är villig att svänga.”*

Okänd

---

⁴⁶ Wigglesworth, Cindy (2002) *Spiritual Intelligence and Why It Matters*, <http://sarah.newcastleweb.net/wordpress/wp-content/uploads/2012/02/Spiritual-Intelligence-Emotional-Intelligence-2011.pdf>

⁴⁷ Buzan, Tony (1982) *Använd huvudet bättre – Det är lättare än du tror*, Stockholm: Management Media. Han har skrivit många fler böcker om snabbläsning, mind maps och minnestekniker.

⁴⁸ Sanna Ehdin är en av de personer som blivit mycket kritiserade på grund av sin helhetssyn på kropp, hälsa och själ, en slags modern inkvisition. Hon har i en artikel bland annat i Läkartidningen beskrivit sin syn, <http://www.ehdin.com/?id=181>.

”Förmågan att förstå och tänka annorlunda är viktigare än den uppnådda kunskapen.”

David Bohm

6

Ett nytt organiskt paradigm?

Om paradigmteorin stämmer bör vi alltså kunna förvänta oss ett nytt paradigmskifte någon gång i framtiden; ett paradigmskifte som kanske kommer att innebära en ny Gudsbild och en ny världsbild. Kanske det blir ett nytt organiskt paradigm där vi inser att en Skapare eller ett Högre Medvetande skapar och där vi är medskapare – ett paradigm som förenar förståelsen av en gudomlig skaparkraft med oss som medaktörer i skapelsen. Vår skaparkraft kanske då visar sig vara en integrerad del av en Gudoms skapande, där den utveckling som Darwin beskriver är en del av ett evigt medvetandes reinkarnationer. Dessa tankar är sannolikt de svåraste att känna förståelse för, i synnerhet om man definierar sig som *ateist*, d.v.s. vilar i en världsbild som saknar *tron* på möjligheten med en Gud. Man *tror* att det inte finns en Gud eller en skapare. Den berömde kosmologiforskaren och författaren Stephen Hawking sa i en intervju att det inte kan finnas någon Gud eftersom han själv har fått den gravt handikappade kropp han fått. Eftersom Gud måste vara en kärleksfull Gud och eftersom det inte var kärleksfullt att låta Hawking genomleva sitt liv med en så handikappad kropp, så finns det ingen Gud, menar han.

Vi har våra alla kriterier för hur vi vill att Gud ska vara, OM han/hon/hen finns. Ibland, när personer säger: *”Jag tror inte på Gud”* brukar jag roa mig med att fråga: *”Vilken slags Gud tror du inte på?”* Ofta handlar det då om den traditionella bilden av den utanförstående Guden som kanske sitter i himlen och styr och ställer. Enligt min Guds-syn som vilar på Martinus kosmologi är det lika orimligt att säga: *”Jag tror inte på Gud”* som om en cell i min kropp skulle säga: *”Jag tror inte*

på Pia.” Enligt Martinus, som jag återkommer till, är vi alla celler och organ i Guds väldiga organism. Absolut allt som existerar är Gud enligt honom. Gud är allt. Det finns ingenting utanför Gud. Vi lever alla, rör oss och är till i Gud.

Den stora stötestenen för många är lidandet i världen, det s.k. *Teodicé-problemet*. Hur kan en allkärleksfull, allvetande, allsmäktig Gud tillåta krig, svält och lidande? Mig veterligt är Martinus den ende som lyckats ge en logisk förklaring till problemet, vilket jag återkommer till⁴⁹. Endast genom lidandeserfarenheter kan vi utveckla nästakärlek och medlidande. Det är så vi lär oss förstå andras lidande för att till slut bli så känsliga för det så vi hellre själva skulle ta på oss deras lidande än att låta dem lida.

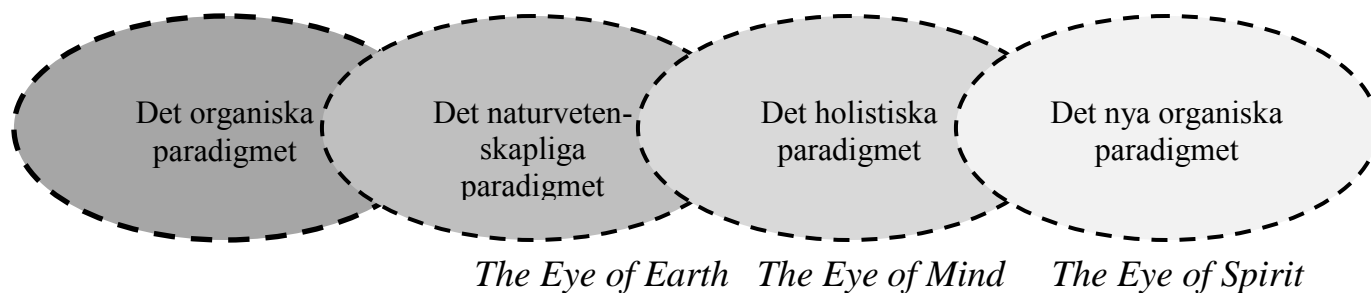
Men det är ju viktigt att inse att i båda fallen handlar det i grunden om *tro*. Vi kan ännu inte *veta*.

*”Enligt moderna astronomer så är rymden ändlig.
Det är en väldigt trösterik tanke, i synnerhet för människor
som aldrig kan komma ihåg var de har lagt sina saker.”*

Woody Allen

---

⁴⁹ I skrivande stund läser jag en artikel om den italienske författaren Pietro Ubaldi (1886-1972) som verkar ha en liknande syn på lidandet.

Figur 10 - Ett nytt organisk paradig?

En ny Gudsbild?
 En ny Världsbild?
 En ny livsstil?
 Planeten Jorden är en levande organism
 Allt är liv i liv i liv
 En ny utvecklingslära baserad på kunskapen om det eviga livet och på vetenskapen om att
*"kärlek är universums grundton"*⁵⁰
 En ny värld
 Andlig vetenskap
 Livsvetenskap

James Lovelock (1979)⁵¹ väcker i sin bok *"Gaia: A New Look at Life on Earth"* tanken på att Jorden är en levande organism. Under våren 2010 har en TV-kanal visat en serie program som heter *"Historien om jorden"*, där bland annat teorierna om jorden som ett levande väsen framfördes. Jag tycker dock att det är oklart hur Lovelock ser på skapelsen, om det är ett andligt paradig som styr hans seende eller om han ansluter sig till teorin om en självorganisering av skapelsen, att allting skapar sig själv.

På samma sätt som paradigmen även tidigare levt och utvecklats parallellt med varandra så verkar det som om vi redan nu lever i en tid när

⁵⁰ Enligt Martinus

⁵¹ Se också Peter Russels (1984) *En uppvaknande värld – På tröskeln till en ny tidsålder*.

vi kan se hur ett nytt organiskt, andligt, paradigms börjar växa fram. Många författare är inte så tydliga med sin syn på skapelsen, på skaparen, på de andliga frågorna, kanske ibland på grund av rädsla att bli utdefinierade ur etablerade sammanhang. Andra är tack och lov mycket tydliga och hjälper oss med förståelsen.

Det har under slutet av 1800-talet och under 1900-2000-talet utvecklats ett antal ”visdomsläror” som försöker förklara de många anomalier som Kuhn beskrev, d.v.s. fakta som inte stämmer med de etablerade sanningarna. Teosofier och spiritister började beskriva andliga dimensioner i slutet av 1800-talet. Spiritisterna är övertygade om att man kan få kontakt med de avlidnas andar. Teosofin har sina rötter i medeltidens mysterieskolor, men fick sin nutida form genom Madame Helena Blavatsky och Henry Steel Olcott år 1875.

Antroposofin är en andlig filosofi som grundades av österrikaren Rudolf Steiner i början av 1900-talet. Både teosofin och antroposofin vilar på reinkarnationen, men har en annan reinkarnationssyn än Martinus. De utgår bland annat från att man byter kön mellan inkarnationerna. Antroposofin är grunden för Waldorfpedagogiken, läkepedagogiken, antroposofisk medicin och biodynamisk odling. Antroposoferna beskriver sin världsbild som en andlig vetenskap. Både teosofin och antroposofin har påverkat och inspirerat andra rörelser och idéer inom bland annat New Age-rörelsen.

Jag har genom åren haft många vänner som är buddhister, antroposofier och teosofier eller anslutit sig till olika New Age-rörelser⁵², alla med olika Gudssyner, utvecklingssyner, reinkarnationssyner med mera. Vi har fört många och långa samtal om olika ämnen. Under en sexårsperiod på 90-talet ansvarade jag för Wäxthuset i Örebro, ett ”wäxthus för personlig utveckling”. Där hade vi föredrag och kurser om det mesta som fanns inom området, inklusive meditation, healing, reinkarnation, vegetarism, visualiserings- och andra psykoterapeutiska metoder, och mycket mera. Det gav möjlighet till samtal och jämförelser. Jag blev då definitivt övertygad om att världsbild och Gudssyn inte är en diskussionsfråga där

---

⁵² Exempelvis Summit Lighthouse-rörelsen, I am-rörelsen, Hylozoiken, Ambres-rörelsen med flera.

man kan påverka och övertyga med argument. Tro sitter djupare. Förändring av trossystem kräver helt andra upplevelser än samtal.

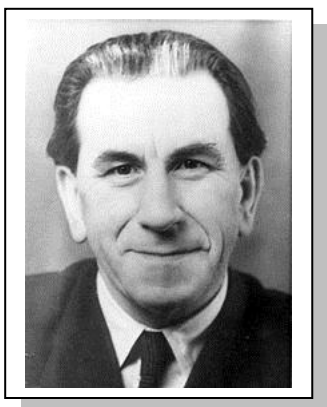
Min vision är att vi alla, oavsett religion, oavsett världsbild och trossystem, i framtiden ska kunna samtala med och lära av varandra under ömsesidig respekt och tolerans, med bara nyfikenheten och längtan efter att lära och förstå andra som enda drivkraft.⁵³

*”Varje väsen befinner sig vid varje tidpunkt
på toppen av sin utveckling och kan naturligtvis
inte företräda något annat eller högre
utvecklingssteg än det som det nått upp till.”*

Martinus i Livets Bog III, st. 862

---

⁵³ Jag kan här berätta om att min son är *ateist*, liksom mina bröder. Min dotter är vuxendöpt *baptist*, min svärson är aktiv *katolik* sen barnsben och min ex var *buddhist*. Min dotter har till och med skrivit en uppsats om Martinus kosmologi på engelska i sin universitetsutbildning utan att bli övertygad eller ens påverkad. ☺

”Våra fiender bör vara det viktigaste föremålet för våra kärleksfulla tankar”

Martinus i LB VI, st. 1948

Martinus kosmologi

Det finns många beröringspunkter mellan flera av de andliga läror jag nämnt och Martinus kosmologi. Jag nämnde inledningsvis att den största jätten vars axlar jag står på är den danske mystikern och intuitionsbegåvningen Martinus och hans världsbild. Arnold Therner, Steen Löth och Alex Riel (2012)⁵⁴ definierar ”mystiker” på följande sätt:

”Mystiker av grekiska ’mystés’, d.v.s. någon som har sitt vetande inifrån sig själv, från sitt eget inre, oberoende av skolning etc. Mystiker har existerat i alla tider och i alla kulturer, de hävdar bl.a. att universum – ja, hela världsalltet – är en levande organism med livsupplevelse och medvetande och att det är en mening med livet.”

Jag vill genast påpeka att min avsikt med beskrivningen verkligen *inte* är att missionera⁵⁵, bara att informera så jag kan använda kosmologin för min fortsatta framställning. Jag vill bara försöka sammanfatta hans världsbild lite kort för att kunna knyta an till det nya organiska paradigmet och den andliga vetenskap som, enligt honom och flera andra, är på väg att växa fram. För dig som grundar ditt tänkande i andra världsbilder kanske en del låter bekant och välkänt och annat helt orimligt. Ta det som låter vettigt och bortse från det övriga! Självt betonar Martinus detta

⁵⁴ Författarna ligger bland annat bakom utvecklingen av *New Cosmic Paradigm*, som på sin hemsida skriver: *NCP representerar den gren av Martinus Kosmologi som bygger broar till traditionell vetenskap med fokus på människans och vetenskapens stora frågeställningar om Livet, Medvetandet och Verkligheten - samt svarar till behovet av en ny världsbild och djupare verklighetsförståelse. Nämnade gren representeras speciellt av Per Bruus-Jensens omfattande arbete och litteratur, http://www.newcosmicparadigm.org/OmNCP_Sv.aspx.*

⁵⁵ Martinus betecknar mission som ”mental våldtäkt”.

om och om och om igen i sina texter: ”*Om ni i ert medvetande inte redan har vissa erfarenheter, kommer mitt arbete alls inte att ha något intresse för er.*” ”*Tro inte – undersök!*” Detta blir bara en ytlig redogörelse. För en djupare beskrivning hänvisar jag till andra källor.

Jag kom i kontakt med Martinus texter år 1978. Jag hade då, som jag berättade om i förordet, varit ateist och aktiv kommunist i många år och tyckte att allt som handlade om Gud och bön och andlighet var struntprat, orealistiskt och vidskepligt. Jag till och med föraktade allt som hade med religion att göra.

Enligt den uppfattning jag kommit fram till efter många års studier är att Martinus världsbild är den mest sammanhängande, den mest logiska, den mest storslagna, den mest kärleksfulla av alla läror och världsbilder jag kommit i kontakt med och den världsbild som svarar på alla *mina* frågor.⁵⁶ Jag är övertygad om att läsaren har andra världsbilder som upplevs tillfredsställande och det respekterar jag naturligtvis helt och fullt.

Martinus hade ingen annan utbildning än några få år i en B-skola (till skillnad från exempelvis Rudolf Steiner som hade en akademisk utbildning och skrivit en doktorsavhandling). Sen utbildade Martinus sig till mejerist. När han var i 30-årsåldern upplevde han det han beskrivit som ett ”gyllene elddop”⁵⁷, en upplevelse som gav honom ”*kosmiskt medvetande*”, vilket innebar att han fick tillgång till all kunskap, till en fullt utvecklad *intuition*, till en oändlig visdom. Martinus betonar också att han inte är unik. Vi kommer alla att bli kosmiskt medvetna någon gång i framtiden. Vägen dit kantas av det han kallar ”*kosmiska glimtar*” och därmed en successivt ökande intuitionsförmåga. Det kan exempelvis vara andliga upplevelser av att vara en del av helheten och att man inser att det inte tar slut vid döden utan att livet fortsätter, att vi är eviga varel-

---

⁵⁶ Som jag nämnde i fotnot nr 49 på sid. 55 har jag i skrivande stund läst en artikel om en italiensk författare som utvecklat en liknande världsbild som Martinus, Pietro Ubaldi (1886-1972). Artikelförfattaren, Bo Edvinsson, utreder om Ubaldi kan ha studerat Martinus texter men finner det osannolikt eftersom Martinus litteratur vid den tidpunkten endast fanns på danska och Ubaldi verkar inte ha behärskat det språket. Hans lära verkar vara mest känd i Sydamerika enligt Edvinsson (2012). Ubaldi har publicerat 24 böcker. Den första gavs ut 1937 och påbörjades 1932, samma år som Martinus publicerade första bandet av Livets Bog. Bo Edvinsson har läst den första boken, ”*Den stora syntesen*” – ”*La Grande Sintesi*” - på italienska.

⁵⁷ Detta beskriver han i sin lilla bok ”*Kring min missions födelse*”.

ser. Man får glimtar av de kosmiska sanningarna. Många av de som utropar sig som andliga ledare har sannolikt fått kosmiska glimtar som de sen fyllt ut med egen intellektuellt utvecklad kunskap. Martinus nämner exempelvis Rudolf Steiner som en person som fått kosmiska glimtar och som därmed fick underlag för att kunna utveckla sin världsbild, antroposofin, som i vissa delar stämmer med Martinus världsbild, men i andra avsevärt skiljer sig.

Vissa menar att Martinus inspirerats av teosofier och antroposofier. Det stämmer inte. Däremot var teosofier och antroposofier hans första samtalspartners och vänner. De hade teoretiska kunskaper och kunde därför ställa de frågor som gjorde att Martinus måste hitta orden och formulera svaren. Det var inte lätt för honom att hitta begrepp för allt han upplevde och ibland fick han använda redan kända begrepp, som exempelvis *energier*, *reinkarnation* och *karma*, men de fick en ny innebörd i hans världsbild. I andra fall fick han konstruera nya begrepp, som exempelvis *tyngden energi* och *övermedvetande*.

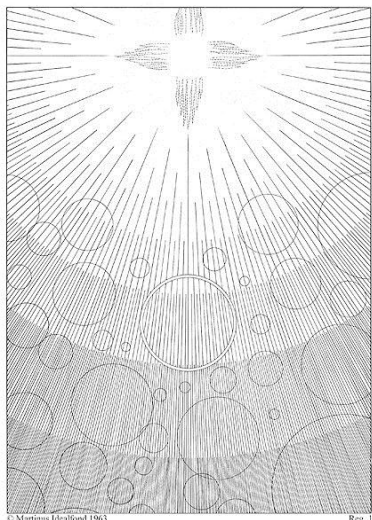
Martinus kosmologi är en världsbild som handlar om vår existens och livets mening. Han menar att vetenskapen inte kan nå fram till en förståelse av livet enbart utifrån studier av materien. Verkligheten har en kosmisk, en andlig dimension, en livsdimension, som utgör tillvarons bärande grund. Bakom alla fysiska företeelser finns *liv* och *medvetande*. Människan är själv ett exempel på denna princip. Livet är något som vi *är*, inte något som vi *har*.

Berättar med symboler

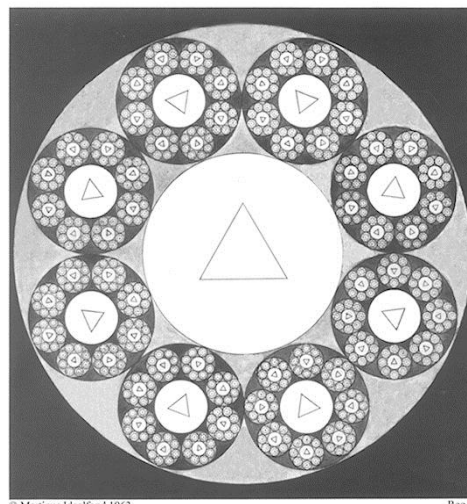
Eftersom de andliga upplevelser Martinus fick var svåra att beskriva enbart med ord, började han med att skapa symboler. Jag vill här visa ett par exempel på hans symboler. Dessa är bland få svart-vita⁵⁸. De allra flesta är i färg där färgerna har betydelse, en betydelse som går igen i alla symboler.

---

⁵⁸ Eftersom boken trycks i svart-vitt så blev detta val nödvändigt.

Guds ande över vattnet

Livsenhetsprincipen⁵⁹

Martinus menar att allt och alla är levande väsen inuti levande väsen, som symbolen till höger visar. Det innebär att planeten Jorden är ett levande och upplevande väsen och att vi är organ och celler i Jordens organism. Samtidigt är våra organ och cellerlevande och upplevande väsen i våra organismer. Och planeten Jorden är ett organ i solsystemet och så vidare – i all oändlighet.

Det finns idag 77 symboler publicerade i fem symbolböcker, ”*Den eviga världsbilden 1-5*”. I dessa symboler visar Martinus hur vi som evigt levande väsen går genom mineralriket (indigofärgat), växtriket (rött), djurriket (orange) och vidare till det riktiga människoriket (gult) och in i de andliga världarna, intelligensriket (grönt) och den gudomliga världen (blått), för att åter igen, i en ny utvecklingsspiral, träda in i mineralriket (salighetsriket - indigo). Inom varje rike lever vi massor med inkarnationer och utvecklas successivt genom lidandeserfarenheter och i kampen för överlevnaden, tills vi är mogna för att gå vidare till nästa rike. Vårt eviga upplevande jag har således inkarnerat genom växtriket, djurriket och går vidare in i de andliga rikena. I mineralriket har jaget sina livsupplevelser i den andliga världen och har därmed ingen upplevelse i den fysiska världen. Det gör inte ont i stenen när vi kastar den.

⁵⁹ Beträffande tolkning av symbolerna hänvisas till <http://www.martinus.dk/sv/symbolerna/symboloversikt/>.

Martinus går i sitt verk, *Livets Bog*⁶⁰, i detalj in på analyser av världsbildens olika dimensioner. Han belyser, beskriver och argumenterar för de *andliga naturlagarna* och den skapande, den allsmäktiga, allvisa och allomfattande ”Gudomen”, det största av alla levande väsen, i vilka vi alla utan undantag, universa, galaxer, planeter, människor, djur och växter, ”*lever, rör oss och är till*”⁶¹. Till de andliga naturlagar som Martinus analyserar hör exempelvis det evigt levande jagets eviga *reinkarnationer, karmalagen* (”lagen om sådd och skörd” som Bibeln berättar om), *lagen om hunger och mättnad, perspektivprincipen, kontrastprincipen* med flera.

Reinkarnationen

Martinus reinkarnationssyn innebär således att vi föds om och om och om igen i en evig utveckling. Vi kan således inte återfödas som djur, som vissa buddhistiska och hinduistiska skolor menar. Jag kan berätta om en liknelse som ett par buddhistiska vänner använt när de beskrivit sannolikheten för att en människa ska födas som människa igen i nästa liv:

”Tänk dig sannolikheten för att en sköldpadda på havets botten får en livräddningsboj som flyter på havsytan runt halsen när den stiger upp för att hämta luft! Så liten är sannolikheten för att vi ska föddas som människa igen. ... Förstår du då varför vi har så bråttom?”

De tillhörde en buddhistisk skola som trodde att man kunde födas som djur och att det endast var när man var inkarnerad som människa som man hade möjlighet att nå upplysning, enlightenment. Därför ägnar de så mycket tid till goda gärningar och till meditation. De har sannolikt bara det här livet på sig.

Vi kan göra en liknelse utifrån vår vardag för att förstå Martinus utvecklingssyn. Att födas, leva och dö är som att vakna på morgonen, leva dagen och somna på kvällen, för att åter vakna på nytt nästa morgon. Vi somnar med en aning större kunskap och lite mer erfarenhet varje kväll. Detsamma gäller för reinkarnationen. Vi föds igen i en ny inkarnation,

⁶⁰ Martinus har sagt att hans verk ska heta det danska *Livets Bog* på alla språk.

⁶¹ Bibelns Apostlagärningar kap. 17:26-28

något klokare och mer erfaren än den föregående. Genom att leva livet, lära, träna och öva utvecklar vi *talangkärnor* för färdigheter. Så när vi föds i nästa liv med talanger så beror det på att vi tränat upp dessa i flera tidigare liv. Mozart hade tränat sig i många liv till att bli den virtuosa han blev. Likaså alla andra genier på olika områden, vare sig det gäller en Einstein, en Zlatan eller en Elvis. Det tar längre tid att lära än vi föreställer oss. Men det innebär också att det är meningsfullt att lära och träna hela livet, fram till den dag vi ”dör”, eftersom vi har nytta av dessa färdigheter i nästa liv. Kort och enkelt kan jag sammanfatta Martinus utvecklingslära med att säga att det som formar nästa liv är våra *önskningar*, vår *karma* och vår *färdighetsträning*.

Martinus menar att vi genom den eviga och kontinuerliga utvecklingen så småningom genom våra lidandeserfarenheter och genom kampen för överlevnaden, kommer att bli totalt kärleksfulla varelser, ”Kristusväsen”, ”människor i Guds avbild” och vi kommer, ”mätta på krig”, att skapa fred på jorden.

Mig veterligt är han den ende som menar att vi *inte* kan byta kön mellan inkarnationerna eftersom jag som kvinna bara har talanger, ”talangkärnor”, för att skapa en kvinnokropp i nästa liv. Lika lite som om jag skulle vakna i morgon som man. Däremot är vi alla på väg att bli ”människor”, d.v.s. varken män eller kvinnor. Alla kvinnor har en maskulin pol inom sig, som successivt växer genom inkarnationerna. Och männen har en feminin pol. När de båda polerna är i balans så är vi inte längre han- eller honkön utan människor ”i Guds avbild”, menar Martinus. Det finns några få undantag, men det skulle bära för långt här att beskriva dem. Jag kan bara nämna att homosexualitet och transsexualitet är inslag av denna polutveckling när de manliga och kvinnliga polerna hos en människa börjar komma så pass långt att det börjar bli balans mellan dem. För detaljer om detta tema hänvisar jag till hans egna eller andras texter om *polförvandlingen*.⁶²

Detta är inte en utveckling som kan forceras med hjälp av några tekniker, exempelvis meditation. Meditation kan istället bli en senväg eftersom det finns risker att vi väcker andliga sidor som vi ännu inte är

---

⁶² Se antologin ”*Polförvandlingen i vardagen*”, <http://www.varldsbild.se/Product.aspx?ProdNo=75772>.

mogna för. Martinus kallar detta för ”mentala kortslutningar”. De kan uttrycka sig som ”psykisk sjukdom” och av den traditionella läkarvetenskapen komma att behandlas med mediciner. Martinus menar att det istället ”bara” handlar om att leva och lära.

Han betonar dock att vi har stor nytta av *bön*, d.v.s. en direktkontakt med ”Gudomen”. Det var en av stötestenarna för mig. Vadå be? Till vem? Om Gud var så enormt stor, hur skulle han kunna höra min bön bland alla miljarder människors? Det var först när jag läste hans lilla bok ”*Bönens mysterium*” som jag förstod att tomrummet omkring oss är långt ifrån tomt. Det är fullt av andliga väsen på olika utvecklingsnivåer, som deltar i vårt liv på olika sätt.⁶³ När vi ber till Gud så hör de väsen som bäst kan hjälpa oss, våra böner och de hjälper i den mån det är meningen att vi ska bli hjälpta och på det sätt som hjälper oss bäst, även om vi inte alltid förstår det.

Vissa personer som kallas ”mediala” har förmåga att se, känna och höra dessa andliga väsen och vissa kan även kommunicera med dem. Men Martinus varnar för dessa kontakter eftersom det är svårt att veta vilka ”andar” man får kontakt med. Människor som dör blir inte automatiskt kärleksfulla efter döden. De kan fortfarande vara alkohol- och narkotikaberoende eller maktberoende eller ha andra destruktiva behov. Om vi kontakter dem kan vi få problem. Jag kallar dessa andar för ”busandar”. Kända medier varnar också för att medvetet försöka utveckla dessa kontakter eftersom det kan skapa besvärliga problem.

Kort kan jag här nämna de barn som föds mediala. Under år 2011-2012 har det gått ett TV-program som heter ”*Barn med sjätte sinne*” där barn berättar om skräck, oro, rädsla och ångest eftersom de ”ser de döda”. De barn som deltar får hjälp av en psykolog och ett erfaret medium att lära sig hantera och få kontroll över sina upplevelser. Men jag tänker på alla barn som inte får den hjälpen och där människor i omgivningen inte förstår vad det handlar om utan kanske använder sig av traditionella psykoterapeuter eller psykiatriker som inte har kunskaper om området och som ger medicin i hopp om att kunna hjälpa.

Jag har själv träffat ett par av dessa barn och har hört deras berättel-

---

⁶³ Vissa av dem kan under speciella omständigheter visa sig och tolkas som ”spöken”.

ser om rädsla och osäkerhet, men de har båda fått kompetent hjälp.⁶⁴ Stanislav Grof och Christina Grof är redaktörer för en antologi, *"Spiritual Emergency – When Personal Transformation Becomes a Crisis"* där flera författare som är psykologer, psykoterapeuter, psykiatriker och läkare bidrar med sina kunskaper och erfarenheter om kontakter med människor som haft andliga upplevelser och som hamnat i kaos och kriser på grund av sina upplevelser, som upplevt att de "höll på att bli tokiga". Syftet med boken var att ge kunskaper och metoder för familj, vänner och professionella för att kunna hjälpa. Författarna menar att man inom psykiatrisk vård ofta är totalt okunniga om vad dessa upplevelser handlar om och kan därmed skapa problem istället för att hela och läka. När de professionella förstår så kan dessa upplevelser istället innebära omvälvande genombrott för psykisk, fysisk och känslomässig läkning.

Martinus betonar också vikten av att vi skaffar oss *teoretiska* för att få ord och begrepp för att kunna förstå och förklara våra och andras erfarenheter och upplevelser. Var och en av oss väljer den världsbild och den förståelsemodell, som vi för tillfället upplever bäst hjälper oss förstå.

kunskaper

*"Bedra inte er själva. Gud bedrar man inte:
det människan sår skall hon också skörda.*

*Den som sår i sitt kötts åker skall av köttet skörda undergång,
men den som sår i Andens åker skall av Anden skörda evigt liv."*

(Galaterbrevet 6:7-8)

Karmalagen

En av de andliga naturlagar Martinus beskriver är *karmalagen*. Den innebär att allt som vi möter och upplever i detta liv är en konsekvens av tidigare handlingar, från detta eller tidigare liv. Ingenting kan ske orätt och ingen kan göra orätt. Det existerar ingen som helst slump. Vi skitar inte ner jorden för våra barnbarn. Vi måste födas tillbaka och ta hand om konsekvenserna av vårt eget leverne. Om vi upplever smärtsamma saker så är det en konsekvens av något vi sått ut tidigare. Martinus menar att vi

---

⁶⁴ Filmen "Sjätte sinnet" beskriver problematiken på ett intressant sätt.

inte genom bön kan be om att få slippa vår karma. Det skulle innebära att Gud är förhandlingsbar och det skulle bädda för orättvisor, eftersom alla inte ber. Däremot kan vi om vi vill, be om kraft och styrka att orka.

Reinkarnationen och karmalagen får som konsekvens att existensen innebär total rättvisa, en gudomlig rättvisa. Vissa inkarnationer föds vi som rika, andra som fattiga, vissa som vita, andra som svarta, vissa som svenskar, andra som araber och så vidare. Vi får uppleva allt som behövs för att vi ska bli totalt kärleksfulla, förstående och toleranta människor. För en djupare beskrivning av de andliga naturlagarna hänvisas till hans egna texter.⁶⁵

Många Martinusstuderande önskade att han skulle förmedla levnadsregler, vilket han var mycket ovillig till eftersom vi alla förr eller senare ändå kommer fram till insikten om hur vi bör leva i enlighet med naturlagarna. Till slut gav han dock med sig och angav följande sju råd⁶⁶:

- ❖ Utplåna begreppet ”fiender” ur Ditt medvetande!
- ❖ Tag aldrig till genmäle inför vrede, förtal eller andra former av obehag som riktas mot Dig!
- ❖ Säg aldrig själv något ont om någon eller något!
- ❖ Var absolut sann och ärlig i alla livets förhållanden!
- ❖ Var absolut opåverkbar av smicker, beröm eller klander!
- ❖ Var aldrig med om att dräpa, såra eller lemlästa!
(OBS! Detta betyder att vi varken ska döda eller skada människor eller djur.)
- ❖ Låt aldrig Din tanke avvika från att syssla med på vilket sätt Du absolut bäst kan tjäna Dina medväsen; då utför Du den allra högsta form av yoga eller den fullkomligaste träning av den del av utvecklingen, som är ställd inom Din viljas räckvidd och som i förening med den övriga delen av livets egen bearbetning av Din natur slutligen skall föra Dig fram till den moraliska genialiteten eller omskapa Dig till att utgöra det fullkomliga väsendet eller en ”gudamänniska”.

---

⁶⁵ Det finns också en hel del information på webben. Jag har skrivit en bok som heter ”’Världslärare’ eller ’Falsk profet’? – En kärleksfull granskning av Martinus kosmologi” (2002) där jag bland annat undersöker Martinus som lärare, om verksamheten omkring hans verk är sektaristiskt, vad han säger om domedagen och Kristi återkomst och om det går att kombinera att vara feminist med att vara Martinusstuderande. Se www.piahellertz.com.

⁶⁶ Punkterna presenterades första gången i KOSMOS nr 3 år 1933, men senare i KOSMOS nr 6, 1983. Punkterna finns även i *Samarbejdsstrukturen* under avsnittet ”Den ideelle livsholdning”, sid. 23.

Martinus menar att hans samlade verk är den av Jesus, enligt Johannes evangelium (kap. 14, 15 och 16) utlovade ”*Hjälparen den Helige Ande*”.

”Men Hjälparen, den helige Ande, som Fadern skall sända i mitt namn, han skall lära eder allt och påminna eder om allt vad jag har sagt eder.” (Joh. 15:26).⁶⁷

Enligt Martinus kunde dåtidens människor inte förstå de kosmiska sanningarna intellektuellt. Därför fick Jesus använda *liknelser* och *mirakel*. Dock behövde någon komma och förmedla allt detta till framtidens intellektuella människor.

Martinus kallar sitt samlade verk för ”*Tredje Testamentet*”, vilket utgör fortsättningen på ”*Gamla*” och ”*Nya Testamentet*”.⁶⁸

Jag vet av egen erfarenhet att detta är *mycket* hårdsmälta idéer hos de flesta människor idag. Jag gissar att dessa tankar är minst lika hårdsmälta och otroliga som den medeltida idén om att jorden faktiskt var rund och inte platt. Det såg väl alla att jorden var platt!

Apropå det så berättas det att Martinus lärde sig i skolan att jorden var rund och kom hem och berättade det en dag för sin fostermor och hon påpekade att han hade fel. Det såg han väl att jorden var platt. Föreställningen hängde således kvar hos ”vanligt folk” till slutet på 1800-talet, trots Columbus resa på 1470-talet.

För den intresserade rekommenderas fortsatta studier av hans egen litteratur.⁶⁹ Om allt detta *vet* vi ju ännu inget. För oss alla är detta bara *hypoteser* och *teorier* för fortsatta studier, eftersom vi inte har självupplevda erfarenheter - ännu. Martinus uppmanar oss att forska och pröva hans tankar. Och forskningen har redan startat...

---

⁶⁷ Inom den traditionella kristendomen innebär Den Helige Ande något helt annat. För den kristna synen på Den Helige Ande hänvisas till andra källor.

⁶⁸ Se för mer info <http://tredjetestamentet.se/>

⁶⁹ För information om Martinus kosmologi, se www.martinus.se. Jag har i min bok ”’Världslärare’ eller ’Falsk profet’” gjort en granskning av Martinus världsbild utifrån olika perspektiv, exempelvis pedagogiskt, sekteristiskt och genusperspektiv. Se min hemsida för några kapitel ur boken, <http://www.piahellertz.com/Bockerartiklar.html>.

”Nästakärleksförmågan växer automatiskt
inom varje människa,
helt utanför hennes viljekontroll.”

Martinus i Livets Bog VI, st 2226.

Teorier utvecklas

År 1993 publicerade Max Käck boken ”*Varat och medvetandet*” där han introducerar och analyserar metafysiken i Martinus kosmologi och gör bland annat jämförelser med andra läror och världsbilder. Han konstaterar bland annat att det

”För den skeptiska läsaren kan vara svårt att acceptera att det finns ett sätt att uppleva som de flesta människor saknar, och som är en nödvändighet för att förstå sanningen om världen.” (sid. 204)

Under flera år har jag av någon outgrundlig anledning försökt följa diskussionerna om behovet av att utveckla *Teorin om Allt*, *The Theory of Everything*, *TOE*. Av någon märklig anledning har jag alltså blivit fascinerad av den diskussionen trots att jag inte är utbildad i fysik. Jag är ju social- och samhällsvetare, inte naturvetare (och inte förstår jag särskilt mycket av det jag läser heller - kanske tränar jag upp talangkärnor inför kommande inkarnationer ☺).

Inom fysiken har forskare under flera decennier försökt utveckla en hypotetisk teori som förklarar och sammanfogar *alla* kända fysikaliska fenomen. Teoretiska fysiker har under det senaste århundradet föreslagit ett flertal teorier om allt, men än har ingen av dem klarat en noggrann experimentell prövning. Hit hör Albert Einstein, Stephen Hawking⁷⁰, Ken Wilber, Garrett Lisi⁷¹ med flera. Nu tror jag i alla fall att det har hänt! Att Teorin om allt är utvecklad!

---

⁷⁰ Stephen Hawking påstår nu att han har utvecklat Teorin om Allt. Victor Zammit berättar om detta i sin fredagsrapport nr 19, <http://www.victorzammit.com/week19lex/>.

⁷¹ Se Garrett Lisi på TED, http://www.youtube.com/watch?v=y-Gk_Ddhr0M Om Lisis teori:

”Fysikern Lee Smolin vid Perimeterinstitutet i Kanada bedömer resultaten som övertygande, men

Författaren, Leif Pettersson, är ingenjör i biokemi och har ett ”djupgående intresse för naturvetenskap, speciellt fysik, samt också för filosofi med fokus på de stora livsfrågorna” enligt den presentation som finns inledningsvis. Han har också djupgående studerat Martinus kosmologi. Han har i år publicerat boken ”Fysiken, Martinus Kosmologi och Teorin om Allt – Om GrundEnergiTeorin, GET”. Inledningsvis förklarar Leif varför fysikerna hittills misslyckats med att förena de fyra naturkrafterna. Han presenterar också de fyra krav som en Teori om Allt måste klara av för att lyckas:

1. Teorin måste visa att de fyra grundläggande naturkrafterna är olika aspekter av samma grundfenomen.
2. Den måste visa att de fyra grundläggande naturkrafterna och partiklarna är olika aspekter av samma grundfenomen.
3. Dessutom måste Einsteins allmänna relativitetsteori (bl.a. gravitationen) förenas med kvantmekaniken (elektromagnetismen och den svaga respektive starka kärnkraften).
4. Till sist måste den förklara vad den mörka materien och den mörka energin är för något.

Leif Pettersson använder de sex *grundenergierna*, som Martinus redogör för i Livets Bog, för att utveckla sin Teori om allt. Han fokuserar framförallt på *tyngd-* och *känsloenergin*, som han för tydlighetens skull kallar *expansions-* respektive *kontraktionsenergier*. Dessa begrepp ger en tydligare bild av vad energierna handlar om. Tyngdenergin har en *expanderande* verkan medan känsloenergin har en *kontraherande*, det vill säga en förtätande, sammandragande effekt. Det är dessa båda energier som enligt Martinus i huvudsak ligger bakom skapandet av *massa, materia*. Leif poängterar att det inte är tyngdenergin som är den främsta orsaken till naturvetenskapens begrepp ”tyngd” eller ”tyngdkraft” utan det är känsloenergin. Exemplet visar svårigheten att förlita sig på traditionella betydelser av begrepp. De kan ha olika betydelser i olika teorier.

Med hjälp av Martinus beskrivning av tillvarons grundenergierna menar Leif att han lyckats tillgodose de fyra kraven ovan. Framtiden får utvisa om hans teori håller. Leif refererar till en världsberömd fysiker som heter Lee Smolin, som menar att ”*ett nytt tänkande måste till för att de fyra frågeställningar som nämns ovan ska kunna lösas*”. En Teori om Allt måste innehålla element som fysikerna ännu inte har tänkt på, menar Smolin. Leif menar att Martinus kosmologi innefattar ”*de banbrytande element*” som fysiken idag saknar och som ”*utgör grundval för det vi uppfattar som den fysiska världen*” (sid. 102)⁷².

Martinus menar att den kosmiska vetenskapen och naturvetenskapen kommer att bli en enda vetenskap i framtiden, en *andlig vetenskap*, en *livsvetenskap*.

Några andra författare har tillämpat Martinus kosmologi på andra teman. Sören Grind som är psykolog och psykoterapeut har tillämpat reinkarnationsperspektivet på psykologiska problemområden i ”*Livet din spegel – om mänsklig utveckling i ett reinkarnationsperspektiv*” (2008). För mig blev den boken en mycket viktig läsning, eftersom jag under alla år som universitetslärare, då jag bland annat fick undervisa i psykologiska teorier, var tvungen att hålla mig till de traditionella teorierna utan att blanda in Martinus tankar om reinkarnationen, karmalagen och övriga andliga aspekter. Psykologiska teorier får ju en helt annan paradigmatiske grundval utifrån dessa begrepp och dimensioner. Men vem har sagt att livet ska vara lätt? Jag vågade således inte läsa Sörens bok förrän jag gått i pension för att inte göra livet svårare än nödvändigt. ☺

Magdalena Rosell som är docent i medicinsk näringslära vid Karolinska institutet och fil.kand. i teoretisk filosofi har använt Martinus kosmologi för att visa att hans teorier löser en hel del problem som forskare står inför när de väljer forskningsmetoder, ”*Soluppgång över vetenskapen*” (2009), vilket jag är enig med henne om. Det hade varit roligt och också lärorikt att ha fått läsa den som kurslitteratur i forskarutbildningen.

Ole Therkelsen (2009) har som tidigare nämnts i sin bok, ”*Martinus*,

⁷² Boken finns på New Cosmic Paradigm, http://www.newcosmicparadigm.org/Lista_SV.aspx. För ett försök till sammanfattning, se <http://www.piahellertz.com/Fysiken-MartinuskosmologiochTeorinomAllt-Leif%20Pettersson.pdf>

Darwin och intelligent design” redogjort för att Martinus kosmologi kan betraktas som en ny evolutionsteori som både räknar med en skapare och en utveckling.

Martinus hade några privata lärjungar som hjälpte honom på olika sätt. En av dem var Per Bruus Jensen, som sen kom att publicera ett stort antal böcker där han kopplar Martinus kosmologi till naturvetenskapliga områden.⁷³ Några av hans böcker finns översatta till svenska, bland annat *”Livet och det slutna rummet”* och *”Människan och livsmysteriet”*. Pers imponerande livsverk utgör inspirationen till New Cosmic Paradigm som på sin hemsida skriver följande:

”Trots att naturvetenskapen har skapat grunden för vårt moderna teknologiska samhälle, kan den inte förklara vad den *fysiska världen* i grunden består av och vad den egentligen är. Fysikerna antar att den totala energin i universum består av ca 70 % s.k. mörk energi, 25 % s.k. mörk materia och den av oss kända materien utgör endast ca 5 % - med andra ord: universum består till 95 % av något för oss okänt ... Detsamma gäller *medvetandet*, vi vet inte vad det är. Detta betyder att både vår yttre värld och vår inre värld faktiskt är ett mysterium. *Den Kosmiska Världsbilden* inkluderande *GrundEnergiTeorin - GET (The Fundamental Energy Theory - FET)*, innefattar en helt ny verklighetsbeskrivning som ger logiska och konsistenta svar på nämnda gåtor.”

Även Gunnar Carlsson gör jämförelser mellan Martinus vetenskapssyn och naturvetenskapen i *”Kosmologi och vetenskap”* (1995).

Detta var några konkreta exempel på vetenskapligt arbete som börjat utvecklas på vägen mot en ny vetenskap, en andlig vetenskap, en livsvetenskap.

*”Det krävs ett helt nytt sätt att tänka
för att lösa de problem vi skapat
med det gamla sättet att tänka.”*

Albert Einstein

---

⁷³ Information finns på New Cosmic Paradigms hemsida, <http://www.newcosmicparadigm.org/>.

*”Det finns ingenting så svårt att ta itu med
 ingenting så vanskligt att leda
 ingenting så osäkert i framgång
 som att söka en ny tingens ordning.
 Den som förändrar får nämligen som motståndare
 alla dem som lyckats väl i de gamla spåren
 och endast ljumma försvarare i
 dem som kan tänkas fungera i det nya.”*

Machiavelli (1467-1527)

7

Mot en ny vetenskap och en ny framtid

”The Eye of Mind” och *”The Eye of Spirit”* (Wilber, 1983) måste ofrånkomligen innebära ett nytt sätt att se på forskning, på forskningsmetoder, på vetenskap och på kunskap. E F Schumacher (1985) är en av många forskare och teoretiker som är kritisk mot de vetenskaper som försöker beskriva och förklara *liv* och *medvetande* med hjälp av de metoder som används för att beskriva *materia*. Följden blir exempelvis att djur och människor betraktas som maskiner. *”Vår uppgift är att betrakta världen och se den som en helhet”*, menar Schumacher.

Schumacher granskar kritiskt den grund för vetenskaplighet som genomsyrar dagens kunskapssökande. *”Hela intressesfärer, som engagerat tidigare generationer så starkt, raderades helt enkelt ut från kartan”* av den forskningstradition som följde Descartes, Newton och deras efterföljare. Kartorna har blivit oerhört bristfälliga som guider och vägledning för våra liv, menar Schumacher.

Schumacher inleder sin bok med följande berättelse:

“Vid ett besök i Leningrad för några år sedan tog jag fram en karta för att få reda på var jag befann mig, men jag kunde inte lista ut det. Jag såg flera stora kyrkor, ände fanns det inte ett spår av dem på min karta. När

slutligen en tolk kom fram för att hjälpa mig, sa han: 'Vi sätter inte ut kyrkor på våra kartor.' Jag opponerade mig och pekade på en som var mycket tydligt utmärkt. 'Det där är ett museum', sa han, 'inte vad vi kallar en 'levande kyrka'. Det är bara de 'levande kyrkorna' som vi inte märker ut.' ... Under hela min tid i skolan och på universitetet fick jag kartor över livet och kunskaperna på vilka det knappt fanns ett spår av många av de saker som var mest angelägna för mig ... Förvirringen förblev total ända tills jag slutade att ifrågasätta mina iakttagelser och istället började ifrågasätta kartorna."

Schumacher redogör för "*The Great Chain of Being*" som är ett begrepp som användes redan på Platons och Aristoteles tid och som beskriver utvecklingsstegen. "Varats stora kedja" beskriver de fyra "rikena", mineral-, växt-, djur- och människorikena. Det gamla betraktelsesättet från Aristoteles dagar börjar med det högsta, det gudomliga och ser den nedåtgående existentiella kedjan som ett allt större avlägsnande från detta centrum. Detta synsätt innebär således inte en utveckling, en evolution. Tvärtom är de varelser som befinner sig i respektive rike tillhöriga detta och kan inte röra sig mellan rikena. Den moderna synen är influerad av evolutionsteorin som börjar med den livlösa materien och som innebär en utveckling. Man uppfattar människan som den sista länken i evolutionen.

Schumacher beskriver "Varats stora kedja" på följande sätt. Den lägsta existentiella nivån är mineralriket, *materien*, m. Den är enligt Schumacher "livlös". Nästa nivå, *växtriket*, kännetecknas av materia + liv, m + x. *Djuren* har utvecklats medvetande och kan beskrivas som m + x + y. Det som skiljer människan från djuren är självmedvetande. *Människan* kan därför beskrivas som m + x + y + z.

Författaren konstaterar att fysiken och kemi studerar den lägsta nivån, m. På den nivån existerar inte liv, x, eller medvetande, y, eller ändå mindre självmedvetande, z.⁷⁴

---

⁷⁴ Detta skulle inte Martinus hålla med om. Han menar att det finns liv och medvetande överallt och i allt även om upplevelsen av livet i exempelvis mineralriket och växtriket i huvudsak upplevs i den andliga världen.

”Fysiken och kemin kan ingenting säga om dem, absolut ingenting. Dessa vetenskaper saknar begrepp som hänför sig till sådana krafter, och de är oförmögna att beskriva deras effekter.”

En av många ohyggliga konsekvenser av detta synsätt är exempelvis hur djuren behandlas och exploateras. Schumacher inför här begreppen ”*vetenskap för förståelse*” och ”*vetenskap för manipulation*”. ”Vetenskap för förståelse” har ofta kallats ”visdom” medan begreppet ”vetenskap” som det används idag, motsvarar det Schumacher kallar ”vetenskap för manipulation”. Syftet med den förra var ”att upplysa”. Syftet med den senare är ”makt”, menar Schumacher.

”När ’vetenskap för manipulation’ är underkastade visheten, d.v.s. ’vetenskap för förståelse’, är den ett ytterst värdefullt redskap och kan inte åstadkomma någon skada.”

Med hjälp av Martinus världsbild kan vi ana att människan kanske inte är ”skapelsens krona” utan att det ovanför ”jordmänniskan”, som ju enligt Martinus ännu inte är en färdig människa, finns en utvecklingsnivå som vi kan kalla för ”Den riktiga människan i Guds avbild”, ett Kristusväsen, vars ekvation ser ut som följer: $m + x + y + z + \heartsuit$ där $\heartsuit$ står för ett *kosmiskt medvetande*.

"Jag vägleds av förnuftet och inspireras av känslan"

Bertrand Russel

Figur 11

Att studera ”The Great Chain of Being”

E F Schumacher och Martinus

Den riktiga människan = M + X + Y + Z +
Kosmiskt medvetande ♥

Jordmänniskan = M + X + Y + Självmedvetande (Z)

Djur = M + X + Medvetande (Y)

Växter = M + Liv (X)

Mineral = Materia (M)

Vetenskapliga metoder

Är de vetenskapliga metoder som idag beskrivs som *kvalitativa*, *hermeneutiska*⁷⁵, *fenomenologiska*⁷⁶, *etnografiska*⁷⁷, metoder som visar en väg mot en ny vetenskapssyn? Deltagande observation, narrativa⁷⁸ metoder, minnesmetoder, aktionsforskning, interaktiva metoder är olika vetenskapliga metoder som rubriceras som kvalitativa och som använder sig av ”*The Eye of Mind*”. Det är svårt att idag veta vad de nya forskningsmetoderna kan komma att innebära i framtiden och vilka som kommer att utvecklas. Vi trevar oss fram, nyfiket.

Både Martinus och Rudolf Steiner, antroposofins fader, beskrev sina kosmologier som ”*andlig vetenskap*”. Men vad är en andlig vetenskap?

⁷⁵ *Hermeneutik* är läran om tolkning. Begreppet har sina rötter i tolkning av religiösa skrifter.

⁷⁶ *Fenomenologi* är läran om det som visar sig, om hur fenomen och företeelser erfars och upplevs.

⁷⁷ *Etnografien* beskriver och tolkar sociala och kulturella strukturer, mönster och processer. Avsikten är att bestämma vad ett observerat beteende betyder.

⁷⁸ *Narrativa* metoder fokuserar på livsberättelser, biografier och analyserar dem.

Ingemar Fridell menar att det *kosmiska medvetandet* är en förutsättning för andlig vetenskap. Han skriver:

”En gång kommer vetenskapen att omfatta också hela den osynliga, bakomliggande delen av verkligheten. När naturvetenskapen och den andliga vetenskapen förenats till en enda stor livsvetenskap, kommer denna att bilda grunden för en framtida världskultur i logik och kärlek.”⁷⁹

Kan vi ändå få vissa idéer och impulser från och inspireras av några spännande författare och forskare som redan nu gått utanför de mått- och viktorienterade metoderna och valt forskningsområden som kan komma att stimulera paradigmskiftet både inom vetenskapen och i det allmänna medvetandet? Det följande kan verka spretigt men jag vill berätta om några författare och forskare som inspirerat mig genom åren och om deras forsknings- och undersökningsmetoder och lite vad de kommit fram till.

Socialantropologerna Carlos Castanedas (1974⁸⁰) och Michel Harners (1980) forskning exempelvis. För att få kunskap om de medicinalväxter som indianerna använde blev Castaneda lärling till och handledd av en shaman, Don Juan, och fick med dennes hjälp gå in i upplevelser och erfarenheter som ett utanförstående, ”objektivt” och förtingligande öga inte skulle ha fått ”verklig” kunskap om. Erfarenheterna ledde till ett mångårigt och rikt författarskap om en annorlunda verklighet.

Michel Harner är en av de få vetenskapsmän som ”*utan förutfattade meningar har studerat shamanismen på det enda verkligt givande sättet, nämligen genom att själv pröva metoderna*”, skriver Jörgen I Eriksson i förordet till Harners bok ”*Shamanens väg*” (1980). Harner blev också shaman. Detta till skillnad från de socialantropologiska vetenskapsmän som enligt Eriksson ”*stätt utanför ... och studerat det som ett objekt och varit oförmögna att gå bortom sitt eget språks begränsande kategorier*”.

⁷⁹ http://www.nykultur.nu/Artiklar/Vad_ar_andvet.html

⁸⁰ Castaneda, Carlos (1974) *Samtalen med don Juan*, Stockholm: AWE/Gebbers. Se http://sv.wikipedia.org/wiki/Carlos_Castaneda. Han skrev totalt nio mycket läsvärda böcker om sina erfarenheter. Böckerna fick kritik för att han använde droger, men vad jag förstår var det bara i den första boken. Enligt Don Juan behövde han dessa droger för att kunna öppna ögonen och se och uppleva utanför de begränsningar han var van vid att betrakta världen.

Är det här vi hittar frön till kommande vetenskapliga angreppssätt? Vi måste kanske utveckla vår förmåga att gå in i och bli en del av den helhet vi avser att forska på, att ”gå i den andres mockasiner”, men samtidigt ha ett teoretiskt språk som gör det möjligt att berätta och beskriva för att den utomstående ska förstå. Vi behöver skapa synteser av tidigare fragmenterad forskning och söka förståelse för samt se samband, mönster och helheter hos det gamla paradigmets studier och analysera dem både med hjälp av ”*the Eye of Mind*” och ”*the Eye of Spirit*”.

Kan ”*The Eye of Spirit*” handla om att ha fått tillgång den utvecklade *intuitionsförmåga*, som Martinus talar om att vi alla kommer att få någon gång i framtiden - om några inkarnationer och som några redan nu börjat få glimtar av? Martinus menar att när vår *känsloenergi* (som utvecklas genom lidandeserfarenheter) och vår *intelligensenergi* (som utvecklas genom kampen för överlevnaden) kommer i balans så utvecklas automatiskt vår *intuitionsenergi* och därmed vår förmåga att veta utan att studera. Vi får alla som tidigare nämnts, förr eller senare, utan undantag, enligt Martinus, ett ”*kosmiskt medvetande*.”⁸¹ Med hjälp av den fullt utvecklade intuitionen får vi, genom våra egna andliga erfarenheter, kunskap om verkligheten, om livet, om evigheten, om skaparen och om meningen med existensen.

Jag kommer att tänka på Paul Brunton, den engelske vismannen som under sina mångåriga studier av österländska mystiker skapat en *meditationsmetod* för västerlänningar. Han har i sin bok, ”*Till Egypten*” (1978) berättat om sin skräckfyllda men lärorika natt i Konungens kammare i Cheopspyramiden. Genom att försätta sig själv i ett djupt meditativt tillstånd upplevde han både andra dimensioner i nuet och historien omkring pyramidens tillkomst och syfte. Detsamma gäller berättelsen om den meditativa vaknatten på Sfinxen i samma bok. Paul Brunton har skrivit flera mycket intressanta böcker om sina erfarenheter och om sin meditationsmetod. Som en liten anekdot kan jag nämna att Brunton bodde hos Martinus under några månader år 1952. Efter det skrev han in en varning

---

⁸¹ Även Richard M Bucke utvecklade tankar om ett kosmiskt medvetande i sin bok ”*Cosmic Consciousness - A Study in the Evolution of the Human Mind*” (1901, 1967).

för meditation i en av sina böcker eftersom han genom Martinus fått hjälp att förstå varför några fick problem efter meditationen.⁸²

Vilken roll kommer *intuitionen* att få i framtidens forskning? Kommer forskning i framtiden att innebära att vi kommer att använda oss av psykiska och intuitionsbaserade forskningsmetoder? Willis Harman, som var fil.dr. och framtidsforskare samt chef för *Institute of Noetic Sciences*⁸³ i Palo Alto i Kalifornien, ett av USA.s ledande institut för framtidsforskning, berättar i sin bok ”*Inspirationens ögonblick*” (1987) om de många välkända forskare som använt sig av intuitionen, som ofta upplevts i drömmar, i sin forskning. Hit hör Albert Einstein, Nikolas Tesla, Sigmund Freud, Frederic Myers, ja till och med René Descartes. Harman skriver:

”Vid närmare eftertanke är det egendomligt att det moderna tänkandets drömersprung bara är en fotnot i historien. Fastän Descartes´ mer användbara idéer accepterades helhjärtat var reaktionen på uppgiften om källan till dem bryskt avvisande. Descartes påpekade själv drömsynernas stora betydelse lika väl som betydelsen av de verktyg som hans beräkningar och logiska operationer var för skapandet av metoden.”

Kommer vi att hitta sätt att aktivera slumrade minnen i våra djupaste psyken? Om vi, som vi ”reinkarnationstroende” hävdar, har levt många liv, så måste vi ju rent teoretiskt kunna säkerställa även historiska minnen genom utvecklade gemensamma psykiska minnesmetoder, där vi kan nå ”intersubjektiva” överensstämmelser mellan våra gemensamma minnen. Så här skriver Martinus i sin lilla bok ”*Genom dödens port*”:

”Vårt minne är på sitt ’vinterstadium’ i kretsloppet; då det gäller minnet står den jordiska människan som det avlödade trädet i skogen. Men efter vinter kommer vår och sommar; det skall en gång komma tider då samma individ med hjälp av sitt minne kan förflytta sig tusentals, ja, miljoner år tillbaka i tiden och se vad han då upplevde.”

⁸² Se tidskriften *Kosmos* 10/1990.

⁸³ Institutet startades 1971 av dr Edgar Mitchell, astronauten, som deltog i månfärden med Apollo 14 år 1966, <http://noetic.org/about/history/>.

Det pågår redan nu intressanta experiment på området inom den s.k. *regressionsforskningen*, där framförallt forskande psykoterapeuter och kliniker, med hjälp av hypnos försätter sina försökspersoner och patienter tillbaka till tidigare liv. En tidig svensk författare är psykoterapeuten Johan Wretman som i sin bok *”Kommer vi tillbaka? – Om reinkarnation i terapeutisk behandling”* (1984) undersöker hur minnen och erfarenheter från tidigare liv genom hypnosen kunde göras tillgängliga för bearbetning i detta liv och därmed leda till ibland omvälvande förändringar. I en senare bok, *”Har vi varit här förut? – Om reinkarnation och sökandet efter livsmening”*, fortsätter han att utveckla tankegångarna.

En kritik mot regressionsterapi blev att det inte var försvarbart att aktivera glömda minnen från tidigare inkarnationer eftersom de kunde bli alltför smärtsamma att bära på. Att minnas erfarenheter av tortyr, koncentrationsläger eller andra ohyggliga lidanden kunde snarare försvåra problemen i nulivet, menar kritikerna. Vi har nog med lidandet i nuvarande liv. Många undrar varför vi inte minns våra tidigare liv, men Martinus menar att den glömskan är en kärleksfull försvarsfunktion. Varje liv bär sina egna utmaningar. De traumatiska upplevelser vi upplevt i tidigare liv och som har betydelse för detta liv aktiveras genom liknande trauman i detta liv och behöver därför inte aktiveras genom regressionsterapi.

*”Förr, när religionen var stark och vetenskapen svag,
trodde folk att trolldom var medicin.
Nu, när vetenskapen är stark och religionen svag,
tror de att medicin är trolldom.”*

Thomas Szasz

*”Det finns två sätt att leva:
du kan leva som om ingenting är ett mirakel;
du kan leva som om allting är ett mirakel.”*

Albert Einstein

Nära döden och utanför kroppen

Exempel på forskning som går utanför de traditionella forskningsområdenas gränser är den parapsykologiska⁸⁴ forskningen, exempelvis forskningen omkring *nära döden-* (NDU) och *utomkroppsliga upplevelser* (UKU) (se den forskning som bedrivits bland andra av psykologen Kersti Wistrand och barnpsykiatrikern Jan Pilotti, 1982⁸⁵), erfarenheter som sedan kan bekräftas eller falsifieras av de formella och traditionella kunskapskällor vi har tillgång till. En aktuell publikation är neuropsykiatrikern Peter Fenwicks och hans hustru Elizabeth Fenwicks *”The Truth in the Light – An Investigation of Over 300 Near-Death Experiences”* (2011), där de gör en omfattande genomgång av forskning inom ämnet. Peter Fenwick menar bland annat att kunskaperna om dödsbäddsvisioner skulle kunna minska ångesten när döden närmar sig, genom att patienter då skulle våga prata med personalen om sina existentiella funderingar omkring döden och döendet. Personalen som möter de döende berättar många historier om vad de döende kan säga. Ett exempel ur boken:

”Patienten bad oss stå på var sin sida om honom. Sedan tittade han över min axel mot fönstret och sa ’vänta, jag kommer till er om några minuter, jag vill bara tacka dessa sköterskor för att ha tagit hand om mig’. Patienten upprepade sig ett par gånger – och dog!”

Jag satt vid min pappas dödsbädd. Han berättade att *”dom står och väntar på mig nu”* och han ville att jag skulle snygga till honom och bland annat borsta av hans pälsmössa, som han gärna ville ha på sig. Till saken hör att min pappa var ateist hela sitt liv.

---

⁸⁴ Parapsykologi kommer från grekiskans ”para” = *vid sidan om* den etablerade psykologin. Men ämnet är ju bara ”para” så länge den traditionella psykologins gränser är så snäva som de är idag.

⁸⁵ Wistrand, Kersti & Pilotti, Jan (1982) *Medvetandet och döden – En antologi om nära-dödenfenomen och utomkroppsliga upplevelser*, Stockholm: Natur och Kultur.

En tidig sammanställning på svenska gjordes av läkaren Nils-Olof Jacobson i den 320 sidor tjocka boken *"Liv efter döden?"* (1971), vilken visar att det redan 1971 fanns ett enormt rikt parapsykologiskt material som bland annat starkt talade för att vi överlever den fysiska döden och att reinkarnationshypotesen kan anses vara i hög grad rationellt grundad. Det har gått mer än 40 år sen dess och forskningen har således fortsatt.

En pionjär inom området var läkaren Raymond Moody som år 1975 gav ut boken *"Life after life – The investigation of a phenomenon – survival of bodily death"*. Den kom på svenska år 1977 med titeln *"I dödens gränsländ"* och väckte stor uppmärksamhet. Efter Moody verkade flera läkare våga gå ut och berätta om sina iakttagelser och sin forskning.

En mycket omfattande kartläggning av den forskning som genomförts av nära-döden-upplevelser har gjorts av professorn i kardiologi, dr Michael B Sabom i *"Vi upplevde döden"* (1982). Han har jämfört patienternas berättelser med journaler och ögonvittnesskildringar och han visar att patienterna i detalj såg vad som verkligen inträffade i sjukrummet under den tid de medicinskt var att betrakta som döda. Elisabeth Kübler-Ross och Kenneth Ring är andra läkare som forskat omkring patienternas erfarenheter i samband med dödsögonblicket.

En kritik som Raymond Moody och Michael Sabom fått är att deras beskrivningar av nära-döden-upplevelserna var starkt färgade av religiösa föreställningar om livet efter döden och att beskrivningarna kunde avfärdas som resultat av religiös och kulturell påverkan.

Ännu ett exempel är barnläkaren Melvin Morse som är docent i barnsjukdomar. Hans bok *"Förvandlad av ljuset – Nära-döden-upplevelsens genomgripande verkan"* (1998) stimulerade diskussionen.

Den svenska läkare som gjort sig mest känd för nära-döden-forskningen är Göran Grip, narkos- och anestesiläkare. Han har haft två egna nära döden-upplevelser (NDU). Han har berättat om sina upplevelser i boken *"Allting finns"* (1994). Och han är noga med att påpeka att NDU:n inte är en dröm. Men han menar att han inte kan ta något av detta som bevis för evigt liv, eller för reinkarnation.

Jag har själv, tillsammans med bland annat Jan Pilotti översatt professor Gary E Schwartz forskning om mediernas kontakter med "andra si-

dan”, ”*The Afterlife Experiments – Breakthrough Scientific Evidence of Life After Death*” (2002). På svenska kom den att heta ”*Kontakt med andra sidan? – Banbrytande vetenskapliga experiment om fortsatt existens efter döden*” (2004). I sin forskning använde han sig av några av USA.s mest kända och berömda medier, Susy Smith, George D Dalzell, Susan Northrop samt John Edward. De har själva skrivit böcker om sina erfarenheter. Under översättningsarbetet läste jag ett antal av dessa böcker för att själv försöka få en förståelse för fenomenet.

John Edward var programledare för ett TV-program, ”*Crossing over*”, som också under en tid sändes i svensk TV där han genomförde imponerande insatser. Gary Schwartz är professor i psykologi vid Arizona University där han fortsätter sin forskning om mediers förmågor. År 2005 kom han ut med boken ”*The Truth about Medium – Extraordinary experiments with the real Allison DuBois of NBC’s ‘Medium’ and other remarkable psychics.*”⁸⁶ TV-serien ”*Medium*” som inspirerats av Allison DuBois’ samarbete med polisen, går också på svensk TV. Allison DuBois lär vara konsult till filmteamet.

Den finske forskaren och läkaren Reima Kampman, som var överläkare vid Uleåborgs universitetssjukhus’ psykiatriska avdelning, skrev redan 1974 en kritisk bok, ”*Du är inte ensam*”. Han menade att människor under hypnos utvecklade sidopersonligheter, bland annat för att tillfredsställa forskaren/psykoterapeuten, och menar sig ha fått bevis för detta i sin forskning. Han likställer det ”undermedvetna” med det fenomen som brukar kallas ”hinsides” och förklarar detta med att människan behöver mystiken för att vi därmed ska kunna ”*handskas med våra egna undermedvetna, för oss själva okända, känsloreaktioner*”. Han skriver exempelvis:

”Under extremt djupa hypnoser har försök anställts, vid vilka försökspersonen var i stånd att minnas till och med punkter och kommatering i en lärobok från lågstadiet. Detta skulle tyda på att även detta dolda minnesförråd kan utnyttjas i långt större utsträckning än vad man i allmänhet tror.

---

⁸⁶ Serien ”*Medium*” går också på svensk TV. Allison DuBois lär vara konsult till filmteamet.

Om vi sedan, utgående från detta, tänker på en fullvuxen människa och på den oerhörda kvantitet hon under sitt liv tillfört sin hjärna, så förstår man ganska lätt att uppbyggandet av vilken personlighet som helst inte är en omöjlighet.”

Jag vill också kort nämna forskningen om “livet mellan livet”. De mest aktuella som jag känner till i skrivande stund är Michael Newtons forskning med hjälp av hypnos, vilken han beskriver böckerna ”*Själarnas resa*” från 1994 (med nytryck 2010) och ”*Själarnas öde*” 2010. Han berättar hur han lyckas försätta sina patienter i så djup hypnos att de hamnar i de dimensioner där vi lever mellan livet. Han beskriver ingående att han tar mycket god tid på sig för att ge patienterna möjlighet att hamna i ett djupt hypnotiskt tillstånd och han har utvecklat tekniker och en frågemetod för att hjälpa sina patienter att minnas.

Eftersom jag finner Martinus världsbild så logisk och har accepterat den som min paradigmatiska grundsyn så har jag svårt att acceptera vissa av Newtons påståenden, exempelvis att vi byter kön. Martinus menar att de berättelser som vissa människor förmedlar om att de upplevt sig vara motsatt kön i tidigare liv, kan ha sina rötter i minnen från den andliga världen, men det bär lite för långt att försöka beskriva detta här. Jag måste åter hänvisa till hans egen litteratur.

Däremot stämmer en hel del mellan Michael Newtons berättelser och Martinus beskrivningar om vad som händer mellan livet i den lilla boken ”*Genom dödens port*”. Där gör Martinus vissa jämförelser mellan sömnen och döden. Även i sömnen vistas vi i den andliga världen. ”*Varje gång man faller i sömn om kvällen, 'dör' man ju, även om det endast är en natt man skall vara borta från den fysiska världen.*” Han menar också att man genom att lära sig ”*falla i sömn på det riktiga sättet lär man sig faktiskt att dö på det riktiga sättet.*”

Genom dödens port kan man komma till många olika världar på andra sidan, världar som passar var och en av oss, menar Martinus. Newton beskriver också olika scenarier. Hans patienter berättar om olika nivåer, olika tillvaroplan, olika grupper som man dras till. Martinus beskriver det som att det finns fyra mindre portar, ”*en för väsen som dör som barn, en för dem som dör i ungdomens vår, en för människor som*

dör i mogen ålder och en för gamla människor, som dör den naturliga döden mätt på dagar i den fysiska världen.” Från dessa olika portar kan man sen passera sfärer och zoner som passar särskilda mentala tillstånd, personligheter, begåvningar, intressen och kärleksförmåga.

Flera mediala personer har utifrån sina förmågor och upplevelser publicerat böcker om den andra sidan, exempelvis Sylvia Browne i *”Book of Angels”* (2003). Det blir du som läsare som, utifrån olika världsbilder och trossystem får avgöra vad som låter troligt och sannolikt och vad du vill förkasta som osannolikt.

*”Om man bara hade ett liv –
Kunde man lika gärna vara utan det också.”*

Kalle

Reinkarnationsforskning

En utmaning för forskare är att genom studier *bevisa* att vi faktiskt överlever döden och går över i en annan existens. Nästa utmaning är att undersöka om vi också reinkarnerar, d.v.s. föds igen och igen och igen.

Den mest kände reinkarnationsforskaren är Ian Stevenson (1918-2007), som år 1966 utkom med sin numera klassiska bok *”Twenty Cases Suggestive of Reincarnation”*. I boken beskriver han ingående 20 fall av vad som verkar vara reinkarnationserfarenheter. Han har fortsatt att forska på området och har samlat cirka 3 000 reinkarnationsfall i sitt arkiv. En vanlig kritik mot Ian Stevensons forskning är att hans fall vanligtvis återfinns i reinkarnationstroende länder. Man menar att minnena kan vara ett resultat av suggestion och kulturell påverkan.

En forskare som följt i Stevensons fotspår är den isländske psykologen, parapsykologen och professorn Erlendur Haraldsson. Han har i år (2012) kommit ut med en ny översikt över sin forskning, *”The Departed Among the Living – An Investigative Study of Afterlife Encounters”* (”De bortgångna bland de levande – En undersökning av möten i livet efter detta”, min övers.). Där presenterar han forskningsresultat som sannolikt kommer att påverka synen på livet och döden och möjligheterna till kon-

takter mellan de ”levande” och de ”döda”. Jag sätter båda begreppen inom ”-tecken eftersom levande och död är relativa begrepp. Om livet är evigt och fortsätter efter döden, som Martinus med många flera påstår, så finns det ingen egentlig död. Eller som Martinus formulerat det: ”*Döden är livets största överraskning*”.⁸⁷

År 1984 publicerade Sylvia Cranstons och Carey William ”*Reincarnation – A New Horizon in Science, Religion, and Society*”. De har sammanställt arbeten av forskare, teologer, historiker och psykologer, vilka studerat reinkarnations-fenomenet, nära-döden- och utomkroppsupplevelser samt regression under hypnos. Genomgången visar att forskningen är omfattande. Och forskningen fortsätter.

I rörelse

*Den mätta dagen, den är aldrig störst.
Den bästa dagen är en dag av törst.*

*Nog finns det mål och mening i vår färd -
men det är vägen, som är mödan värd.*

*Det bästa målet är en nattlång rast,
där elden tänds och brödet bryts i hast.*

*På ställen, där man sover blott en gång,
blir sömnen trygg och drömmen full av sång.*

*Bryt upp, bryt upp! Den nya dagen gryr.
Oändligt är vårt stora äventyr.*

Karin Boye

---

⁸⁷ Se min artikel om Reinkarnationen på http://www.piahellertz.com/Om_reinkarnationen-bokversionen.pdf

Den kände trubaduren Kjell Höglund⁸⁸ gjorde i ett föredrag om Martinus kosmologi en enkel analys som jag använt mig av många gånger. Vi kan anta att det finns fem teoretiska möjligheter.

Figur 12

Existentiella grundantaganden

1. Vi kommer från ingenstans, lever, dör,
och går till ingenstans – ett *ettlivsperspektiv* —————
2. Vi kommer från ingenstans, lever, dör,
Och går in i "evigheten" – ett *ettlivsperspektiv* ————— ■■■■
3. Vi kommer från "någonstans", lever dör, och
går till "ingenstans" – ett *ettlivsperspektiv* ■■■■ —————
4. Vi kommer från "någonstans", lever, dör, och
går till "någonstans" utan att återfödas –
ett *ettlivsperspektiv* ■■■■ ————— ■■■■
5. Vi kommer från "någonstans", lever, dör och går
till "någonstans", återföds, lever, dör... -
ett *flerlivsperspektiv* ————— ■■■■ ————— ■■■■ —————

Martinus

Det första grundantagandet ligger till grund för den naturvetenskapliga, mekanistiska, ateistiska världsbilden. Det andra står väl en stor del av kristenheten och även islam för. Det tredje grundantagandet vet jag inte om någon tror på. Inte heller vet jag vilka som skulle ansluta sig till det fjärde grundantagandet. Alla reinkarnationstroende ansluter sig till det femte. Dock säger detta inget om hur reinkarnationen går till, vilka mekanismer som ligger bakom. Reinkarnationssynen skiljer sig som tidigare nämnts mellan Martinus kosmologi, Steiners antroposofi,

⁸⁸ Kjell Höglund som var djupt engagerad i Martinus kosmologi, ställde upp i ett TV-program med Robert Aschberg där han mycket kort och roligt berättar om Martinus och Tredje Testamentet, <http://www.youtube.com/watch?v=LffC6rZng0U>. Flera kända personer är aktivt engagerade, exempelvis ståupparen Peter Wahlbeck, se <http://www.wahlbeck.se/religion>. Skådespelaren Per Ragnar har skrivit en underbar bok om bland annat sitt intresse för Martinus, "Så tänker mitt hjärta" (2006)

teosofin, buddhismen m.fl. Jag har skrivit om detta i en artikel.⁸⁹

Enligt en undersökning som gjordes i mitten av 2000-talet tror cirka 20 procent av svenskarna på reinkarnationen och 57 procent på ett liv efter döden.⁹⁰

Jenny Cockells (1993) *"Sökandet efter mina barn från ett tidigare liv - En sann berättelse"* är en unik, självupplevd berättelse som också dokumenterades på film⁹¹ eftersom Jenny Cockell kopplade in både Ian Stevansson och ett TV-team i sitt sökande efter sina barn från det tidigare livet. Med hjälp av hypnos fick hon fram så detaljerad information att hon lyckas hitta sina "barn". Boken skildrar på ett spännande och trovärdigt sätt hur hon, när hon är i 40-årsåldern, så småningom hittar och träffar några av "barnen", som då var minst dubbelt så gamla som hon, omkring 80 år. Det är nu drygt 20 år sedan.

*"Om det är något du inte gillar,
ändra det.
Om du inte kan ändra det,
ändra din inställning."*

Maya Angelou

---

⁸⁹ Se exempelvis http://www.piahellertz.com/Om_reinkarnationen-bokversionen.pdf.

⁹⁰ <http://www.christian-reincarnation.com/ReinkTro.htm>.

⁹¹ Filmen om Jenny Cockell finns till en del på <http://www.youtube.com/watch?v=MRSrvbngMEc>

”Det är mycket svårt att göra förutsägelser,
särskilt angående framtiden.”

Niels Bohr

Tankeläsning, fjärrskådning, medier och Instrumentell Transkommunikation

Det pågår således massor med spännande gränsöverskridande forskning inom det parapsykologiska⁹² området runt om i världen trots att denna typ av forskning har svårt att få forskningsmedel. Inom psykologiämnet har man nu börjat studera och diskutera medvetande och existentiella frågor. På vissa universitet i världen pågår intressant forskning och verksamhet. Förutom nära-döden-forskningen, forskningen om utomkroppsliga upplevelser och reinkarnationsforskningen och forskningen om *mediers kontakter* med ”andra sidan”, bedrivs forskning om *tanke-läsning*, och om *fjärrskådning* (Remote Viewing).

Eftersom Remote Viewing använts för militära ändamål, som ”psykiska spioner”, så har både USA och Ryssland gjort en hel del forskning och experiment. Jag har läst David Morehouse’ ”*Psychic Warrior: The True Story of America's Foremost Psychic Spy and the Cover-Up of the CIA's Top-Secret Stargate Program*”, där han berättar om sina äventyr som psykisk spion. En annan intressant och något skrämmande skildring inom detta område är Jon Ronsons ”*Män som stirrar på getter*”(2010), som också filmatiserats med mindre lyckat resultat⁹³. Den handlar om hur den amerikanska armén sen 1970-talet utbildat en hemlig grupp soldater i paranormala förmågor. Här avslöjas bland annat den psykiska tortyren av fångarna i Abu Ghraib och Guantánamo.

Ytterligare ett märkligt men fascinerande forskningsområde handlar om *Instrumentell Transkommunikation*, ITC, vilket innebär att forskare

---

⁹² Inom psykologiämnet har man nu börjat diskutera medvetande och existentiella frågor. På vissa universitet i världen pågår intressant forskning och verksamhet. Se exempelvis Arizona University där professor Gary Schwartz har sin verksamhet.

⁹³ Om du blir nyfiken är mitt råd att läsa boken innan du ser filmen.

som lever i sina fysiska kroppar på jorden, med hjälp av tekniska instrument, radio, datorer, videokamera, telefon och TV, har kontakt med forskare, som för tillfället är ”döda” och vistas i den andliga världen⁹⁴. Här är det i huvudsak lekmannaforskare som experimenterar runt om i världen. Läkaren Nils-Olof Jacobson intresserade sig för fenomenet under några år och har skrivit intressanta artiklar som ligger på hans hemsida.

Mycket av den forskning som bedrivs görs inom psykologiämnet vid universitet, men det verkar som om den mesta forskningen bedrivs vid sidan om akademien. *Svenska Sällskapet för Parapsykologisk Forskning*, SPF, har som uppgift att studera

”... de företeelser som betecknas som parapsykiska eller metapsykiska, i första hand former av meddelelse eller förnimmelse samt till själsverksamhet knutna fysikaliska effekter, där förmedling genom annat än de vanliga sinnena eller kända fysikaliska skeenden kan förmodas. Dessa studier skola avse dessa företeelsers realitet, beskaffenhet och omfattning. Sällskapet skall i lämplig omfattning bringa till allmän kännedom resultaten av genom sällskapet bedriven forskningsverksamhet.”

skriver man på sin hemsida⁹⁵. Sällskapet bildades 1947 och stadgarnas formuleringar har ”bara ändrats obetydligt” sen dess skriver man, därför de ålderdomliga formuleringarna. Men sällskapets uppgift står dock klar.

Forskningen har utvidgats inom underdiscipliner i psykologi. Dessa besläktade fält inkluderar exempelvis *transpersonell psykologi*⁹⁶ som studerar transcendentala eller andliga aspekter av det mänskliga sinnet, och

---

⁹⁴ Här får jag hänvisa till information på webben, bland andra till Svenska Sällskapet för Parapsykologisk Forskning, http://paranormal.se/topic/transkommunikation_instrumentell.html#23938 samt till läkaren Nils-Olof Jacobssons läsvärda artiklar om ”Rösterna från rymden”, se <http://www.nilsolof.se/vilse.htm>.

⁹⁵ <http://parapsykologi.se/spf.html>.

⁹⁶ *Transpersonell psykologi* är en skola inom psykologin. *The Journal of Transpersonal Psychology* beskriver transpersonell psykologi som "studiet av mänsklighetens högsta potential, och erkännandet, förståelsen och insikten av förenande, andliga och transcendentala medvetandetilstånd". Ämnen som tas hänsyn till inom transpersonell psykologi inkluderar andlig självutveckling, höjdpunktupplevelser, mystiska upplevelser, systematisk trans och andra metafysiska livsupplevelser.

anomalistisk psykologi som undersöker paranormala uppfattningar och subjektiva anomala upplevelser med traditionella psykologiska begrepp. Vid Lunds universitet finns en professur i psykologi inkluderande parapsykologi och hypnologi⁹⁷. Det var den danske margarindirektören Poul Thorsen som vid sin död år 1962 donerade 30 miljoner kronor till professuren, vilken innehåller av Etzel Cardena. Även vid Stockholms universitet och Göteborgs universitet bedrivs parapsykologisk forskning under ledning av fil.dr. i psykologi Jan Dalkvist respektive professor Adrian Parker.

Mycket av den forskning som gjorts kan dock av skeptiker förklaras med processer i hjärnan. Jag citerar från Wikipedia:

”Parapsykologi som bedrivs med vetenskaplig metod uppfattas som marginalvetenskap, därför att den omfattar hypotesprövning som inte passar in i den etablerade vetenskapens teoretiska modeller. Forskare som psykologerna Ray Hyman och James Alcock, bland andra, är kritiska både till parapsykologins metoder och resultat. Skeptiska forskare menar att uppenbara experimentella framgångar förklaras av metodologiska brister snarare än av parapsykologerna föreslagna anomalier. Några kritiker hävdar också att parapsykologi går över gränsen till att vara pseudovetenskap. Hittills har inga belägg för existensen av paranormala fenomen accepterats av den etablerade vetenskapen. Ganzfeldt-experimenten har dock visat sig så lovande att parapsykologins möjligheter som kandidat för vetenskapssamhällets acceptans ökat betydligt.”

Ganzfeldt-experimenten bedrivs bland andra av professor Adrian Parker vid Göteborgs universitet.⁹⁸

---

⁹⁷ <http://www.psychology.lu.se/o.o.i.s/14326>

⁹⁸ I det här sammanhanget vill jag påpeka att skeptikerföreningen *Vetenskap och Folkbildning*, VoF, lär ha möjlighet att påverka Wikipedias information. Bland annat har de en sida där de räknar upp ett antal Wikipediasidor som ”skeptiker bör bevaka”, <http://www.vof.se/forum/viewtopic.php?p=246973#p246973>. De kan också gå in och ändra informationen om den inte passar in i VoF:s världsbild. På grund av det har föreningen *Humanism och Kunskap*, skapat ett alternativ till Wikipedia, Vetapedia, <http://vetapedia.se/>. ”Vi anser att sakkunniga ska skriva posterna och inte PR-konsulter, lobbyister och diverse opinionsbildare som går industrins intressen”, skriver man där.

Sedan år 1994 har det årligen genomförts konferenser under rubriken ”*Toward a Science of Consciousness Conference*” med focus på ”*Brain, Mind and Reality*”. År 2011 genomfördes den i Stockholm⁹⁹. Något håller på att hända på forskningsfronten. Dessa konferenser är mycket välbesökta och många berömda och etablerade forskare presenterar sina rön och sina teorier där. I år genomfördes den på Arizona University i Tucson, USA, och där presenterades bland annat Leif Petterssons bok om ”*Fysiken, Martinus kosmologin och Teorin om Allt*” som jag berättat om tidigare. En redovisning för konferensens innehåll finns på *New Cosmic Paradigms* hemsida.¹⁰⁰

Det är viktigt att betona att den forskning jag här tagit upp inte behöver betyda att man accepterat ett *andligt* paradig. Det mesta verkar hjälpligt kunna förklaras med hjälp av materialistiska, kvantfysiska, Psykologiska eller biologiska begrepp. Processer i hjärnan, hallucinationer, fantasier, drömmar. Den amerikanske parapsykologen Bill Roll (1926-2012) tillhörde skeptikerna. Han undrade: ”*Rör det sig verkligen om överlevnad av ett bestående, individuellt medvetande?*” Han försökte förklara fenomenet att en person som återföds minns en annan persons minnen på följande sätt:

”Man får tänka sig att minnen av en person som levt och dött på en plats, finns fästade vid föremål eller natur i den trakten, och kanske kan de sedan snappas upp av någon nyligen född människa, som uppfattar dessa minnesfragment som erinringar av ett eget, föregående liv.”

*”Bedöm inte varje enskild dag
efter den skörd du skördar,
utan utifrån de frön du planterar.”*

Robert Louis Stevenson

⁹⁹ <http://www.conscious-robots.com/en/publications/conferences/toward-a-science-of-consciousness-2011.html>. Se även <http://www.consciousness.arizona.edu/>.

¹⁰⁰ <http://www.newcosmicparadigm.org/OutlookTSCADC2012SV.aspx>.

*”Vandrare, det finns ingen stig.
Stigen lägger du ut när du vandrar.”*

Machado, spansk poet

Bön, vatten, sädesformationer och UFO

När jag ändå är inne på lite ”udda”, gränsöverskridande forskning kan jag inte låta bli att nämna ytterligare några områden som kommit att intressera mig en hel del under de senaste tio åren. Dels gäller det forskningen om *bönens* kraft, dels om *vattnets helande kraft*, om *sädesformationer*, *crop circles*, samt om de oförklarliga fenomen som kallas *UFO*, d.v.s. *oidentifierade flygande föremål*.

Bönens kraft

Larry Dossey är en läkare som i huvudsak ägnar sin verksamhet och forskning åt komplementär medicin. Han intresserade sig också för börens effekter och fann att det existerade ett stort antal studier om börens positiva effekter på helande och läkande. Han skrev år 1993 en bok om bönen, där han bland annat tar upp dessa vetenskapliga studier som forskare gjort. Den svenska utgåvan har titeln *”Läkande ord”* (1994). Dock kom han fram till att bönen inte alltid har önskade effekter och drog slutsatsen att ”Den Universella Intelligenen” begränsat börens makt för vårt eget bästa. Martinus menar också att bön är ett kraftfullt hjälpmedel och att vi bör be ofta, men bönen kan inte eliminera karma, eftersom karma är nödvändigt för vår egen utveckling. Om vi genom bön skulle kunna be om att få slippa karma, så skulle det dels betyda att vi inte utvecklades moraliskt, eftersom det är genom lidandeserfarenheter som vi utvecklar vår moral och dels skulle det betyda att det går att förhandla med Gud, och vart tog då den gudomliga rättvisan vägen? Däremot kan vi enligt Martinus be om att få kraft att bära den karma vi får och att kunna hantera den på bästa sätt, vilket vi då får enligt honom.

”Dagens experter är morgondagens noviser – och morgondagen har redan kommit.”

Okänd

Vatten påverkas av känslor

Masaru Emoto är en japansk forskare och även han doktor i alternativ medicin. Han har med höghastighetskamerans hjälp lyckats fotografera strukturen hos vatten i frysögonblicket och därmed visat hur vattnets förmåga att kristallisera påverkas olika av destruktiva tankar respektive tankar om kärlek och uppskattning. Vatten från rena källor och vatten som exponerats för kärleksfulla ord bildar vackra, komplexa och färgrika iskristaller. Förorenat vatten och vatten som exponerats för negativa tankar bildar ofullständiga och asymmetriska kristaller med dämpade färger. Slutsatserna av denna forskning skapar en ny medvetenhet om hur vi kan påverka vår planet, vårt liv och vår egen hälsa på ett positivt sätt.¹⁰¹

Sädesformationer

Varje år uppträder i sädesfälten runt om i världen de mest fantastiska skapelser, framförallt i södra England i närheten av kultplatser som Stonehenge, Avebury och Silbury Hill samt vid de vita hästarna. En del är mer fantastiska än andra. Dessa tre är några av mina favoriter.¹⁰²

Roundway Hill, 1999

Milk Hill, 2001

Clay Hill, 2010

¹⁰¹ <http://livsvatten.se/resurser/masaru-emoto/>.

¹⁰² För den intresserade finns massor med vackra bilder på webben, framförallt på <http://www.cropcircleconnector.com/interface2005.htm> där det finns ett arkiv med bilder från flera år tillbaka.

Formationen längst till vänster, som kallas The Basket, korgen, kom till en ruggig natt. Forskarna blev helt fascinerade av den komplexa skapelsen, men formationen hade hamnat på en åker som ägdes av en aggressiv bonde som var absolut ointresserad av dessas formationer.¹⁰³ Han gick för att hämta traktorn för att ta bort säden, trots att forskarna vädjade om respit för att hinna ta flygplanet för att fotografera från ovan, vilket bonden vägrade och han förstörde formationen. Som tur var för oss alla hade en annan fotograf flugit över på morgonen på väg till en annan formation, sett denna och fotograferat. Den är helt otrolig. Säden är flätad. Det finns närbilder på webben som visar hur stråna böjts utan att vara skadade. Någon skrev på webben att det skulle ha tagit många dagar för ett stort antal frisörer att skapa formationen. Men den skapades en ruggig natt.

Formationen i mitten består av 409 olika stora cirklar och är den största som hittills skapats. Ofta kommer dessa formationer till i nattens mörker, ofta vid ruskväder. Jag vill citera ur ett mail jag fick. Det handlar bland annat om Milk Hill-formationen ovan:

”Hur känns det att vakna en morgon och upptäcka en gigantisk triskelion bestående av 409 cirklar utanför sitt fönster? Den fanns inte där dagen innan. Om man i genomsnitt behövde bara 10 minuter för att skapa varje cirkel av de 409 då behöver man ca 80 arbetstimmar för att bli klar!!! Hur många skojare behövs det för att utföra ett sådant präktigt konstverk i fälten? Med bräda och rep? I Englands korta sommarnatt? Visst, vi vet att det finns de som specialiserat sig på att skapa cirklar i fälten. Skojare, konstnärer och reklamnissar har haft fullt upp med att bevisa att det går att göra. Men deras verk har gjorts i dagsljus av ett helt lag med trampare och mätinstrument.”

Formationen längst till höger vid Clay Hill visar att formationsskaparna, vilka de nu är, även kan avbilda perfekta tredimensionella formationer, vilket är helt otroligt med tanke på att det görs i säd.

---

¹⁰³ Vissa bönder är mycket trötta på formationerna som skadar deras säd och gör allt för att forskare och andra besökare inte ska få se dem, till och med polisanmäler. Andra bönder däremot sätter ut boxar så besökarna får betala en slant för den skadade säden.

”Det enda som stör min inläring är min utbildning.”

Albert Einstein

Här visar ett par hur de gör när de skapar sädesformationerna. Med plankor och rep. Stråna går sönder. Det är svårt att gömma fotavtrycken och andra spår även om de blivit skickligare med åren.

År 1965 blev det ett stort utbrott av enkla formationer i södra England. De uppstod oftast i närheten av gamla heliga kultplatser och gravhögar. Sen var det tyst ett femtontal år. År 1980 publicerades bilder i *Wiltshire Times*, vilket lockade meteorologen Terence Meaden att starta sina undersökningar. Han hävdade hårdnackat under många år att detta var resultat av plasmavirvlar, men han fick så småningom svårigheter när formationerna blev alltmer komplicerade.

Formationerna började som enkla cirklar, större och mindre, en eller flera i olika kombinationer. Även ringar omkring cirklarna började uppstå. Varje år samlas forskare i södra England för att studera fenomenen. De fotograferar, mäter, tecknar av och testar formationerna på olika sätt. Några har dessutom gjort till sin mission att försöka tolka formationernas symbolik. Vissa utolkare ser kopplingar mellan uråldrig symbolik och helig geometri i formationerna. Andra tycker sig se budskap i formationerna. Ett återkommande exempel är budskap kopplade till Mayakalendern och alla profetior omkring att den tar slut i år.

En spännande forskare och författare är Freddy Silva som skrivit *”Secrets in the Fields”* (2002). Han har forskat om fenomenet i många år och menar bland annat att de som skapar formationerna sannolikt kan tillhöra andra dimensioner på jorden, en teori han inte är ensam om. I en

intressant artikel diskuterar han frågan om formationerna är människors konstverk eller gjorda av ”aliens”. Med aliens menar han således bland annat varelser från andra dimensioner knutna till planeten Jorden.¹⁰⁴

Man har funnit märkliga fenomen i formationerna, exempelvis att teknisk utrustning krånglar eller helt slutar fungera inuti formationerna, medan de fungerar igen utanför, att känsliga människor får irriterande hud- och andra reaktioner när de vistas i formationerna, medan andra upplever positiva energier och gärna mediterar där. När man studerar sädesstråna så är de bara böjda men oskadade och fortsätter växa. Eva-Marie Brekkestø har i ett par böcker berättat om och visat många fantastiska bilder av fenomenet, ”*Kornsirkler – Verdens vakreste mysterium*” och ”*Kornsirkler – Underverk i åkeren*”.

Det sprids rykten om att alla formationer är människogjorda, ett rykte som startade med ”Doug & Dave”, två engelska män, Doug Bower och Dave Chorley, som i 60-årsåldern klev fram och påstod att de gjort alla sädesformationer från 1970-talet och framåt. De påstod att de ville lura folk att tro att UFO hade landat. De var ute på nätterna och använde plankor och snöre. Det berättas att deras fruar aldrig märkte att de var borta, trots att formationerna uppstått varenda sommarnatt under ett 30-tal år. Doug & Dave har dock sen inspirerat efterföljare till konstnärliga utmaningar i fälten.

Många är människogjorda, men många kan inte förklaras. I många fall syns det tydligt att de är skapade av människor och ibland används skapelserna för olika ändamål, exempelvis reklam, för kärleksbudskap eller bara som ett konstprojekt. Vissa är sannolikt skapade i Photo Shop.

¹⁰⁴ Se <http://www.cropcircleconnector.com/anasazi/time2010i.html> .

Det finns några extraordinära skapelser som verkligen är värda eftertanke. År 1974 sändes ett meddelande ut i rymden, det s.k. Arecibo-meddelandet. Det som visas till vänster nedan.

Meddelandet berättar om viktiga data som gäller för planeten jorden, bland annat om siffersystemet, om DNA-koden, om hur vi människor ser ut, om att vi lever på den tredje planeten från vår sol samt hur Areciboobservatoriet varifrån meddelandet sändes ut, ser ut.

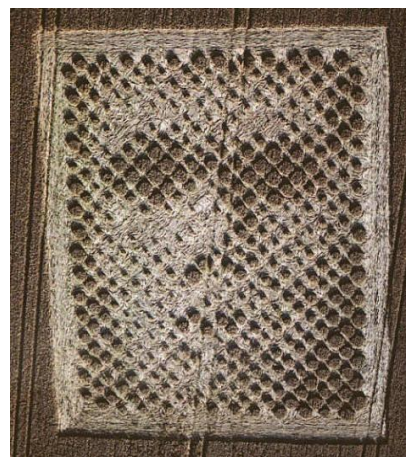

År 2001 dök den högra formationen upp på ett fält nära Chilbolton-teleskopet i Hampshire.¹⁰⁵ Det berättar om helt andra uppgifter när det gäller DNA-koden, hur varelserna ser ut, att de lever på tredje, fjärde och femte planeterna från sin sol med mera. Något senare dök ett ansikte upp på samma fält. Ansiktet syntes inte förrän solen började gå ner och skuggorna synliggjorde ansiktet.

*”Jag har ingen särskild begåvning.
Jag är bara passionerat nyfiken.”*

Albert Einstein

¹⁰⁵ <http://www.cropcirclesearch.com/articles/arecibo.html>.

Naturligtvis påstår skeptikerna att detta är ”hoaxes”, d.v.s. människogjorda formationer, hur det nu skulle kunna gå till med plankor och rep. Jag tycker att det är oerhört spännande att höra alla de argument som skeptiker för fram för att slippa reflektera över vad som egentligen skulle kunna ligga bakom fenomenen som dessa. Under åren har det utvecklats ett antal mer eller mindre realistiska teorier omkring vad som orsakar sädesformationerna bortsett från de människoskapade. Terence Meadens teori om plasmavirvlar och vindar höll de traditionella naturvetenskapligt orienterade forskarna fast vid under många år, tills formationerna blev så komplicerade under mitten av 90-talet att teorin blev orealistisk.

Formationsskaparna verkar ibland roa sig på forskarnas bekostnad. När Meaden utvecklade en teori om plasmavirvlar på grund av det sätt som säden lagts ner och plattats till, så dök det snart upp liknande cirklar men där säden vridits på ett annat sätt, ett sätt som inte plasmateorin kunde förklara. Det verkade som om någon roade sig på Meadens bekostnad.

”Älskande” igelkottar är en annan teori. När det började uppstå ringar omkring cirklarna menade någon att igelkottar som iakttog de ”älskande” blev inspirerade och skapade dessa ringar. Men så blev formationerna mer och mer komplicerade. *”The weather theory died and the pictogram was born”*, skriver Silva. Silva kallar de ”äkta” skaparna av formationer för Circlemakers och förfalskarna för ”hoaxers”. Circlemakers började så småningom skapa igenkännbara symboler på fälten.

Det finns ”hoaxers” av olika typer. Dels är det de som får betalt för att göra reklam eller roliga inslag i högtider, exempelvis bröllop och födelsedagar. Dels är det älskande som vill ge sin partner en formation. Dessa kan vara antingen enkla hjärtan som går ganska fort att göra, eller avancerade som tar både många skapare och lång tid att göra. Det finns idag flera kända grupper. En grupp kallar sig ”*Team-Satan*”¹⁰⁶. En annan känd grupp finns omkring Jim Schnabel. De berättar också på webben hur man gör formationer. Dessa tar ofta på sig ansvaret även för äkta formationer. Ibland lägger de till delar på äkta formationer och låtsas att hela formationen är deras skapelse, enligt formationsforskarna.

Oidentifierade fenomen

Dessutom har jag kommit att intressera mig för *UFO-forskningen*, d.v.s. forskningen omkring oförklarliga och oidentifierade flygande och andra mystiska föremål som vittnen berättar om. Även denna forskning görs i begränsade forskningssammanhang och i huvudsak utanför akademierna, eftersom inga etablerade forskningsinstitutioner intresserar sig för dem officiellt. Däremot verkar militären vara mycket intresserad.

Den kritiska forskning som UFO-Sverige bedriver är intressant. UFO-Sveriges ordförande Clas Svahn intervjuas så fort det händer märkliga saker både på himlen och annorstädes och han har skrivit flera böcker om detta. Håkan Blomqvist som är vice ordförande har också i många år studerat fenomenet och skrivit intressanta böcker¹⁰⁷. UFO-Sverige utbildar också professionella undersökare av oförklarliga fenomen. Jag har själv gått en sån kurs och den var mycket intressant, men jag överlåter de praktiska undersökningarna till andra.

Sverige har världens största forskningsbibliotek inom UFO-området och det är en guldgruva för forskare. Forskare i andra länder som hört talas om *Arkivet för UFO-forskning*, AFU, donerar mängder av material till arkivet som ligger i Norrköping.¹⁰⁸ Den akademiska världen fortsätter

---

¹⁰⁶ Rod Dickinson, John Lundberg och Will Russel
<http://home.clara.net/lovely/circlemakers.html>.

¹⁰⁷ För litteratur av Clas Svahn och Håkan Blomqvist, se litteraturlistan.

¹⁰⁸ För info om UFO-Sverige och arkivet, se <http://www.ufo.se/> och <http://www.afu.info/index.htm>.

blunda för dessa märkliga fenomen trots att de är så enormt vanliga och förekommer över hela världen och är dessutom ganska påträngande eftersom de skapar så många frågor och spekulationer.

Jacques Vallee, som anses vara en av de ledande forskarna inom UFO-området har skrivit flera böcker, bland andra ”*Messengers of Deception – UFO Contacts and Cults*”.¹⁰⁹ Det mest intressanta i boken är enligt min uppfattning den koppling Vallee gör mellan oförklarade händelser över huvud taget, d.v.s. UFO och liknande, och utvecklingen av sekter, religiösa och politiska rörelser. Han menar att oförklarliga upplevelser tolkas av vittnena och kan leda till olika typer av rörelser. Vallee har under många år varnat politiker och makthavare för att bristen på forskning om UFO kan leda just till den typen av konsekvenser. Fenomenen tolkas och påverkar samhällskeenden utan kontroll, kritisk granskning och reflektion. Vallee argumenterar *mot* teorin att UFO är extraterrestriella farkoster, d.v.s. ”utomjordingar”. Det finns inga tecken på det, menar han. Snarare talar hans iakttagelser för att det är fenomen knutna till planeten Jorden. Vallee berättar ingående om den sekt som kom att kallas *Heavens Gate*. Han använder begreppet ”De två”, ett begrepp som kommer från Bibeln om ”de två vittnena”¹¹⁰. Så kallade sektledarna Marshall Applewhite och Bonnie Nettles sig själva. De menade att de kallats och var utvalda för en speciell mission och samlade anhängare.¹¹¹ Eftersom det inte gick att komma till himlen i sina fysiska kroppar, så var de tvungna att göra sig av med dem när det väntade rymdskeppet skulle hämta dem. Enligt sekten kom rymdskeppet med Hale Bop-kometen. Därför tog de sina liv för att kunna följa med. Vallee beskriver även andra sektledare och sekter som fått liknande kallelser, exempelvis Claude Vorilhon, skaparen av Raël-rörelsen.

En annan berömd UFO-forskare är John Keel som avled år 2009. Han har forskat på många olika oidentifierade fenomen, exempelvis även Big Foot, monster och spöken. Det var han som myntade begreppet ”Men in black” efter upplevelser som hans intervjupersoner berättade

¹⁰⁹ I litteraturlistan finns fler för den intresserade.

¹¹⁰ Johannes uppenbarelse, kap. 11, st 3-4.

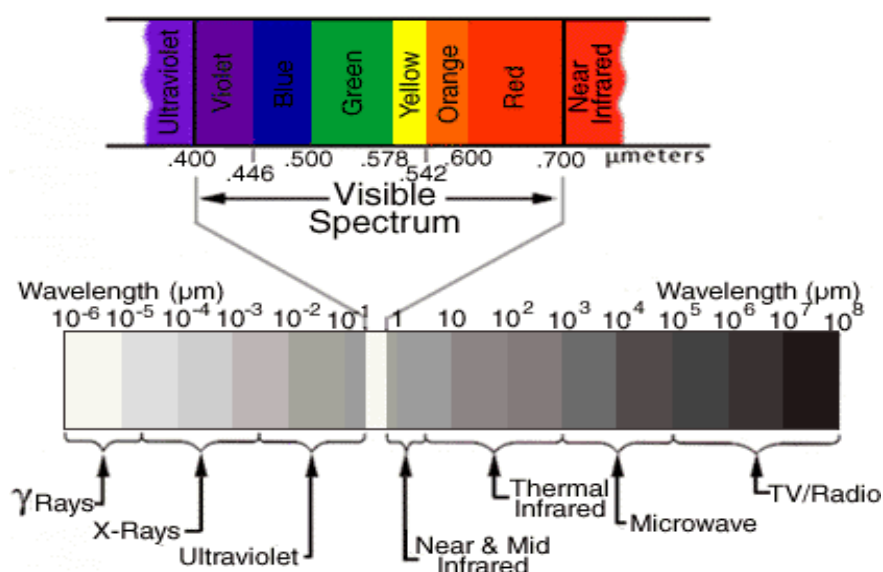
¹¹¹ http://sv.wikipedia.org/wiki/Heaven's_Gate .

om. En av hans böcker, den om "*Mothman*", låg som grund för filmen med samma namn.

John Keel, liksom Jacques Vallee försökte med sin forskning bekräfta hypotesen om att UFO är utomjordingar, men ingen av dem lyckades.¹¹² John Keel skrev vid ett tillfälle att:

"Jag övergav den utomjordiska hypotesen år 1967 då min egen utredning öppnade en förvånansvärd koppling mellan psykiska fenomen och UFOs... Objekten och uppenbarelserna behöver nödvändigtvis inte komma från en annan planet och kanske inte heller existera som permanenta materiella konstruktioner. Det är mer troligt att vi ser vad vi vill se och tolkar sådana visioner enligt vår nuvarande tro/uppfattning."

En tanke som flera forskare funderar över är om fenomen kan bestå av en annan typ av materia som har förmåga att röra sig mellan olika dimensioner. Nedanstående bild visar hur oändligt liten del av verkligheten som vi kan se och ta på, direkt förnimma med våra medvetna fysiska sinnen. Forskning har kartlagt vissa osynliga dimensioner. Men vad finns därutöver? Vad finns det utanför vår synförmåga? Vi kan ännu bara spekulera. Och det vågar jag inte göra utan ämneskunskaper på området. (Läsaren får tänka sig färgerna i övre fältet.)

¹¹² Jag har läst några av deras böcker och gjort sammanfattningar som jag lagt på min hemsida: <http://www.piahellertz.com/Bocker.htm>.

En intressant iakttagelse som vissa UFO-undersökare gjort, är att de okända flygande objekten kan ändra färg medan de rör sig. Rör de sig då mellan olika frekvenser på det elektromagnetiska spektrat? Och när vittnen tycker att de bara försvinner, innebär det att de kan röra sig utanför vårt synfält?

Intresserade forskare får knappast forskningsmedel och de kunskaper och erfarenheter som finns, i synnerhet inom det militära, hemligstämplas, men fler och fler s.k. *whistle blowers* berättar, ofta när de gått i pension och inte längre riskerar karriären. De forskare som ändå kämpar vidare samlar mängder med fantastiska kunskaper för framtidens forskare. Även dessa forskningsområden hånas och förlöjligas av det rådande paradigets anhängare och försvarare. Vägen mot ett andligt paradigm är fortfarande lång, men vi vandrar den, långsamt.

Kristna vittnesbörd om ufo?

Jag är övertygad om att det sitter mängder med kristna som har sådana saker att berätta om, men som inte vågar eller kan göra det, eftersom de då skulle bli betraktade som antingen vettvillingar, ockulta, new age-influerade, eller bara totalt urspårade - och det av sina egna kristna syskon. Det är inte ifrån världen detta motstånd kommer, utan ifrån våra egna kretsar. Och det är väl väldigt märkligt, när Bibeln är så full av sådana vittnesbörd, från dess första sidor till de sista. Jag har nu skrivit, i denna stund, 24 artiklar om detta ([31 när art. publiceras](#)), alltsammans hämtat ifrån och väl grundat i skriften.

Hämtat från: <http://bibeltemplet.net/anglar-och-ufo-31.html>

”Regeln är att människan gärna gräver sin egen grav,
bara timpenningen är tillräckligt hög.”

Björn Gillberg

Livsmedel och läkemedel

Även om jag redan tagit upp många exempel på forskningsområden som ännu inte accepterats av etablissemangen så vore det en enorm brist att inte ta upp frågan om *hälsan*, som verkligen är ett område för öppen paradigmkonflikt. Eftersom både livsmedels- och läkemedelsindustrin har sina vetenskapliga rötter i det naturvetenskapliga paradigments forskningstraditioner och eftersom kritiken mot både livsmedelsindustrin och läkemedelsindustrin blivit allt starkare med åren så har hotet mot den alternativa synen på livsmedel och läkemedel blivit allt hårdare och tar sig ibland bisarra uttryck.

Den alternativa synen på livsmedel kan enkelt uttryckas i att mat ska vara medicin, d.v.s. fungera läkande och helande och inte bara fylla buken. Den riktning som tydligast talar så är den *makrobiotiska kosthållningen*, som är inspirerad av ett österländskt tänkande som vilar på Yin och Yang, inte på kalorier, vitaminer och mineraler. De menar att vi ska äta så balanserat som möjligt. Då kommer kroppen själv att ställa in sig på läkande processer. Jag har själv ätit rent makrobiotisk kost några månader och kan intyga att det stämmer. Jag har aldrig känt mig så frisk, så lycklig, så djupt harmonisk som dessa månader. Dessutom gick jag ner sex kg på tre månader trots att jag åt mer än vanligt. Den kostrådgivare som undervisade oss, Steven Acuff,¹¹³ menade att när kroppen äntligen fick läkande föda så ville den äta sig tillfredställd. Varför fortsatte jag inte? Därför att man måste laga varje mål. Energin i maten ändrades på ett inte särskilt positivt sätt av kylskåp och frysning. Jag tycker inte om att laga mat så jag föll tillbaka till klassisk vegetarisk diet med potatis, kalla sallader m.m. (och med inslag av sill och lax då och då). Och gick upp i vikt igen...

---

¹¹³ <http://stevenacuff.com/>

En annan mycket intressant teori är agronomen Ursula Jonssons ”*basallergiteori*”, inte att förväxla med allergi. Hon forskade under flera år, både på sig själv och sina nära samt studerade andras forskning under flera år. Hennes slutsatser är att mjölk- och mjölprodukter samt jäst och glutamat är artfrämmande födoämnen som skapar hälsoproblem. Om man utesluter dessa ur sin kost återvinns hälsan. Hon nämner också problemen med att för tidigt ge barnen mjölkersättning istället för att fortsätta amma. Mjölkersättningarna innehåller just mjöl och mjölk. Tidskriften *2000-Talets Vetenskap* har presenterat Ursula Jonssons forskning¹¹⁴ och kommer enligt redaktionens utsaga att åter ta upp den. Hon skrev en bok, ”*Nu räcker det! Så befriar du dig själv från Kronisk Sjukdom*” (2005).

Idag är dietkriget i full gång. De hätska angreppen från den traditionella dietsynen på exempelvis LCHF, GI och andra dieter är ibland förvånande hätska. En tidskrift som försöker informera om dessa kontroverser är *2000-Talets Vetenskap*, ”*Tidningen som talar när andra tiger!*” I nummer efter nummer berättar de hur den alternativa och komplementära kosthållningen och medicinen blir utsatt för olika former för trakasserier, både lagstiftning och negativ ryktesspridning. I det senaste numret som jag fått (nr 3, 2012) berättar en av redaktörerna, Bo Zackrisson, om en studie som handlar om hur selen och koenzym Q10 minskade hjärtkärl dödlighet hos äldre. Studien gjordes på friska åldringar och därför accepterades och publicerades studien i en vetenskaplig tidskrift. Författaren berättar att om studien hade gjorts på sjuka åldringar och de hade blivit friska, så hade både selen och koenzym Q10 ”*omedelbart klassats som receptbelagd medicin*”, vilket hade inneburit att allmänheten inte längre kunnat köpa dessa bevisligen hälsobringande substanser i hälso-kostaffären. Ytterligare ett exempel. Näringsterapeuten och naturläkaren Peter Wilhelmsson skriver i en artikel ”*Dina vitaminer kan förbjudas*” följande:

”Läkemedelsverket och Livsmedelsverket utgör ett stort hot mot medborgarnas frihet och hälsa med det nya förslaget om begränsningar av vitaminer och mineraler som tas upp i ’Rapport från Livsmedelverkets och

¹¹⁴ I nr 3, 1998 finns en artikel, ”*Basallergiteorin – en väg att övervinna ohälsa*”.

Läkemedelsverkets referensgrupp för gränsdragning mellan livsmedel och läkemedel'. På sidan 17 står det att doser över tre gånger det rekommenderade dagliga intaget (nuvarande RDA-rekommenderat dagligt intag) kan betraktas som läkemedel. De flesta människor som intar vitaminer och mineraler för att förbättra sin hälsa intar idag doser som överstiger tre gånger RDA. Det gör också miljoner amerikaner, engelsmän, nya zeeländare, kanadensare osv varje dag. Det har de gjort under de senaste 20-30 åren med mycket sällsynta rapporter om skador eller biverkningar. Dessutom är det vanligt att folk tycks må bättre när de intar stora doser av kosttillskott. Det finns också flera tusen vetenskapliga studier som publicerats under de senaste åren som bekräftar mängder av positiva effekter efter intag av vitaminer och mineraler samt påvisar minimal risk för skada eller biverkning.”¹¹⁵

Utvecklingen styrs idag av myndigheterna som anser att så fort ett kosttillskott anses ha hälsofrämjande effekter ska det klassas som en medicin. Då är det inte längre tillgängligt på öppna marknaden utan receptbägg. Trots massiva protester i Sverige och i EU bestämde EU den 10 juni 2002 att begränsa den fria försäljningen av kosttillskott i Europa. Flera andra direktiv planeras. Kosttillskott som länge funnits på hälso- och kostmarknaden blir nu föremål för dyra prövningar med restriktioner för försäljning och konsumtion som följd. Direktivet kommer att försvåra framtida forskning, eftersom det blir för dyrt för de oftast mindre innovativa företagen att ta fram ett nytt kosttillskott. Läkemedelsindustrin är däremot enormt mäktig.

Läkaren, kirurgen och docenten Ralf Sundberg har i boken *”Forskningsfusket! – Så blir du lurad av kost- och läkemedelsindustrin”* (2011) beskrivit hur läkemedelsforskare tenderar att förvanska sina data för att kunna publicera de resultat som läkemedelsindustrin vill ha för att kunna sälja sina preparat. Näringsforskare tenderar på samma sätt att förvanska och ljuga om sina resultat för att kunna publicera de resultat som livsmedelsindustrin vill ha för att kunna sälja sina produkter. Oavsett om det leder till hälsa eller sjukdom. Och ibland samarbetar fuskarna. Hur kan detta över huvud taget vara möjligt? Författaren visar detaljerat att de

---

¹¹⁵ <http://www.2000taletsvetenskap.nu/tidning/97nr4/97-4art10.htm>.

olika forskarna får sina forskningsmedel och löner samt andra förmåner från industrin. Han presenterar en imponerande research. Han har följt devisen: *"Följ i pengarnas spår!"* och därmed funnit och avslöjat vad som pågår. Vissa forskare är mer skrupelfria än andra och har ändå blivit experter för nationer inom sina ämnesområden, även i Sverige, exempelvis hos Socialstyrelsen och Sundberg anger namn på dessa personer, så det står var och en fritt att kontrollera hans uppgifter. Han visar att även de medicinska tidskrifterna är med i bedrägerierna. Avslöjande reportage publiceras inte medan de medicinska lögnerna fortsätter att spridas, även i den svenska *Läkartidningen*. Medicinjournalisten Ingemar Ljungqvist skriver i en recension av boken:

"En liten mäktig elit vill se din kropp sedan den blivit kroniskt sjuk som en välkommen marknad och vinstgenerator för deras läkemedel."

Provocerande och tänkvärt! Det låter till och med konspiratoriskt, men om man ser uttalandet i ett helhetsperspektiv och dessutom studerar Sundbergs bok och referenser noggrant, så låter det inte längre orimligt. Tvärtom!¹¹⁶

"Jag hatar dina åsikter men jag är beredd att dö för din rätt att framföra dem."

Voltaire

---

¹¹⁶ Jag har gjort en kort sammanfattning av boken på <http://www.piahellertz.com/Forskningsfusket-Ralf%20sundberg.pdf>.

*”Om du inte vet vart du ska,
Är risken stor att du hamnar
någon annanstans”*

Laurence Peter

Mental träning ur ett paradigmperspektiv

Ur ett paradigmperspektiv är Mental Träning ett mycket intressant exempel på ett paradigmöverskridande synsätt, förhållningssätt och arbets-sätt. Fil.dr. Lars-Eric Uneståhl lanserade den Mentala träningen år 1969 efter 10 års forskning omkring alternativa medvetandetillstånd, om sambandet mellan kropp och själ (hjärna) och omkring möjligheten att nå en bestående personlighetsutveckling genom systematisk träning.¹¹⁷

Uneståhl utbildade sig till psykolog vid Uppsala universitet där psykologiämnet hade sin utgångspunkt i en behavioristisk människo- och kunskapssyn och en positivistisk vetenskapssyn. Att den Mentala träningen ändå kom att kännetecknas av en teori- och paradigmöverskridande utvecklingsmodell berodde nog dels på Uneståhls övriga studier i ämnen som teoretisk och praktisk filosofi, sociologi, pedagogik, teologi¹¹⁸ m.m. samt att hans avhandlingsarbeten både på licentiat- och på doktorsnivå handlade om *hypnos*, där många fenomen var svåra att förklara utifrån den mer mekanistiska behaviorismen.¹¹⁹

Den behavioristiska psykologin ligger närmare naturvetenskapen med dess krav på verifierbara experiment och objektivt mätbara undersökningsobjekt. Det gjorde att Uneståhls undersökningar av mera upplevel-

¹¹⁷ I Inledningen berättade jag att jag samarbetat med Lars-Eric under många år genom att examinera kurserna ”Personlig Utveckling genom Mental Träning” och fortsättningskursen ”Person-, Team- och Ledarutveckling”.

¹¹⁸ Lars-Erics far var präst.

¹¹⁹ För den intresserade finns Lars-Erics omfattande CV och forskning på http://www.slh.nu/display_sub2.asp?apid=49

semässiga områden med ett naturvetenskapliga angreppssätt fick en större trovärdighet. Denna grundsyn var också till nytta när det gällde synen på att förändring och utveckling av personligheten utvecklas genom inre stimulans och stimulans från omgivningen. Det skapade både en pedagogisk och en politisk optimism omkring möjligheterna att med de rätta träningsprogrammen utveckla varje människas potential.

Den Mentala träningen kom också att använda sig av behavioristiska principer i form av operanta tekniker och förstärknings- och feedback-principer.

Den naturvetenskapliga grundsynen kom dock redan under Uppsalatiden att modifieras och kompletteras genom influenser från tre riktningar med en annorlunda vetenskapssyn.

Den första var *konstruktivismen*, som utvecklade idén om att vi konstruerar vår värld utifrån upplevelser, som vi själva aktivt skapar.¹²⁰ Konstruktivismen kom att underminera idén om vetenskaplig objektivitet och ifrågasatte synen om en oberoende forskare som observerar, registrerar och dokumenterar en fragmenterad ”verklighet”.

Influerad av ”Heisenberglagen” om att vi förändrar verkligheten så fort vi försöker komma åt den och av Einsteins och Bohrs diskussioner om att det finns en verklighet, som vi inte kan komma åt, eller om att verkligheten skapas i samma ögonblick som vi försöker observera den, så kom Uneståhl att bryta med den ”gamla psykologin”, som såg människan som en produkt av det förflutna och där terapin oftast hade som mål att skapa en insikt om vem man var genom att förstå det som hänt. Istället kom den Mentala träningen att betona begrepp som ”*självuppfyllande profetior*” och att lägga tonvikten på relationen mellan nuet och framtiden och se förändring som baserad på att ”veta var jag är” och ”veta vart jag är på väg”. Målet att hitta sitt ”sanna jag” kom att ersättas med att hitta sitt ”bästa jag” och en central del av den Mentala träningsfilosofin blev uttrycket: ”*Skapa Din egen framtid*”.

En annan skola som kom att influera Uneståhl var den *humanistiska psykologin* som växte fram samtidigt som den Mentala träningen. Under sina år som gästprofessor vid University of Hawaii och University of Ca-

---

¹²⁰ Berger & Luckmann (1967)

ifornia kom Uneståhl att samarbeta med Mike Murphy som grundade Esalen i Kalifornien. På Esalen samlades företrädarna för den humanistiska psykologin (Abraham Maslow, Carl Rogers, Fritz Perls, Virginia Satir, Gregory Bateson, Moshé Feldenkrais, och många flera), men också människor från kvantfysiken (Richard Feynman, Fritjof Capra, med flera).

Den humanistiska psykologin, som ofta kom att kallas den ”tredje kraften” var en reaktion både mot behaviorismen och den mer dynamiska och psykoanalytiska skolan. Här fanns en obegränsad tilltro till varje människas resurser och begrepp som personlig utveckling, självförverkligande, hopp, potential, optimism och mening blev centrala både inom humanismen och i den Mentala träningen.

Vid den tiden ökade också intresset för den ”österländska” synen på människan och livet och eftersom den filosofin hade många likheter med de Mentala träningsidéerna började Uneståhl arbetet med att hitta tidsmässigt kortare vägar att få den ”insiktsupplevelse” (”enlightment”) som det tidigare hade tagit årtal att komma fram till. I den kända boken *”Zen in the Art of Archery”* som första gången publicerades år 1948 men har kommit i flera upplagor sen dess, berättar den tyske filosofiprofessorn Eugen Herrigel hur han tillbringade 5 år i Japan för att lära sig den konsten, men eftersom ytterst få människor kan ta 5 år för detta så var frågan om man med en systematisk Mental träning kunde nå samma resultat på kortare tid.

Uneståhl ville också hitta en kombination mellan ”individualismen” och ”holismen”, enhetstänkandet, där allt och alla påverkar varandra (systemteori). Både i den humanistiska riktningen och i Mental träning blev ”empowerment” viktig, det vill säga att hjälpa varje människa att utveckla kontrollen över sitt eget liv, detta bland annat genom att lära sig *”alternativa kontrollsystem”*. I skapandet av sin egen framtid så ingick exempelvis *känslokontroll*. Andra människor eller omständigheter borde inte tillåtas att skapa stress eller negativa känslor och den Mentala träningen utvecklade därför tekniker där varje människa kunde lära sig att bestämma och skapa de känslor som var de ideala för bra prestationer, för lärande, beslut, relationer m.m.

Samtidigt blev denna individualistiska betoning av jaget en viktig bas för bättre relationer med andra ("Älska din nästa såsom dig själv"), där *samarbetet* kom att ersätta konkurrens. I både idrotten och skolan blev det viktigare att jämföra sin insats med sina tidigare egna insatser än att jämföra sig med de insatser som andra gjorde. Tävlingsbegreppet ändrade karaktär och "vinna" blev att nå sina mål istället för att vara bättre än andra.

Det holistiska inslaget i Mental träning blev med tiden allt starkare och *inre bilder* kom alltmer att ersätta tankar och ord. Uneståhl visade i flera undersökningar att det medvetandetilstånd som ligger till grund för den Mentala träningen (det "*Mentala rummet*") karaktäriseras av en kvalitativ förändring av hjärnans "operativsystem", där bas EEG visar samma aktivitet i alla fyra av hjärnans kvadranter (den "holistiska hjärnan"). Detta är troligen orsaken till att bilder (självbilder, målbilder etc.) har en så stark effekt på kropp och sinne, när bilderna integreras i det Mentala rummet.

Genom att utveckla begreppet "*målprogrammering*" där integrerade framtidsbilder styrde kroppens automatik och de delar av sinnet som låg utanför det medvetna ("det omedvetna"), kom den Mentala träningen att förena och använda sig av alla de tre motstridiga riktningarna inom psykologin (den dynamiska-analytiska, den behavioristiska och den humanistiska skolan).

Denna pragmatiska syn, där alla vägar som för till målet kan och bör användas, byggde mycket på konstruktivismens och kvantfysikens syn på sanningen som relativ och subjektiv och Mental träning kom därför att mer och mer ersätta begrepp som Sant – Falskt eller Rätt – Fel med begreppet Bra – Dåligt.

*"De människor som lyckas är de som alltid
letar efter möjligheterna.
Skulle de inte hitta dem -
skapar de dem!"*

Bernhard Shaw

Uneståhls syn på lärande och utveckling hade också betydelse för den Mentala träningens innehåll och utformning. Redan som lärare vid Uppsala universitet i slutet av 1960-talet träffade han på den första studien som visade på samband mellan ”framgång i skola/högskola” och ”framgång i livet”. Detta, som sedan har återkommit i flera studier, tolkade han så att framgång i livet kräver ”kompetens” och framgång i skola/högskola kräver ”kunskap”. Han visade på skillnaden mellan kunskap och kompetens, det senare med definitionen ”*hur man klarar de livssituationer man möter*”. Han införde ”PÖTT”-principen (Praktik, Övning, Tillämpning och Träning) för att föra över kunskap till kompetens och visade också att det fanns vägar till kompetens som inte krävde kunskap som ett första steg.

”Det beror inte på hur man har det utan hur man tar det”

Lars-Eric Uneståhl

Skandinaviska Ledarhögskolan

Uneståhl tog tjänstledigt från Örebro universitet år 1990 för att starta en egen högskola (Skandinaviska Ledarhögskolan) med uppgift att arbeta med ”Livskompetens” och att föra ihop lärandet och livet genom att:

LÄRA - i/om/för/från/under hela - LIVET.

En viktig del av Mental Träning blev *fokuseringsträning* utifrån principen ”*Det man fokuserar på får man mera av*”. Vid den tiden var både psykologin och samhället mer fokuserat på det man *inte* ville ha (problem, svårigheter, kriser, etc.) än på det önskvärda. Det gällde även forskningen (”eländesforskning”). Det var inte ”fint” att forska på lycka, glädje, framgång och inom psykologin har det dröjt ända fram till sekelskiftet innan den ”positiva psykologin” växt fram som ett alternativ.

Uneståhl menade att Mental träning skulle lämna problemen och fokusera på ”det man vill ha” istället, att gå från problem till lösningar, från brister till resurser, från dåtid till framtid och från utgångsläget till

målet. Genom att arbeta med en livslång utveckling mot ”Excellens” så kunde alla arbeta mot samma mål oavsett utgångsläget. Genom detta kom förändringsriktningen att bli mot något positivt istället för bort från det negativa; drivkraften blev lust istället för missnöje och det blev möjligt att förena utvecklingsprocessen med att leva i och njuta av nuet.

Ersättningen av ”sant och falskt” med ”bra och dåligt” innebar också att Uneståhl blev intresserad och öppen för både ”New age” och ”ParaPsykologi”. Samtidigt hade hans forskning omkring Placeboeffekter, positiva och begränsande övertygelser, selektiv perception och ”Mind over Body” skapat en skepticism mot många av de påståenden och förklaringsmodeller som finns inom exempelvis New Age-rörelsen. Även om många vägar ”leder till Rom” så var det viktigt att hitta de vägar som är de enklaste, de kortaste och de billigaste. I detta ligger exempelvis att ersätta tron på ”gurus” med tron på den egna förmågan och de egna möjligheterna.

Mental träning bygger därför på en egen träning, där varje individ tar ansvar för sin situation och för sitt liv. Tron på att varje människa har obegränsade resurser har gjort att den kanske viktigaste uppgiften för den Mentala träningen har varit att hjälpa människor att både inse detta och att visa på vägarna till att utveckla och använda denna inneboende potential. Uneståhl beskriver processen i Mental träning som ”*från beroende av andra till oberoende och självtillit*” i boken ”*Personlig Utveckling genom Mental Träning*”(Hellertz & Uneståhl, 2002)¹²¹.

Mental träning utvecklar The Eye of Spirit

Under 90-talet införlivade Uneståhl således tekniker i den Mentala träningen som kom att inrikta sig mot utveckling av mer existentiella och andliga områden. Inspirerad av meditation, psykosyntesinspirerade tekniker, neurolingvistisk programmering (NLP), den fortsatta forskningen om förändrade medvetandetillstånd, forskning om medvetandet och hjär-

---

¹²¹ Boken kom till på grund av att jag upplevde kursdeltagarnas kurs-PM så inspirerande och motiverande att jag ville ge andra kursdeltagare möjlighet att ta del av dem. Jag bad därför 15 kursdeltagare om tillåtelse att få publicera deras berättelser i en bok och gjorde sen vissa analyser av dessa. Lars-Eric tillförde ett kapitel om Mental träning i ett historiskt perspektiv.

nans möjligheter, drömforskningen, forskningen om medier¹²², om när-döden- och utomkroppsliga upplevelser med mera, kom den Mentala träningen allt mer att även involvera och kanske också utveckla *The Eye of Spirit*.

Konkret innebär exemplet Mental träning att det är möjligt och kanske till och med önskvärt att utveckla verksamheter som har ett ben i olika paradig. Mental träning visar att det är möjligt att utifrån *The Eye of Spirit* även använda sig av *The Eye of Mind* och *The Eye of Earth*. Om man bara kan se med *The Eye of Earth* har man inte förmågan att se med de högre utvecklade ögonen, man blir ”enögd”.

Forskningen inom de holistiska och organiska paradigmen bör också undersökas med hjälp av naturvetenskapliga metoder. Vi behöver mäta och väga, men vi behöver också experimentera, tolka och förstå, observera, delta, uppleva och beskriva.

Martinus menar att ”*önskningar skapar öde*”. Enligt honom kommer barnen i framtidens skolor att få träna sig i att önska sin framtid. Jag ser Mental träning som ett pionjärprojekt när det gäller detta. Mental träning är ju verkligen en träning i att önska och skapa sin framtid och Uneståhl har kombinerat ett antal mycket effektiva tekniker för detta syfte och tusentals kursdeltagare vittnar om att det fungerar, ibland mirakulöst effektivt.¹²³

”*Ju större utmaning,
desto större ära i att övervinna den.
Stormar och oväder skapar skickliga sjömän.*”
Epictetus

---

¹²² Det var Lars-Eric Uneståhl som tog initiativ till att låta översätta och publicera Gary E Schwartz forskning om mediumistiska kontakter med den andliga världen, ”*The Afterlife Experiments – Breakthrough Scientific Evidence of Life after Death*”, som på svenska kom att heta ”*Kontakt med andra sidan? – Banbrytande vetenskapliga experiment om fortsatt existens efter döden*” år 2002. Jag hade förmånen att tillsammans med Jan Pilotti och Ulla Flodin göra översättningsarbetet.

¹²³ Jag har läst och bedömt flera tusen av kursdeltagarnas PM under snart 20 år så jag har fått ta del av dessa mirakel.

*"Inte nog med att det inte finns någon Gud.
Försök få tag i en rörmokare under ett veckoslut."*

Woddy Allen

Motstånd mot paradigmskiften

Vi har sett att nya forskningsfält upplevt stora motstånd vid paradigmskiftena. Vi får inte glömma Kopernikus', Brunos, Keplers och Galileis erfarenheter vid förra paradigmskiftet. Den gången stod kristendomens förespråkare, påven och prästerskapet, för motståndet och inkquisitionen använde sig ofta av tortyr, fängelsestraff och även bränning på bål. Idag är det den etablerade forskningstraditionen inom akademien och den naturvetenskapliga metodens förespråkare samt skeptikerrörelsen, i Sverige med *Föreningen Vetenskap och Folkbildning* och *Humanisterna* som självutnämnda språkrör för Sann Kunskap. Eftersom Humanisterna har fått en omfattande kritik för sitt inhumanistiska förhållningssätt mot olik-tänkande har föreningen *Humanism & Kunskap* bildats för att återerövra humanismen.¹²⁴ Den *"riktar sig till alla som respekterar vars och ens rätt att tycka, tänka, tro och leva efter sin önskan så länge man respekterar andra, grunden för mänskliga rättigheter"*, som man skriver på sin hemsida. Christer Sturmark, som är Humanisternas ordförande, för enligt kritikerna fram en bild av humanismen som inte rymmer vedertagen uppfattning om vad som är tolerans, försoning, och respekt, men som ligger i linje med den Internationella Humanistunionen – *Council for Secular Humanism*. Här ingår bland annat uppmaningar om att bredda vägen för en ateistisk världsreligion och en totalitär, global världsregering.¹²⁵

Börje Peratt (2012) berättar om hur skeptikerrörelsen startade och utvecklades. Julian Huxley¹²⁶ tog initiativ till bildandet av *The International Humanist and Ethical Union*, IHEU, och syftet, enligt Peratt, var

¹²⁴ <http://humanismkunskap.org/>.

¹²⁵ För en djupare diskussion om detta hänvisas dels till *Humanism & Kunskap* och dels till Börje Peratts *12 sinnen* (2012).

¹²⁶ Julian Huxley är bror till Aldous Huxley, som skrev skräckvisionen *"Du sköna nya värld"* år 1932. Börje Peratt (2012) tror att boken kan ha skrivits för att få brodern att förstå vart hans idéer om en ny världsordning och en världsregering skulle kunna leda till.

att utnyttja humaniströrelsen för att inrätta en världsregering samt att ”*undanröja religion, andetro och Gudstro*”, vilka sågs som hinder för en ”sann vetenskap”. Senare blev professorn i filosofi Paul Kurtz, ordförande i Humanistunionens styrelse, och tillsammans med Huxley omformade de unionen till att ha en rent ateistisk agenda. Senare skapades *The Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal*, CSI, vars syfte var att undersöka fakta angående paranormala fenomen. Det blev istället ett bekämpande av tro och livsåskådning. Börje Peratt citerar en rubrik från den engelska tidningen *New Humanist* (2011) som lyder: ”*Du har rätt att bli trakasserad och vi har rätten att trakassera dig!*” och menar att rubriken sammanfattar den attityd Humanisterna utvecklat, där de menar sig ha rätten att förfölja människor med avvikande åsikter och livsåskådningar.

Det mest aktuella exemplet här i Sverige var våren 2012 och de förföljelser av medier, d.v.s. personer som menar sig stå i kontakt med den andliga världen. Detta uttryckte sig bland annat i insändare på flera håll i landet, där kommuner som ”upplåter skolor åt seanser med medier”, kritiserades. Bland annat blev det en hätsk kampanj mot Terry Evans, som är ett känt medium från TV.¹²⁷

”Vi menar att våra politiska makthavare snarast bör utreda möjligheten att kriminalisera mediumskaap och därigenom i möjligaste mån skydda emotionellt eller existentiellt sköra människor från att i framtiden exploateras av den typ av samvetslösa bedragare som medier utgör.”

Detta skriver Christer Sturmark, chefredaktör *Sans* magasin och Peter Illi, skribent för samma magasin samt i artikel på *Newsmill*, som är en opinionssajt på webben. Börje Peratt skriver i en kritisk artikel på *Newsmill*:

”I en tid då vi pratar om öppenhet och att försvara demokratin går

---

¹²⁷ Se exempelvis <http://www.aftonbladet.se/debatt/article14438847.ab> och <http://www.aftonbladet.se/debatt/article14455892.ab> där Vetenskap och Folkbildnings ordförande går till attack och där Terry Evans går i svaromål.

sturmarkhumanisterna åt andra hållet. Man lyckas liera sig med VoF¹²⁸ och kända människor i samhället i något som framstår som ett allvarligt hot mot den fria demokratin och den fria tanken. Men man hotar mer än så, man sprider ovilja, rädsla och hat och orsakar skador som jag bedömer som allt annat än humanism. ... Det som till en början kan uppfattas som intoleransens självgodhet övergår snart till något som liknar inkquisitionens häxjakt.”¹²⁹

Den moderna inkquisitionen tar sig ibland hätska och mycket inhumana uttryck. Man bränner inte på bål längre, men har istället utvecklat sofistikerade härskartekniker, exempelvis offentliga trakasserier, förlöjliganden, skambeläggning och liknande.

*”Vårt dilemma är att vi hatar förändringar samtidigt som vi älskar dem.
Det vi vill är att saker och ting skall förbli som de är
men ändå bättre.”*
Sydney Harris

Bevisen hopar sig – anomalierna blir fler och fler

Jag brukar ofta fundera över vilka övertygande bevis som behövs för att kunskapen om en andlig, en psykisk, kanske till och med en gudomlig värld ska störa det rådande paradigmet nog mycket för att de nya rönen ska börja accepteras inom den etablerade akademien. Det verkar som om ”det allmänna medvetandet” går före akademien. Det finns så många indikatorer. Kuhn menade ju att när anomalierna blir så många att de inte längre går att blunda för så sker paradigmskiftet.

Den australienske advokaten Victor Zammit har vikt sitt liv åt att, med juridiska analys- och argumentationsmetoder, försöka bevisa att vi överlever döden och att vi föds igen och han menar att bevisen nu är överväldigande. Han är en pensionerad advokat som bland annat suttit i Australiens högsta domstol. Han har i över 20 år forskat och studerat livet efter döden, vilket bland annat resulterat i boken *”A Lawyer Presents*

¹²⁸ Vetenskap och Folkbildning, <http://www.vof.se/>.

¹²⁹ Publicerad: 2011-09-07 12:09, Uppdaterad: 2011-11-02 15:11

the Case for the Afterlife ”¹³⁰ i vilken han lägger fram bevisen som finns kring livet efter detta. Varje vecka publicerar han sina intressanta och innehållsrika fredagsrapporter med inlägg i frågan och spännande videosnuttar. Man kan prenumerera på rapporten.¹³¹

Den paradigmatiske kampen pågår för fullt. Sannolikt kommer den också att förvärras.

Charles Tart, som är en välkänd forskare inom psykologi och parapsykologi, och som är en av grundarna till den *transpersonella psykologin*¹³², förenar i sin bok ”*The End of Materialism – How Evidence of The Paranormal Is Bringing Science and Spirit Together*” (2009) de naturvetenskapliga och de andliga världarna genom att presentera 50 års forskning och empiriska bevis för existensen av paranormala fenomen, som visar att vi har en andlig natur. Exempelvis tar han upp forskning inom telepati, klärvoajans, prekognition (förmågan att förutsäga händelser) och healing. Tarts arbete markerar en början på ett evidensbaserat uppvaknande när det gäller förståelsen för de djupare krafter som verkar i våra liv.

Enligt Martinus utgör den materialistiska vetenskapen endast vetenskapen i sitt *fosterstadium*. En gång kommer den etablerade vetenskapen att omfatta också hela den osynliga, bakomliggande delen av verkligheten och då har ett verkligt paradigmskifte genomförts. När naturvetenskapen och den andliga vetenskapen förenats till en enda stor *livsvetenskap*, kommer denna att bilda grunden för en *framtida världskultur i logik och kärlek*.

”Vi är aldrig i någon som helst situation
övergivna av Gudomen
och kan därför aldrig vid något
tillfälle vara ensamma i universum.”

Martinus i Livets Bog III, st. 756

¹³⁰ I den senaste rapporten, den 21 september 2012 berättar Zammit att han arbetar med en uppdatering av boken eftersom massor med nytt material har kommit fram.

¹³¹ <http://www.victorzammit.com/>

”Det bästa med framtiden är att den bara kommer till oss en dag i taget.”

Abraham Lincoln

Framtiden

Jag vill avslutningsvis åter ta upp att jag inte tror att denna förändring, detta paradigmskifte, kommer att ske smärtfritt den här gången heller. Tvärtom! Jag tror att vi är på väg in i en epok som kommer att vara mycket omvälvande på alla plan. Det gäller både ekonomiskt, ekologiskt och politiskt. Jag har under den senaste tiden läst några böcker av författare som tvingat mig att öppna ögonen när det gäller den aktuella världssituationen. Jag kan inte säga att jag blundat tidigare heller, men jag har inte ägnat tid åt att reflektera över världssituationen annat än ytligt i samband med nyhetsrapportering i TV och tidningar. Jag misstänker att det är ett förhållningssätt som många av oss anlägger. Jag har vänner som säger ”jag vill inte veta”. Men jag vill veta så jag eventuellt kan förbereda mig. Åtminstone mentalt.

Två av de böcker jag läst är nyutkomna. Det är David Jonstads *”Kollaps – Livet vid civilisationens slut”* (2012) och Björn Forsbergs *”Omsättningens tid – Tillväxtens slut och jakten på en hållbar framtid”* (2012)¹³³. David Jonstad är chefredaktör på *Klimatmagasinet Effekt*, författare och frilansjournalist. Björn Forsberg har varit knuten till Umeå universitet och forskat om hur man underifrån, d.v.s. folket själva, ställer om samhället. Björn Forsberg berättar i sitt förord att han *”gick i exil från akademien”* och att han därmed fick en frihet i sin forskning som han tidigare saknat. Han var inte längre *”fånge under en tankeförlamande forskningspolitik”*, skriver han. Med hjälp av mindre stipendier och föreläsningarsvoden kunde han fortsätta sin forskning. *”Utan att behöva censurera mig.”*¹³⁴ Båda författarna beskriver mycket ingående hur den ka-

¹³³ Jag har gjort sammanfattningar på deras böcker på <http://www.piahellertz.com/Bocker.htm>.

¹³⁴ Jag sörjer just nu över att jag inte läste dessa två böcker för två år sedan, när vi köpte ett nytt gammalt hus som vi byggt ut. Då hade jag faktiskt offrat två eller tre bokhyllor fulla med enormt intressanta böcker och istället använt utrymmet för en eldstad. Jag stod inför valet då, och känner nu att jag valde fel. Jag kommer inte ens att ha någonstans där jag kan elda upp böckerna när elen

pitalistiska världsekonomin håller på att ruinera världen och planeten jorden på resurser. Jag menar att det pågår en paradigmatiske kamp mellan i huvudsak två olika synsätt, ”ekonomismen” där ekonomiska intressen överväger allt, och ”den sanna humanismen” där människans behov och intressen ska styra.

Energien

Den första stora utmaningen är *energin*. *Oljetoppen* är redan nådd och oljebolagen letar desperat efter nya källor, men där utvinningen kommer att bli dyrare än den möjliga vinsten. De försöker utvinna olja ur oljeskiffer, en mycket dyr metod. De borrar ner sig i havets botten, med ibland katastrofala följder. Vi tvingas hitta nya energikällor. Det pågår mängder med experiment med alternativ, exempelvis vindkraft och solkraft. Som en anekdot kan nämnas att Aftonbladet den 7 januari i år (2012) berättar att ”superfysikern” Stephen Hawking menar att människorna snart måste kolonisera Mars eftersom livet på jorden går under inom 1 000 år. Han säger att:

”Det är viktigt att vi koloniserar rymden. Jag tror att vi så småningom etablerar självförsörjande kolonier på Mars, och andra himlakroppar i solsystemet, dock troligtvis inte inom de kommande 100 åren.”¹³⁵

Jag är övertygad om att Jonstad och Forsberg inte skulle hålla med honom. De skulle säga att vi fortfarande har tid på oss att ställa om samhället, men det kommer att innebära en *mycket* förändrad livsstil för oss alla. Jag kan inom parentes också säga att Martinus inte skulle hålla med, av flera skäl, men jag tar bara upp ett här. Enligt Martinus är det som sker nu att jämföras med en slags influensa för planeten Jorden. När vi har influensa upplever mikroväsendena i våra kroppar också stora katastrofer. Men vi blir friska och det blir planeten Jorden också. Planeten

---

sviker oss och bränslet tryter ☺. Men jag skaffade mig gasspis iallafall. Om det nu är någon tröst. Jag ville inte vara helt elberoende.

¹³⁵ I samma artikel varnar Hawking för ”utomjordingarna”. ”Om utomjordingar kom och besökte oss, skulle utfallet kunna bli liknande det då européer kom till Amerika. Det slutade inte väl för ursprungssamerikanerna,” säger han.

kommer inte att gå under och ”dö”, även om många undergångsprofeter tror det.

Genom exploateringen av jordens naturresurser har vi tömt ut de lättillgängliga och relativt billiga resurserna. Ta bara exemplet med plast. Vi har bara haft plats i cirka 100 år. Enligt Johan Ehrenberg, som är VD för produktionsbolaget *ETC Utveckling* som ger ut veckotidningen *ETC*, journalist och debattör bland annat i klimat- och miljöfrågor, producerar vi mer plast än vi producerar kött på jorden.¹³⁶ Den plast som gjordes för 100 år sedan finns fortfarande kvar, bland annat som stora plastberg i haven¹³⁷.

Jag hittade denna tänkvärda och pedagogiska bild på webben. ”Hur lång tid tar det att sönderdelas?”¹³⁸

Mellan 200 och 1000 år tar det för plast att brytas ner.

Johan Ehrenberg är också en av dessa eldsjälar som på olika sätt visar vägen till alternativa livsstilar. Han har sedan 1990-talet varit aktiv

¹³⁶ ETC nr 27, den 6 juli 2012, <http://www.etc.se/>.

¹³⁷ Googla gärna på ”Plast i haven” och Bilder. Det är skrämmande bilder.

¹³⁸ <http://haramanathan.wordpress.com/2012/03/23/how-long-does-it-take-to-decompose/>

inom klimatfrågan och har startat flera klimatvänliga företag. Bland annat är han VD för Egen El, ett företag som hjälper konsumenter att själva producera sin el. Han är en ivrig förespråkare för alternativa energikällor. Ehrenberg hyr en kulle av Katrineholms kommun, där han låtit sätta upp vertikala vindkraftverk och solceller som hyrs ut. Genom att hyra dem kan företag och privatpersoner tillverka egen miljövänlig el. Genom att sälja elen de producerar kan folk även tjäna pengar. Detta är något som många har börjat ta efter. Man producerar sin egen el på olika sätt.

Martinus har kort introducerat tanken att vi kommer att utveckla en form av ”fri energi”. Det är både en psykisk och en fysisk kraft. Cliff Weinmann har skrivit om detta i en artikel.¹³⁹ Där berättar han bland annat om den intressanta österrikaren Viktor Schauburger, som vid seklets början utvecklade en teknik som bygger på *implosion*, d.v.s. ”strukturerade, spiralformiga, inåtgående och kondenserande krafter” (känslenergi, enligt Martinus). Han utvecklade ”implosionsmotorer” som gick på vattnets inneboende kraft. Vår nuvarande teknik bygger på *explosion*, utåtgående och upplösande krafter (tyngdenergi), vilken Schauburger kallade en ”dödsteknik”. Olof Alexandersson (1981) skrev en bok om Schauburgers arbete, ”*Det levande vattnet – en bok om österrikaren Viktor Schauburger och en ny teknik för att rädda vår livsmiljö*”. Kerstin Anér, f.d. statssekreterare, skriver i ett förord till boken:

”Ett nytt sätt att känna för naturen börjar arbeta sig fram i vår tid. Detta kommer också att kräva ett nytt sätt att forska. Det finns redan en tradition på detta område fastän den hittills mest har fått leva underjordiskt, utsatt för förlöjligande så snart den stuckit upp huvudet. I denna tradition har Viktor Schauburger sin plats. Det kan vara på tiden att se efter vad det finns för värdefullt att hämta också hos de utstötta och hos kättarna”.

Schauburger hämtade energi ur luft och vatten. Men tiden var inte mogen för detta. Följande information är hämtad från *Epoch Times* hemsida:¹⁴⁰

¹³⁹ <http://hem.passagen.se/cliffw57/fe.htm?k> (kort version) och <http://hem.passagen.se/cliffw57/fel.htm> (lång version). Texterna kan upplevas obegripliga om man inte har grundkunskaper i Martinus kosmologi.

¹⁴⁰ The Epoch Times är enligt sin hemsida ”en oberoende röst som finns både i tryckta versioner och på internet. Vi rapporterar ansvarsfullt och sanningsenligt, med ambitionen att ge läsaren

”Under senare delen av 1950-talet lockade amerikanska och kanadensiska företag honom att komma till Nordamerika med löften om generös finansiering av vidare utveckling och tillämpning av hans teknologier. Så snart de upptäckte att han inte ville samarbeta med militära tillämpningar av sitt arbete tog emellertid uppgörelsen slut.

Ett konsortium i USA sägs ha beslagtagit hans verk och patent, och tillät honom bara återvända till Österrike om han skrev under ett dokument där han lovade att inte sprida sin teknologi därefter.

Schauburger dog som en sönderbruten man fem dagar efter att han återvänt till Österrike 1958 och hans drömmar om forskning och utveckling realiserades aldrig.”

Ett annat geni som också utvecklade den fria energin och råkade ut för ett liknande tragiskt öde, var Nikola Tesla som enligt vissa var en av de briljantaste personerna i mänsklighetens historia. Tesla uppfann bland annat den praktiska växelströms-generatorn (och motorn) som ger elektricitet och ljus, och till och med högspänningssystemet i datorns bildskärm. Teslaspolen (Teslatransformatorn) eller varianter av den används i radioapparater, TV-apparater och en hel rad andra typer av elektrisk utrustning, exempelvis lysrör och neonljus. Han samarbetade med Thomas Edison som uppfann glödlampan men de kom på kollisionskurs med varandra, eftersom Edison hävdade att elnätet skulle använda likström, något som han strax före sin död meddelade att han ångrade. Detta skulle ha krävt kraftstationer med några kilometers avstånd längs linjen. Tesla uppfann den första användbara generatorn och distributionssystemet för växelström, vilket lade grunden för elektricitetens tidsålder och gav tillverkare och finansmän miljonvinster. Även han dog utfattig och bitter motarbetad av maktens män.

I filmen *Thrive* tas också frågan om den fria, universella energin upp till diskussion. Vissa menar att tiden ännu inte är mogen för den fria energin att släppas fri. Den är alltför farlig och kraftfull att hantera för

---

möjlighet att förbättra sitt liv och öka sin förståelse och respekt för grannen i huset intill, såväl som för människor jorden runt. I vårt sätt att arbeta och i våra rapporter står vi för grundläggande mänskliga värderingar, rättigheter och friheter. Vi är ett företag som i första hand ser till läsarnas intresse.” <http://www.epochtimes.se/articles/2009/09/07/17764.html>.

oss ofullkomliga människor som fortfarande tror på kriget som problemlösning. Energin skulle kunna användas oerhört destruktivt.

”Det är upptagenheten av ägande, mer än någonting annat, som förhindrar människor att leva fritt och luxuöst.”

Bertrand Russell

Ekonomi

Den andra stora utmaningen är *ekonomi*. Finanskrisen kommer med största sannolikhet inte att kunna lösas med fortsatta lapptäckesinsatser utan det ekonomiska systemet i dess nuvarande form kommer med nödvändighet att kollapsa och vi tvingas fundera över hur vi vill att vårt ekonomiska system bör se ut istället. Från allt fler källor växer det fram en allvarlig kritik mot dagens banksystem med *utlåning av pengar mot ränta*. Redan år 1988 kom Margrit Kennedys bok *”Ekonomi utan ränta och inflation”* där hon hävdade att ränteekonomi kommer att leda till en ekonomisk och ekologisk kollaps, där den tredje världens skuldbörda är den mest explosionsartade faktorn. Idag vet vi att det inte bara är tredje världens ekonomier som är hotade utan även våra grannländer inom EU. Hon tar ett exempel som skakade om mig:

”För en penny som investerats vid tiden för Jesu födelse till 4 % ränta hade man år 1750 kunnat köpa en guldklimp av samma vikt som vår planet. 1990 skulle man kunna köpa 12,246 sådana guldklimpar. Vid 5 % ränta skulle man kunnat köpa guldklimpen redan år 1403, och år 1990 vore pennyn värd 2,742 miljarder guldklimpar, vardera av samma vikt som vår jord. Exemplet visar vilken skillnad 1 % gör över en längre period. Det visar också att kontinuerlig betalning av ränta och ränta på ränta är såväl räknemässigt som praktiskt omöjligt.”

Kennedy hävdar att en ränte- och inflationsfri ekonomi är möjlig och dessutom en nödvändig väg inför framtiden.

Per Lundgren redogör i ett ännu (2012) opublicerat manus med arbetstiteln *”Den gigantiska bankbluffen - Ett enastående politiskt och*

ekonomiskt bedrägeri” om hur bankerna byggt upp en maktposition på just utlåning av pengar mot ränta. Han hävdar till och med att verksamheten egentligen strider mot lagen eftersom bankerna egentligen inte har några egna pengar att låna ut utan använder sig av dels andras pengar och dels pengar som de trycker själva. De har tillgång till de ”penningtillverkande maskinerna” som skapar pengar ”ur tomma intet”, som han formulerar det. Han hävdar dessutom att bankerna är helt onödiga. Pengarna bör skötas av folket själva, d.v.s. av staten, och han har förslag på hur detta bör organiseras.

Dessa lånetransaktioner började någon gång på 900-talet med att de rika deponerade sitt guld hos guldsmederna för att ha en trygg förvaring. I gengäld fick de ett kvitto på depositionen. Så småningom kom någon på att dessa kvitton kunde användas som bytesmedel istället för att man hämtade ut guld. Så småningom växte ur denna verksamhet fram en bankverksamhet. Den första banken etablerades i Sverige på 1600-talet med hjälp av rikskanslern greve Axel Oxenstierna som var nära rådgivare till Gustav II Adolf. Då var kungen den ende som hade monopol på att tillverka pengar. Lösningen blev att kungen fick tillverka *mynt*, medan bankerna fick tillåtelse att tillverka papperspengar, det vill säga *sedlar*. Per Lundgren redogör mycket ingående för dessa processer.

Liknande tankar för Ellen Hodgson Brown fram i sin bok ”*Bankerna och skuldnätet*” (2008). Hon är en amerikansk advokat som engagerat sig i det ekonomiska systemet i världen. Boken ger en utförlig redogörelse för hur ett nätverk av privata bankirer har tagit över skapandet och kontrollen av det internationella penningssystemet och vad de gör med den kontrollen. Hon jämför dem med maffian och kallar dem ”rövarbaroner”. Hon visar att det rådande banksystemet är omöjligt och att det kommer att möta sin egen undergång.¹⁴¹

År 1927 avslöjade dåvarande chefen för Bank of England, som var den näst rikaste mannen i Storbritannien på 1920-talet, under en föreläs-

---

¹⁴¹ En sammanfattning av boken finns på min hemsida, <http://www.piahellertz.com/Bocker.htm>. Se gärna den avslöjande ”*The Secret of Oz - The Truth Behind The Modern Financial System*”, av Bill Still. Den finns i full längd på http://www.youtube.com/watch?v=7qIhDdST27g&feature=player_embedded, samt en kort presentation på <http://www.youtube.com/watch?v=LDswHOfib9A>.

ning följande, vilket Brown inledningsvis citerar:

”Det moderna banksystemet tillverkar pengar ur tomma intet. Processen är kanske det mest häpnadsväckande trolleritick som någonsin har uppfunnits. Bankväsendet avlades i orättvisa och föddes i synd. ... Bankirerna äger jorden. Ta den ifrån dem, men låt dem ha kvar makten att skapa pengar och de kommer, med bara ett drag av en penna, att skapa tillräckligt med pengar för att köpa tillbaka den. ... Om man tar ifrån dem denna väldiga makt, så kommer alla stora förmögenheter likt min att försvinna, och då skulle det här vara en bättre och lyckligare värld att leva i. ... Men, om ni vill fortsätta att vara bankirernas slavar och betala kostnaden för ert eget slaveri, låt då bankirerna fortsätta skapa pengar och kontrollera krediten.” (sid. 2)

Svenska Dagbladets ekonomijournalist Andreas Cervenka, förklarar i sin lilla och mycket lättlästa och pedagogiska bok, *”Vad är pengar – Allt du velat veta om världsekonomin men inte vågat fråga om”*, hur allting hänger ihop. Jag citerar de inledande raderna:

”Varför räcker det med en ovanligt lång bankomatkö för att få en bankdirektör att börja kallsvettas? Därför att den geniala uppfinning som vi brukar kalla för pengar bygger på ett tjusigt löfte som aldrig kan infrias.”

Han redogör för skillnaden mellan pengar och pengar, d.v.s. mellan å ena sidan mynt och sedlar och å andra sidan digitala siffror i cyberrymden, som egentligen inte har någon annan täckning än trovärdighet.

Men det finns en lösning som Hodgson Brown och Lundgren tar upp. Jag citerar Brown som har sitt fokus på USA:

”Att flytta makten att skapa pengar till Kongressen kan befria framtida generationer från bördan av oavbrutna räntebetalningar till en elitklass av finansiella oligarker som inte har lånat ut något själva för att förtjäna dem. Bankspindeln som har landet fångat i sitt skuldnät skulle då kunna få huvudet avslaget, och den nationella suveräniteten återföras till folket självt”.

Sammanfattningsvis menar författarna att det inte är privata banker som ska ansvara för finanspolitiken och penninghanteringen i världen, utan staterna, nationerna med politikerna i spetsen. Enligt Lundgren kommer också detta att ske i framtiden. Ellen Brown berättar i förordet till den svenska upplagan:

”Sverige tillhör inte den inre klubben. ... År 1975 ratificerades en ny grundlag som avskilde banken /Sveriges Riksbank, min anm./ till en självständig organisation skild från regeringen. Emellertid kan den svenska centralbanken fortfarande vara alltför socialt ansvarskenande för att bli insläppt i den inre cirkeln. Om Sveriges medborgare ska lyckas undvika att bli manipulerade till förmån för den inre klubben och till skada för folket, behöver de förstå hur trådarna i världens penningssystem blir manipulerade bakom kulisserna. Även om de följande sidorna tar itu med det ämnet utifrån ett amerikanskt perspektiv, är hela världen fångad i kampen mellan samma konkurrerande finansiella krafter som beskrivs här – det privata centralbankssystemet kontra det ”allmänna välståndet”. (sid. xvi)

Innebär det att det finns ett större hopp för Sverige?

Även den tankeväckande filmen *Thrive* tar upp dessa tankegångar. Trovärdiga bevis presenteras för att en världsomspännande maktelit har som intention att skaffa sig absolut kontroll över planeten och dess naturresurser, inklusive dess ”mänskliga resurser” eller ”mänskligt kapital”. Det är skrämmande fakta som författarna och filmen presenterar, och frågan är vilket förhållningssätt man ska välja? Ska vi blunda och hoppas att ”det drabbar inte mig” eller ska vi sätta oss in i fakta och fundera - ”om detta är en sannolik utveckling - hur ska jag möta detta?”

Det pågår mängder med experiment runt om i världen, med alternativ livsstil, med urban odling, med alternativa och lokala banker som exempelvis JAK¹⁴² och Ekobanken¹⁴³ samt lokala valutor, byteshandel och utbyte av tjänster. David Jonstads och Björn Forsbergs böcker presenterar många optimistiska förslag och lösningar. De berättar om experiment

¹⁴² JAK är medlemsägd bank som inte använder sig av räntesystemet, <http://www.jak.se/>.

¹⁴³ EKO-banken är en etisk bank öppen för alla som vill vara med och främja människors möjlighet att ta fria initiativ, <http://www.ekobanken.se/>

och projekt som pågår runt om i världen, även här i Sverige. Men det är ingenting som nyheterna fokuserar på - än så länge. Jag vill nämna ytterligare några exempel. Den intresserade får undersöka länkarna i fotnoterna för närmare information.

Det gäller exempelvis rörelsen *World Wide Opportunities on Organic Farms*, WWOOF,¹⁴⁴ utvecklingen av ekologisk medicin¹⁴⁵, rörelser som verkar för alternativ ekonomi utan tillväxt¹⁴⁶, om alternativ odling (Odlasammans)¹⁴⁷, om kollektivt boende och odling, s.k. ekobyar och ekoenheter¹⁴⁸, om ”Slow-rörelsen”¹⁴⁹, om *Transition Town Totnes*, TOTNES, som är en rörelse som också verkar för att stärka lokal ekonomi och reducera levnadsomkostnaderna samt arbetar för en framtid med minskat behov av olja och en miljövänlig livsstil.¹⁵⁰ Att ta del av alla dessa positiva rörelser inspirerar och ger hopp inför framtiden. Det vore önskvärt om vi fick mer information om allt detta i media. Jag tror att det skulle minska oron i samhället och i världen.

*”Livet är det som händer
Medan du gör upp andra planer.”
John Lennon*

---

¹⁴⁴ <http://www.woof.se/se/info/historian-om-woof/>

¹⁴⁵ <http://www.klokast.se/siem/Balong3.html>.

¹⁴⁶ <http://www.cogito.nu/sites/default/files/Ekonomi%20utan%20tillvaxt.pdf>

¹⁴⁷ <http://tillsammansodlingen.se/>

¹⁴⁸ <http://ekoehet.ning.com/profiles/settings/editProfileInfo?saved=1>

¹⁴⁹ http://www.slowmovement.com/slow_cities.php

¹⁵⁰ <http://www.transitiontowntotnes.org/>.

*”Ju mer jag tänker på saken,
dess tydligare tycks det mig
att livet är till helt enkelt för att levas.”*

Goethe

Ekologin

Ytterligare en utmaning är ekologin. Förutom oljan börjar det bli brist på många essentiella mineraler, exempelvis det livsnödvändiga fosforet.

”En av de mest fruktade peakarna som står för dörren är fosfors” skriver David Jonstad. Det är en förutsättning för växternas fotosyntes och får våra muskler och vårt nervsystem att fungera. *”Utan fosfor – inget liv.”* Fosfor används till konstgödning, den *”bryts i gruvor, paketeras som konstgödsel och plöjs sedan ner i matjorden”*. Fosforreserverna krymper. Peaken beräknas ske omkring år 2030, men innan dess lär priset, enligt David, fortsätta öka. Han menar att det i teorin är enkelt att lösa fosforbristen. *”Det är bara att sluta kretsloppen för matproduktionen”* genom att låta fosfor och andra näringsämnen gå tillbaka ut på åkern istället för att spolas ut genom avloppen. Detta kräver ett helt ekologiskt jordbruk och dessutom kräver det en radikal omläggning av hela avfalls- och sanitetssystemet, menar han.

Vattenbristan är katastrofal på många håll i världen. David Jonstad berättar om samhällen som bygger på så extrema förhållanden att det saknar motstycke. Han beskriver exempelvis Dubai i Förenade Arabemiraten och hur man där byggt upp ett extremt högutvecklat samhälle som fortfarande befinner sig i en öken och där det går åt kopiösa mängder olja för att driva avsaltningsanläggningen, oljekraftverken som producerar elen och de långväga transporterna som håller staden med mat och annat som de behöver. Där har man byggt världens högsta byggnad, Burj Khalifa, 828 meter hög. Där planerar man dessutom att bygga ett *”monument till framstegsgudens ära”* som kommer att sträcka sig över en kilometer upp i luften. Man har en inomhusskidbana som alltid håller – 3 grader även om det är 40 grader utomhus.

Vår konsumtionshysteri håller på att urlaka vår planet och nu är det på väg att bli en mycket allvarlig kris. Både David Jonstad och Björn

Forsberg är optimister¹⁵¹ och kommer med många konkreta och intressanta förslag på hur vi kan förändra och utveckla men dit hör *inte* tillväxt i traditionell mening. Dit hör småskalighet, närproduktion, produktion utifrån behov, ekologisk odling bland annat genom permakultur och urban odling, d.v.s. odling i parker, i gemensamma grönytor och på taken, lokal produktion av varor och tjänster samt små och lokala butiker för att minska transportvägarna m.m. Dit hör också alternativa ekonomiska system. Det är lätt att inse att detta kommer att bli en enormt radikal förändring för våra liv.

David Jonstads förslag är att vi utvecklar våra nära nätverk, med grannar och vänner. De digitala vännerna kan vara svåra att samarbeta med när det kniper och dessa ”digitala vänner” kanske bor långt borta och *samarbete* kommer att vara en förutsättning för att underlätta för omställningen. Han menar också att vi behöver *förbereda oss mentalt*, d.v.s. fundera över hur vi vill ha det och hur vi kan tänkas lösa de problem som uppstår. Här kan den Mentala träningen komma naturligt in i föreberedelsearbetet. Han tipsar också om att vi behöver *lära känna vår kropp*, så vi vet hur den reagerar när elektriciteten slutar fungera på vintern, när vi får svårigheter att hitta mat och vatten och liknande. Han skriver:

”Det kan verka självklart att man blir hungrig om man inte äter, törstig om man inte dricker och kall om man inte får värme. Men det går snabbare än de flesta tror att drabbas av handlingsförlamning och vilsenhet om man inte får mat och vatten. Även en mild nedkylning sänker rörelse- och tankeförmågan. För barn och gamla är effekterna än mer påtagliga”.

Naturligtvis behöver det inte bli så skrämmande – i Sverige och Norden – som författarna beskriver och som redan händer på många håll i världen. Men vi kan inte veta eller vara säkra. Martinus har på en fråga sagt att ”*Det blir värre än vad ni anar*” och hans råd är att vi ska ”*hålla oss på rätt köl*”, vilket innebär att försöka leva efter de andliga naturlagarna. Några närmare råd ger han inte, förutom de sju punkter jag tidigare

---

¹⁵¹ Johan Ehrenberg på ETC är i nr 31, den 3 augusti 2012, kritisk mot David Jonstads tankar som han menar är ”*en bra sammanfattning av återvändsgränden*” och att Jonstad beskriver ”*samhällskollapsen som rätt trevliga och sunda.*” Så kan man också tolka boken.

redogjorde för. Resten får vi tänka ut själva.

David Jonstad berättar bland annat om den amerikanska staden Detroit, som på 1960-talet verkligen var en välmående, högt utvecklad stad på grund bland annat av sin bilindustri, ”*shoppingcentrum, oändliga motorvägar, vidsträckta villaförorter och välavlönad medelklass*”. Idag, efter det att industrin kollapsade så har naturen återtagit en fjärdedel av stadens yta. Fastighetspriserna har sjunkit dramatiskt. Lag och ordning är helt frånvarande i stadens centrum. Väpnade gäng plundrar ruinerna på koppar och stål. Det har gjorts en dokumentär som heter *Requiem for Detroit*¹⁵². Enligt David innehåller dokumentären en del kusliga scener, men den bild som ges är inte entydigt mörk. Att matbutikerna stängts har lett till att den ”urbana odlingen” i de förfallna bostadsområdena har ökat explosionsartat. Det finns till och med människor som flyttar dit för att få vara med och bygga något nytt.

Vi kan väl avslutningsvis konstatera att vi lever i en både spännande och något skrämmande tid med många motsättningar och kontroverser. Att den kommer att leda oss in i ett paradigmskifte och att detta kommer att tvinga oss att tänka nytt och tänka om, verkar vara högst sannolikt, vilket leder till det många beskriver som den *medvetandehöjning* som ska komma i vår tid, men de flesta av oss vet inte vad det konkret kan komma att handla om. Jag har en känsla av att man i vissa grupper tror ungefär att vi vaknar en morgon med ett ”höjt medvetande”, vilket kanske vore önskvärt men knappast logiskt eller sannolikt. Visst kan tillvaron ibland vara magisk, men sannolikheten är större att utvecklingen följer fysiska och andliga naturlagar. Det finns inga genvägar. Om Martinus har rätt finns det heller ingen slump, inga tillfälligheter.

Vi kommer sannolikt under en övergångstid att stå med fötterna i olika paradigmer med allt vad det innebär av förvirring, osäkerhet och ångest. Men om vi samtidigt har en överblick över framtida paradigmer med dess oanade möjligheter blir framtidsutsikterna optimistiska. Det är en spännande utmaning att reflektera över dessa frågor. Jag har i en bilaga presenterat de 12 punkter som Martinus menar kommer att känneteckna morgondagens samhälle. Han menar att framtidens samhälle

---

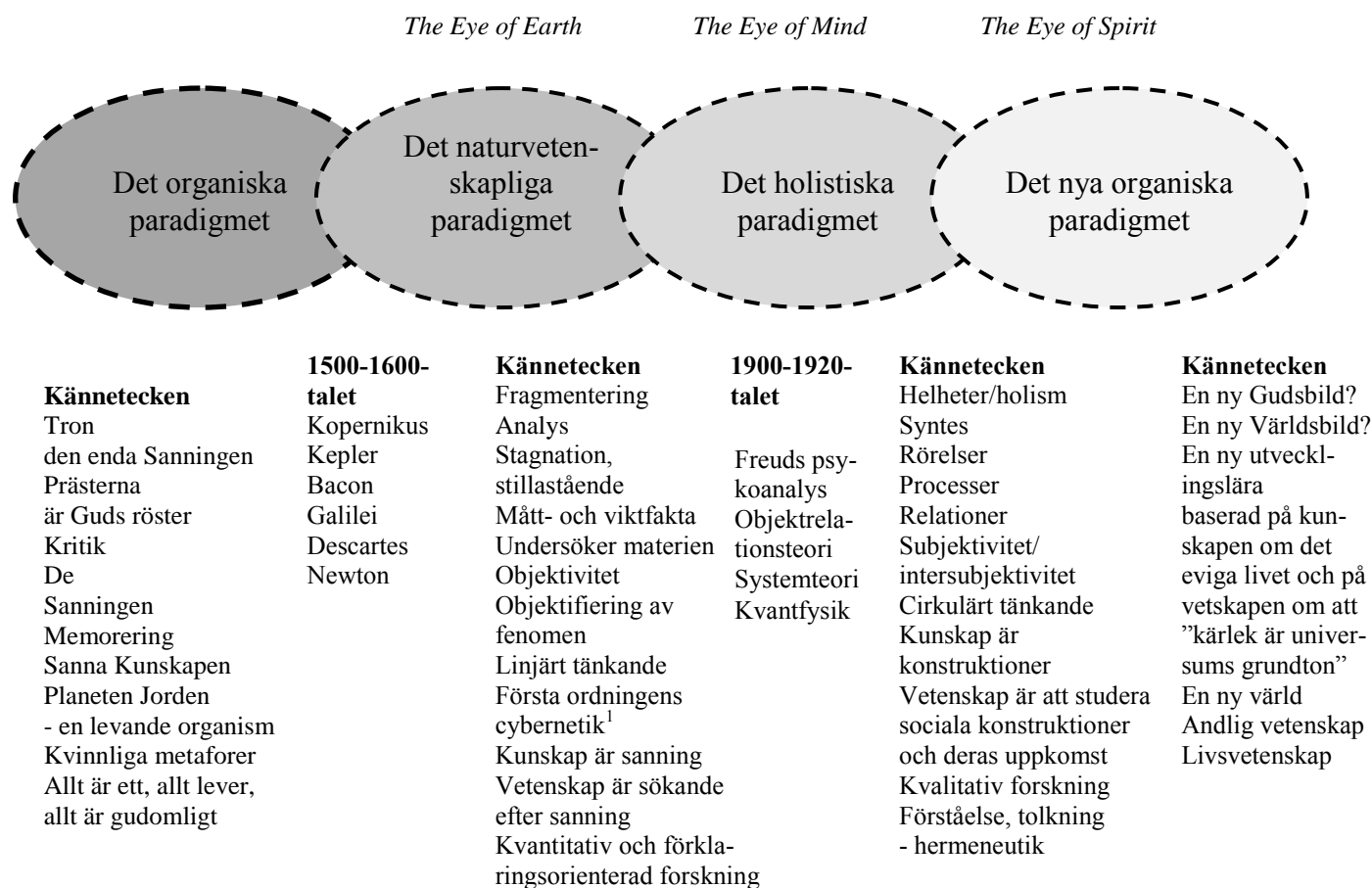
¹⁵² Dokumentären finns bland annat på <http://documentaryheaven.com/requiem-for-detroit/>.

kommer att genomsyras av nästakärlek, fred och harmoni. Men det kommer att ta ytterligare några hundra år. Men om reinkarnationsteorin stämmer så kommer vi att vara med, då också. Han menar att om cirka 500 år kommer det att finnas en världsregering som styrs av ”Kristusväsen”. Vi kan inte veta, men vi kan hoppas, utveckla visioner, drömma och aktivt verka för en omställning till ett humant samhälle.

Tänk om...!

Figur 12 – Den paradigmatiska utvecklingen?

Ja visst gör det ont

– Karin Boye

*Ja visst gör det ont när knoppar brister.
Varför skulle annars våren tveka?
Varför skulle all vår heta längtan
bindas i det frusna bitter bleka?
Höljet var ju knoppen hela vintern.
Vad är det för nytt, som tär och spränger?
Ja visst gör det ont när knoppar brister,
ont för det som växer
och det som stänger.*

Referenslista

För dig som blir intresserad av att fördjupa dig i något område har jag här tagit upp samtliga referenser som använts i artikeln samt ytterligare lite inspirationslitteratur.
- Pia Hellertz – september 2012

Abbott, Edwin (1884, 2004) *Flatland*, Lund: Bakhåll.

Alexandersson, Olof (1981) *Det levande vattnet – en bok om österrikaren Viktor Schauberg och en ny teknik för att rädda vår livsmiljö*. Proprius förlag.

Al-Khalili, Jim (2012) *Nytänkarna – Den arabiska vetenskapens gyllene tid*,
Albert Bonniers Förlag.

Andersen, Tom (1994) *Reflekterande processer - Samtal och samtal om samtalen*, Stockholm: Mareld

Barr, Roberg & Tagg, John (1995) From Teaching to Learning, *Change*, Nov-Dec.

Berger, Peter L. & Luckmann, Thomas, (1967) *The Social Construction of Reality. A Treatise in the Sociology of Knowledge*, Penguin Social Sciences.

Bessman, Mona & Talerud, Bo (1993) *Från undervisning till lärande – perspektivskifte i den pedagogiska kompetensen*, Stockholms universitet: PU-rapport, Pedagogiskt utvecklingsarbete.

Bateson, Gregory (1979, 1995) *Ande och Natur - En nödvändig enhet*, Stockholm: Symposion.

Blomqvist, Håkan (1993) *UFO – i myt och verklighet*, Nyköpings Tvärvetenskapliga Bokförening, Parthenon.

Blomqvist, Håkan (2009) *Främlingar på vår jord – Ufokontakter i Sverige*, Nyköping: Parthenon.

Blomqvist, Håkan (2010) *En resa i tiden – UFO-Sveriges historia 1970-2010*, Riksorganisationen UFO-Sverige.

Boyer, Ernest L. (1990) *Scholarship Reconsidered – Priorities of the Professoriate*, The Carnegie Foundation for the Advancement of teaching.

Brekkestø, Eva-Marie (2005) *Kornsirkler – Verdens vakreste mysterium*, Norge, Tjøme: Indre Ledelse Forlag

Brekkestø, Eva-Marie (2010) *Kornsirkler – Underverk i åkeren*, Norge, Oslo: Vega forlag AS,

Browne, Sylvia (2003) *Book of Angels*, Hay House Inc.

- Brunton, Paul (1980) *Till Egypten*, Täby: Bokförlaget Robert Larsson AB (originalupplagan utkom år 1935).
- Brusewitz, Göran (1999) *En ny världsbild växer fram*, ICA-förlaget.
- Bucke, Richard M (1901, 1967) *Cosmic Consciousness - A Study in the Evolution of the Human Mind*, New York: EP Dutton & Company, Inc.
- Buzan, Tony (1982) *Använd huvudet bättre – Det är lättare än du tror*, Stockholm: Management Media.
- Capra, Fritjof (1975) *Fysikens Tao*, Göteborg: Bokförlaget Korpen.
- Capra, Fritjof (1989) *Uncommon Wisdom – Conversations with remarkable people*, London: Flamingo (samtalet har förts med Werner Heisenberg, J. Krishnamurti, Geoffrey Chew, Gregory Bateson, Stanislav Grof, R.D. Laing, Carl Simonton, Margaret Lock, E.F. Schumacher, Hazel Henderson med flera.)
- Carlsson, Gunnar (1995) *Kosmologi i vetenskap*, Världsbild förlag.
- Castaneda, Carlos (1974) *Samtalen med don Juan*, Stockholm: AWE/Gebbers.
- Cervanka, Andreas (2012) *Vad är pengar? Allt du velat veta om världsekonomin men inte vågat fråga om*, Stockholm: Natur & Kultur.
- Cockel, Jenny (1993) *Sökandet efter mina barn från ett tidigare liv - En sann berättelse*, Forum.
- Cranston, Sylvia & Williams, Carey (1984) *Reincarnation - A New Horizon in Science, Religion, and Society*, New York: Julian Press.
- Dalkvist, Jan & Westerlund, Joakim (2003) Parapsykologin och dess kritiker – ris och ros, *Folkvett nr 3*. Tidskrift från Vetenskap och Folkbildning.
<http://www.vof.se/folkvett/20033parapsykologin-och-dess-kritiker---ris-och-ros>
- Davies, Paul (1987) *Gud och den nya fysiken*, Stockholm: Prisma
- Davies, Paul (1989) *Den kosmiska planen*, Stockholm: Pan.
- Davis, Beth (red.) (1994) *Sädesfältens teckenmysterier*, Alhambra förlag. (Kapitel skrivna av Beth Davis, George Wingfield, Brian Grist, Gary Hardwick, Jürgen Krönig, samt John och Julie Wakefield)
- Dossey, Larry (1994) *Läkande ord om börens kraft och medicinsk tillämpning*, Hofors: Energica förlag.

- Edvinsson, Bo (2012) Den stora syntesen – Pietro Ubaldi, en italiensk kosmolog? *KOSMOS*, nr 5, sid. 143-149. (KOSMOS ges ut av Martinus Institut i Danmark, www.martinus.dk)
- Ehdin, Susanna & Ehdin, Martin (2002) *HQ – Den mänskliga helhetssynen*, Stockholm: Forum.
- Ehdin, Sanna (2002) Paradigmskifte i synen på hälsan och människan, Replik i *Läkartidningen ht 2000*, <http://www.ehdin.com/?id=181>.
- Forsberg, Björn (2012) *Omställningens tid – Tillväxtens slut och jakten på en hållbar framtid*, Stockholm: Karneval förlag.
- Freer, Neil (u.å.) ”An Expanded Context For Genetic Exploration and Explanation”, <http://www.neilfreer.com/SRPAGE21.html>.
- Fridell, Ingemar (u.å.) *Vad är andlig vetenskap?* http://www.nykultur.nu/Artiklar/Vad_ar_andvet.html.
- Furman, Ben & Ahola, Tapani (1988) *Ficktjuven på nudistlägret - Den systemiska revolutionen inom psykoterapin*, Helsingfors: Förlags Ab ai-ai Oy.
- Gardner, Howard (1994) *De sju intelligenserna*, Jönköping: Brain Books AB.
- Gardner, Howard (2001) *Intelligenserna i nya perspektiv*, Jönköping: Brain Books AB.
- Goleman, Daniel (1997) *Känslans intelligens – om att utveckla vår emotionella kapacitet för ett tryggare och mänskligare samhälle*, Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Grind, Sören (2008) *Livet din spegel – om mänsklig utveckling i ett reinkarnationsperspektiv*, Stockholm: Världsbild förlag.
- Grip, Göran (1994) *Allting finns*, Stockholm: Forum.
- Grof, Stanislav & Grof, Christina (1989) *Spiritual Emergency – When Personal Transformation Becomes a crisis*, Jeremy P. Tarcher, Inc.
- Guntrip, Harry (1971) *Psychanalytic theory, therapy and the self*.
- Gustavsson, Bernt (1988) *Världsbilder – Synen på människa, samhälle, natur*, Stockholm: Wahlström & Widstrand.

- Haraldsson, Erlendur (2012) *The Departed Among the Living – An Investigative Study of Afterlife Encounters*, White Crow Books.
- Harman, Willis (1987) *Inspirationens ögonblick – Om hur idéer uppstår och hur man kan utveckla sina dolda resurser*, Vallentuna: Hagaberg.
- Harner, Michael (1980) *Shamanens väg*, Göteborg: Bokförlaget Korpen.
- Hellertz, Pia (1999) *Kvinnors kunskapssyn och lärandestrategier – en studie av tjugosju kvinnliga socionomstuderande*, doktorsavhandling vid Örebro universitet.
- Hellertz, Pia (2002) ”*Världslärare*” eller ”*Falsk profet*” – *En kärleksfull granskning av Martinus kosmologi*, Lidingö: Världsbild förlag.
- Hellertz, Pia & Uneståhl, Lars-Eric (2002) *Personlig Utveckling genom Mental Träning*, Örebro: Veje International AB.
- Hellertz, Pia (2004) *Färdighetsbaserat lärande enligt Alvernomodellen*, Örebro: Veje International AB.
- Hermodsson, Elisabet (2008) *Synvända idag*, Uppsala: Förlag Hallgren & Björlund.
- Herrigel, Eugen (1948, 1988) *Zen in the Art of Archery*, Penguin Books Ltd.
- Hodgson Brown, Ellen (2008) *Bankerna och skuldnätet*, Göteborg: Anarchos förlag.
- Jacobson, Nils-Olof (1971) *Liv efter döden? - Om parapsykologin, mystiken och döden*, Uddevalla: Zindermans.
- Janov, Arthur (1974) *Primalskriket - Om primalterapi - en ny metod att bota neuroser*, Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Jantsch, Erich (1980) *The Self-Organizing Universe*, Oxford.
- Jerndal, Jens (1997) *Vakna Sverige! Framtiden är här – En bok om Sveriges kris och det pågående paradigmskiftet*, Åkersberga: Caduceus.
- Jonson, Ron (2010) *Män som stirrar på getter*, Optimal förlag.
- Jonstad, David (2012) *Kollaps – Livet vid civilisationens slut*, Ordfront.
- Kampman, Reima (1974, 1975 för den svenska utgåvan) *Du är inte ensam – En undersökning av människans sidopersoner*, Askild & Kärnekull.
- Keel, John A. (1970) *UFO.s Operation Trojan Horse*, London: Sphere Books Ltd.
- Keel, John A. (1975) *The Mothman Prophecies – A True story*, New York: Tom Doherty Associates.
- Kjellson, Henry (1956) *Forntidens teknik*, Nybloms förlag.

- Kjellson, Henry & Mattsson, Carl-Anton (1984) *Teknik i forntiden*, Nybloms förlag.
- Kramer, Samuel Noah (1958) *Så levde sumererna*, Stockholm: Victor Petterssons Bokind.
- Kuhn, Thomas S. (1992) *De vetenskapliga revolutionernas struktur*, Stockholm: Thales (orig. *The Structure of Scientific Revolutions*, 1962).
- Käck, Max (1993) *Varat och medvetandet - En introduktion till metafysiken i Martinus Kosmologi*, Göteborg: Stiftelsen Informationscentrum för Martinus kosmologi.
- Lagerroth, Erland (1986) *Mot en ny vetenskap*, Lund: Studentlitteratur.
- Lagerroth, Erland (1994) *Världen och vetandet sjunger på nytt – från en mekanisk värld till ett kreativt universum*, Göteborg: Bokförlaget Korpen.
- Lagerroth, Erland (2003) *Sökandet är vårt största äventyr*, Mareld & Erland Lagerroth.
- Lagerroth, Erland (2010) *Mellan atomer och universum eller Att söka förstå den värld vi lever i*. Visby: Books on Demand.
- Lamm, Martin (1915, nytryck 1978) *Swedenborg*, Swedenborg Foundation.
- Lindholm, Stig (1979) *Vetenskap, verklighet och paradigm – Om dialektik, hermeneutik, positivism m m inom samhällsforskning*, Stockholm: Awe/Gebers.
- Lindholm, Stig (1985) *Kunskap - Från fragment till helhetsyn*, Allmänna förlaget.
- Lovelock, James (1979) *Gaia: A New Look at Life on Earth*, London: Oxford University press.
- Lundgren, Per (opublicerat manus) *Den gigantiska bankbluffen – Ett enastående politiskt och ekonomiskt bedrägeri*. Kommer sannolikt som tre fyra volymer under 2012-2013.
- Martinus, *Livets Bog I-VII*. Världsbild förlag. Livets Bog gavs ut under åren 1932-1960.
- Martinus (1962) *Påsk*. Världsbild förlag.
- Martinus (1970) *Bönens mysterium*. Världsbild förlag.
- Martinus (1975) *Kring min missions födelse*. Världsbild förlag.
- Martinus (1978) *Genom dödens port*. Världsbild förlag.
- Martinus, *Den eviga världsbilden I, II, III, IV och V*. (Symbolböcker med förklaringar. Böckerna gavs ut under åren 1986-2012)
- Martinus Erindringar* (1987), Zinglersens forlag, Danmark.

- Maslow, Abraham (1966) *The Psychology of Science, A Reconnaissance*, New York: Harper & Row.
- Maxwell, Nicholas (1984) *From Knowledge to Wisdom - A Revolution in the Aims and Methods of Science*, Oxford.
- Merchant, Carolyn (1994) *Naturens död – Kvinnan, ekologin och den vetenskapliga revolutionen*, Stockholm: Brutus Östlings Bokförlag Symposion.
- Moody, Raymond A (1975) *I dödens gränsland*, Stockholm: Natur & Kultur.
- Moody, Raymond A (1990) *Ljuset ur tunneln - Nya rön om nära-döden-upplevelsen*, Danmark: MånPocket.
- Morehouse, David (1998) *Psychic Warrior: The True Story of America's Foremost Psychic Spy and the Cover-Up of the CIA's Top-Secret Stargate Program*, St. Martins Paperbacks.
- Morse, Melvin (1998) *Förvandlad av ljuset - Nära-döden-upplevelsens genomgripande verkan*, Stockholm: Natur & Kultur.
- Newton, Michael (1994, 2011) *Själarnas resa*, Ponto Pocket.
- Newton, Michael (2010) *Själarnas öde – nya fallstudier om livet mellan livet*, Ica Bokförlag.
- Nørretranders, Tor (1991) *Märk världen - En bok om vetenskap och intuition*, Bonnier Förlag.
- Peratt, Börje (2011) *Succébo – Fröet till framgång*, del I av trilogin ”Om medvetandets uppkomst”, Visam AB
- Peratt, Börje (2012) *I2 sinnen*, del II av trilogin ”Om medvetandets uppkomst”, Visam AB.
- Pettersson, Leif (2012) *Fysiken, Martinus Kosmologi och Teorin om Allt – GrundEnergiTeorin – GET*, New Cosmic Paradigm.
- Ragnar, Per (2006) *Så tänker mitt hjärta*, Litteratursällskapet.
- Rosell, Magdalena (2009) *Soluppgång över vetenskapen*, Stockholm: Världsbild förlag.
- Russell, Peter (1984) *En uppvaknande värld - På tröskeln till en ny tidsålder*. Uppsala: Hallgren & Fallgren.
- Rönnbäck, Brit (1999) *Hur kan vi ändra vårt perspektiv från undervisning till lärande?* Rapport från Ingenjörsvetenskapernas Didaktik vid KTH, 1999:7.

- Sabom, Michael B (1982) *Vi upplevde döden*, Borås: Natur & Kultur. Förord av Göran Grip.
- Schumacher, E. F. (Fritz) (1986) *Vägledning för vilseförda - A guide for the Perplexed*, Rabén & Sjögren.
- Schwartz, Gary E (2002) *The Afterlife Experiments – Breakthrough Scientific Evidence of Life after Death*, New York: Pocket books. På svenska, se Schwartz, Gary E (2002) *Kontakt med andra sidan? – Banbrytande vetenskapliga experiment om fortsatt existens efter döden*. Örebro: Veje International AB.
- Schjødt, Borrik & Egeland, Thor Aage (1994) *Från systemteori till familjeterapi*, Lund: Studentlitteratur.
- Silva, Freddy (2002) *Secrets in the Fields – The Science and Mysticism of Crop Circles*, Hamton Roads Publ. Co.
- Silva, Freddy (2010) *Crop Circles: Artwork or Alien Signs?* Paper från <http://www.cropcircleconnector.com/anasazi/time2010i.html>.
- Sitchin, Zecharia (1976) *Den tolfte planeten – När, Var, Hur astronauterna från en annan planet kom till jorden och skapade Homo Sapiens*, Stockholm: Berghs Pocket.
- Sitchin, Zecharia (1995) *Skapelsen i nytt ljus – Bibeln och Darwin – kan båda ha rätt?* Stockholm: Berghs Förlag AB.
- Sitchin, Zecharia (2008) *End of Days - Armageddon and Prophecies of the Return - The Earth Chronicles*, Harper Collins Publ.
- Sobel, Dava (1999) *Galileis dotter – Vetenskap, religion och innerlig tillgivenhet. En levnadsteckning*, Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Stevenson, Ian (1988) *Twenty Cases Suggestive of Reincarnation*. University Press of Virginia, Charlottesville
- Svahn, Clas & Carlsson, Gösta (1995) *Mötet i gläntan – Sveriges mest kända närkontakt med UFO*, NTB/Parthenon. (Om ”Pollen-kungen”)
- Svahn, Clas (1998) *UFO-mysteriet – Från flygande tefat till cirklar i sädesfälten*, Nyköping: Parthenon förlag.
- Tart, Charles T. (2009) *The End of Materialism – How Evidence of the Paranormal Is Bringing Science and Spirit Together*, Noetic Books, Inst. of Noetic Sciences, New Harbinger Publications.

- Therkelsen, Ole (2009) *Martinus, Darwin och intelligent design*, Stockholm: Världsbild förlag.
- Therner, Arnold, Löth, Steen och Riel, Alex (2012) Epilog – Den komiska Världsbilden – Kort Introduktion till delar av Kunskapsteorin i Martinus Kosmologi, i Leif Pettersson (2012) *Fysiken, Martinus Kosmologi och Teorin om Allt – GrundEnergiTeorin – GET, New Cosmic Paradigm*.
- Tomm, Karl (1989) *Systemisk intervjumetodik - En utveckling av det terapeutiska samtalet*, Stockholm: Mareld.
- Tudor-Sandahl, Patricia (1983) *Om barnet inom oss*, Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Tudor-Sandahl, Patricia (1989) *Det glömda självet*, Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Törnebohm, Håkan, professor i vetenskapsteori vid Göteborgs universitet är en av de svenska författare som utvecklat Kuhns paradigmteori, refererad av Lagerroth, Erland (1986) *Mot en ny vetenskap*, Lund: Studentlitteratur.
- Uneståhl, Lars-Eric (1994) *Självkontroll genom mental träning: tillämpningar – idrott*, Buena Vida.
- Uneståhl, Lars-Eric (2004) *Den nya livsstilen: mentala träningsråd för stresshantering och ett bättre liv*, Buena Vida.
- Uneståhl, Lars-Eric (2012) *Coaching med mental träning: den ideala kombinationen*, Göteborg: B4 Press.
- Vallee, Jacques (1970) *Passport to Magonia – From Folklore to Flying Saucers*, London: Neville Spearman.
- Vallee, Jacques (1977) *UFO.s – The Psychic Solution – UFO Influences on the Human Race*, Panther Books Ltd, (publicerades 1975 under titeln *The Invisible College*).
- Vallee, Jacques (1979) *Messengers of Deception – UFO Contacts and Cults*, Berkeley, California: And/Or Press.
- Vallee, Jacques & Aubeck, Chris (2009) *Wonders in the Sky – Unexplained Aerial Objects from Antiquity to Modern Times*, New York: Jeremy P Tarcher/Penguin.
- Wilber, Ken (1983) *Eye to Eye. The Quest for the New Paradigm*, New York: Garden City.

- Wilber, Ken (red.) (1982, 1988) *Det holografiska paradigmet och andra paradoxer - Ett utforskande av naturvetenskapens frontlinje*, Göteborg, Bokförlaget Korpen.
- Wilber, Ken (2005) *En kortfattad historia om allting*, Åkersberga: Caduceus.
- Wistrand, Kersti & Pilotti, Jan (1982) *Medvetandet och döden – En antologi om nära-döden- fenomen och utomkroppsliga upplevelser*, Stockholm: Natur och Kultur.
- von Däniken, Erich (1973) *Gudarnas spår*, Stockholm: Berghs förlag AB.
- von Däniken, Erich (1975) *Tillbaka till stjärnorna – Argument för det omöjliga*, Stockholm: Berghs förlag AB.
- von Däniken, Erich (1978) *I korsförhör – frågor och diskussioner världen runt – Har det funnits gudar på jorden? Eric von Däniken står till svars för sina idéer*, Berghs förlag AB.
- von Däniken, Erich (1982) *Resa till Kiribati*, Stockholm: Berghs förlag AB.
- Wretman, Johan (1984) *Kommer vi tillbaka? Om reinkarnation i terapeutisk behandling*, Zindermans förlag.
- Wretman, Johan (2004) *Har vi varit här förut? – Om reinkarnation och sökandet efter livsmening*, Richters.
- Zohar, Danah (1983) *Kvantjaget*, Stockholm: Månocket.
- Zohar, Danah & Marshal Ian (2000) *Själens intelligens*, Stockholm: Bokförlaget Forum AB
- Zukav, Gary (1981) *De dansande WuLi-mästarna - En översikt över den nya fysiken*. Stockholm: Askild & Kärnekull.

”Böcker går att använda till mycket.

*Böcker i skinnband kan t.ex. vara till ovärderlig nytta
när man slipar rakknivar.*

Tunna häften passar utmärkt när man ska stabilisera ett vingligt bord.

*Ett lexikon är till för att försätta en inbrottstjyv ur stridbart skick
och en atlas kan användas som ersättning för en krossad fönsterruta.”*

Mark Twain

Den kommande världsstaten

enligt Martinus,

Livets Bog I, kap. 4. sid. 94¹⁵³

Enligt Martinus kommer vi av en gudomlig försyn att ledas fram till ett framtida samhälle som kännetecknas av följande 12 punkter:

1. Osjälviskhetens seger över själviskheten på alla områden (Gemenskapsintressets seger över privatintresset).
2. Skapandet av en internationell demokratisk världsstyrelse.
3. Alla länders avrustning – till förmån för upprättandet av en internationell, opartisk världspolis.
4. Upprättandet av ett internationellt, öppet – inte hemligt – högsta lag- och rättsväsen, sammansatt av vetenskapens yppersta representanter på såväl andliga som materiella områden, vilka kan vara kvalificerade att skilja mellan ”abnorma handlingar” och ”förbrytelser” och som känner utvecklingens gång och tillvarons eviga lagar och därmed utgör en garanti för absolut rätt och rättvisa för allt och alla.
5. Avskaffandet av privat äganderätt till värdena – till förmån för världsstatens övertagande av dessa värden.
6. Avskaffandet av pengar – till förmån för införandet av individens personligen presterade arbete som enda betalningsvärde samt kvittot härför som enda betalningsmedel för samma individ.
7. Upprättandet av en för hela världsstaten gemensam barndoms-, ålders- och sjukdomsfond, grundad på avdrag från arbetskvittona.
8. Utnyttjandet av maskinerna för att förkorta den materiella arbetstiden – till förmån för studiedagar och andlig forskning.

---

¹⁵³ <http://www.livetsbog.com/bok.asp?sida=94&sok=>

9. Avskaffandet av all våldspolitik och alla blodsutgjutelser.
10. Avskaffandet av tortyr, prygel – och dödsstraff – till förmån för välbetänkta internerings- och uppfostringsåtgärder.
11. Utveckling av vegetariska näringsmedel, god hygien och kroppsvård, sunda och ljusa bostadsförhållanden.
12. Utveckling av andlig frihet, tolerans, humanitet och kärlek till alla levande väsen, till människor och djur, till växter och mineral.

*"Jag vill hävda att vi förfogar över många teoretiska språk
för att beskriva mänsklig vanmakt,
men det är plågsamt ont om språk
för att ge människor kraft att häva den."*

Sven Hesse
professor i socialt arbete

Figurer, symboler och bilder

	Sid. nr.	
Figur 1	Paradigmteorin	7
Figur 2	Paradigmet styr teorier och metoder	9
Figur 3	Vetenskapliga nivåer	15
Figur 4	Att bli perspektiv- och paradigmedveten	17
Figur 5	Paradigmskiften under överblickbar tid	20
Figur 6	Det organiska paradigmet	29
Figur 7	Det naturvetenskapliga paradigmet	38
Figur 8	Jämförelse mellan första och andra ordningens cybernetik	44
Figur 9	Det holistiska paradigmet	45
Figur 10	Ett nytt organisk paradigmet?	53
	Foto på Martinus	56
	Martinus symboler	59
Figur 11	"The Great Chain of Being"	73
Figur 12	Existentiella grundantaganden	84
	Bilder på sädesformationer	91
	Bild på ett par som trampar upp en sädesformation	93
	Människogjorda sädesformationer	94
	Arecibo-meddelandet och "Svaret i sädesfälten"	95
	"Ansiktet" i sädesfältet	96
	Bilder på elektromagnetism	99
	Foto på Lars-Eric Uneståhl	105
	"Hur lång tid tar det att sönderdelas?"	118
Figur 12	Den paradigmatiske utvecklingen?	129

*"Religion är till för dem som är rädda för att hamna i helvetet.
Andlighet är för dem som redan har varit där."*

Gör det ändå...

*Människor är ofta oresonliga,
illojala och egoistiska – förlåt dem ändå.*

*Om du är generös kommer du
kanske att anklagas för själviska motiv – var generös ändå.*

*Om du är framgångsrik, kommer du att
vinna falska vänner och sanna fiender – var framgångsrik ändå.*

*Om du är ärlig och uppriktig kommer
människor kanske att utnyttja dig – var ärlig och uppriktig ändå.*

*Det du tillbringat år med att bygga upp,
kan någon annan rasera över en natt – bygg ändå.*

*Om du finner frid och lycka,
kommer kanske någon att bli avundsjuk – var lycklig ändå.*

*Det goda du gör idag,
kommer kanske vara glömt i morgon – gör gott ändå.*

*Ge världen det bästa du har,
och det kanske inte räcker – ge det bästa du har ändå.*

*För i slutändan är det här en sak
mellan dig och Gud –
det var trots allt aldrig en sak mellan dig och dem ändå.*

Moder Theresa